STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
NO. 11411

DER "BUND" IN DER REVOLUTSYE FUN 1905-1906

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

•

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

•

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified. If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

דער „בונד" אין דער רעוואלוציע

— פון —

1905 — 1906

לויט דעם מאטעריאלן פון בונדישן ארכיוו

פארלאג „די וועלט", וואַרשע 1930

„Bund“ w rewolucji 1905 — 1906

Wydawnictwo „Di „Welt“, Warszawa

Druk. „Di Welt“, Nowolipie 7.

פון פאַרלאַג

דאָס היינטיקע בוך איז דאָס ערשטע פון אַ גאַנצער סעריע ביכער, וועלכע וועלן דערשיינען פון צייט צו צייט און וועלן זיין צוזאַמענגעשטעלט לויט די מאַטעריאַלן פון דעם בונדישן ארכיוו.

פון דעם ים מאַטעריאַלן, וואָס געפינען זיך אין אַרכיוו און וואָס האָבן אַ שייכות צו דער געשיכטע פון דער יידישער אַרבעטער־באַוועגונג, צו דער גע־שיכטע פון „בונד", האָבן מיר דאָס מאָל אַ מאַ־טעריאַל, וועלכער נעמט אַרום די שטורם־יאָרן פון דער ערשטער רעוואָלוציע אין דער צאַרישער מדינה.

מיט אַ פאַרכאַפּטן אָטעם לייענען זיך נאָך איצט די שילדערונגען פון די העלדישע קאַמפן פון דעם יידישן פּראָלעטאַריאַט אונטער די פענער פון זיין פּאַרטיי, פון „בונד", אין יענע יאָרן. מאַסן אַרויס־טרעטונגען, פּאָליטישע דעמאָנסטראַציעס, עקאָנאָמי־שע שטרייקן, לאָקאַוטן, פּאָגראָמען, זעלבסטשוץ, — אַלץ אין ליכט פון פאַקטן, פון דאָקומענטן, און דער־פאַר נאָך שפּאַנענדיקער און נאָך איבערצייגנדיקער.

דאָס בוך גיט אויך אַ רייך בילד פונם אינער־לעכן געבוי פון „אַלגעמיינעם יידישן אַרבעטער־בונד אין ליטע, פּוילן און רוסלאַנד", פון זיינע באַציונגען צו דער אַלגעמיינער „רוסל. סאָצ. דעמ. ארב.־פּאַר־טיי", ווי אויך צו אַנדערע כאָציאַליסטישע פּאַר־טייען.

דער יינגער דור „בונדיסטן" וועט לייענען און לערנען פון דעם בוך. מיט אינטערעס וועט עס לייע־נען יעדער איינער, ווער עס אינטערעסירט זיך נאָר מיט דער יידישער אַרבעטער־באַוועגונג און מיט איר געשיכטע.

I. פאליטישער קאַמף

1. הארבסט 1904

ביאַליסטאָקער הריגה. — מאָביליזאַציע און פּאָגראָמען. — די
ליבעראַל-קאָנסטיטוציאָנעלע באַוועגונג.

האַרבסט 1904 איז געווען זייער אַ שטורעמדיקע צייט, באַ־
קאַנט אונטערן נאָמען „פרילינג" אָדער „עפּאָכע פון צוטרוי".
די רוסישע אַרמיי אויפן ווייטן מזרח האָט געליטן איין מפּלה
נאָך דער אַנדערער, און די טיילווייזע מאָביליזאַציעס, וועלכע האָבן
רואינירט צענדליקער און הונדערטער טויזנטער פאַמיליעס, האָבן
נישט אויפגעהערט: דער עקאָנאָמישער קריזיס האָט זיך געלאָזט
פילן אַלץ שטאַרקער און שטאַרקער. אַ פאַרשטיקטע רעוואָלוציאָ־
נערע אויפרודערונג האָט זיך געשטאַרקט אין גאַנצן לאַנד און
האָט אַרומגעכאַפּט אַלע קלאַסן באַפעלקערונג. דער „ליבעראַלער"
סוויאַטאָפּאָלקמירסקי, וועלכער האָט פאַרנומען פּלעוועס אָרט,
האָט אָנגעהויבן רעדן וועגן „צוטרוי צו דער געזעלשאַפט", וועגן
דער נויטיקייט פון רעפאָרמען. ווי איר מנהג איז פון תמיד אָן,
האָט די רוסישע זעלבסטהערשונג גענומען שפּייזן די אויבערשטע
שיכטן פון דער געזעלשאַפט מיט הבטחות, כדי צו קענען מיט
נאָך מער אכזריות דערשטיקן דעם מינדעסטן פּראָטעסט פון
פון־אונטן. אויף דער באַנקעט־באַוועגונג, וואָס האָט זיך דאַן אָנ־
געהויבן, קוקט די רעגירונג דורך די פינגער; די פּעריאָדישע פּרע־
סע באַקומט אייניקע צענזור־פאַרלייכטערונגען. אָבער אין דער זעל־
בער צייט ווערן אַרבעטער־פאַרזאַמלונגען צעטריבן דורך באַוואָ־
פענטער קראַפט; מען שיסט אין אומבאַוואָפנטן אַרבעטער־המון
אַפילו אָן שום התראה. די שטרייק־באַוועגונג שטאַרקט זיך אין

גאנצן לאנד, און נעמט אן — באזונדער אין מערב־קאנט — אן עפידעמישן כאראקטער; די אויסגעשרייען „נידער מיט דער מל־חמה", „נידער מיט דער זעלבסטהערשונג" הערן זיך אלין אפטער און הילכיקער אויף ארבעטער־פארזאמלונגען, אויף דעמאנסטרא־ציעס און מאניפעסטאציעס, און גלייכצייטיק מערן זיך אומגע־הייער מאסן־רעווויזיעס, ארעסטן, הריגות אין די פאליציי־צירקלען, אין די טורמעס, אין די פארשיק־ערטער.

א גרויזאמע הריגה פון אן אומבאוואפנטן ארבעטער־המון, אונטערן צודעק פון נאכט־פינסטערניש, איז פארגעקומען סאמע אנהויב הארבסט אין ביאליסטאק. אוונט־צייט, דעם 12 (25) סעפ־טעמבער 1904, האט זיך א מחנה יידישע ארבעטער און ארבעטע־רינס פון א מאן 300 אומגעקערט פון א פארזאמלונג הינטערן שטאט. ביים עק וואלד איז פאליציי אנגעפאלן און אן א שום התראה געגעבן א סאלווע איבערן המון, דערנאך האט זי געלאזן אין גאנג די באגנעטן, און אויף די אנטלויפנדיקע געשפנט א שי־סעריי. שווער און לייכט־פארוואונדעטע איז געווען ביז א 30 מאן; ביי א סך פון זיי זענען די קוילן געווען אין רוקן; מער פאר אלע האבן געליטן פרויען.

אין צוזאמענהאנג דערמיט האט דער צ. ק. פון „בונד" זיך געווענדעט צו די ארגאניזאציעס מיט א צירקולאר־בריוו, ווו ער האט פארגעלייגט ענערגיש פראטעסטירן קעגן דער הריגה, — איינארדנען דעמאנסטראציעס, שטרייקן, פראטעסט־פארזאמלונגען, ארויסטראגן דערביי אנטשפרעכנדיקע רעזאלוציעס און ארויסגעבן בלעטלעך, ווי־לכע זאלן אויפקלערן די סיבות פון דער ארויסטרע־טונג.

אונזערע ארטיקע ארגאניזאציעס האבן זיך ענערגיש אפגע־רופן אויפן אפעל פון צ. ק. לויט אונזערע ידיעות — נאטירלעך, נישט קיין פולע *) — איז אין משך פון 2 ביז 3 יואכן פארגע־קומען א רייע מאניפעסטאציעס, שטרייקן און פארזאמלונגען אין עטלעכע צענדליס שטעט און שטעטלעך, אויפן גאנצן שטח פון

*) זע „לעצטע נאכריכטן" נומ. 197 — 202.

מערב־קאַנט צווישן ריגע און אָדעס. די צאָל אָנטיילנעמער אין יעדער אַרויסטרעטונג האָט זיך געוואַקלט צווישן 70 אין 2000. אין אייניקע ערטער זענען דערביי פאָן־געקומען צוזאַמענשטויסן און אין איין פאַל (באָברויסק) איז אַפילו דערגאַנגען צו אַן ערנסטער קעגנזייטיקער שיסעריי מיט דער פּאָליציי.

פאַר יענער צייט — נאָך פאַר די יאַנואַר־ און אָקטאָבער־טעג פון 1905 — אין דער אָנגעשטרענגטער אַטמאָספער פון קריגסצייט, איז אָט די באַוועגונג, וועלכע האָט אַרומגעכאַפּט אַלע מער אָדער ווייניקער גרויסע פּונקטן פונם מערב־קאַנט, געווען אַ גאַנץ אימפּאָזאַנטע. אין די הונדערטער און טויזנטער בלעטלעך, וואָס אונזערע אָרטיקע אָרגאַניזאַציעס האָבן פאַרשפּרייט, אין די רעזאָלוציעס און אין די אויסגעשרייען בעת די מאַניפעסטאַציעס, האָבן די יירישע אַרבעטער פּראָטעסטירט נישט נאָר קעגן דער הריגה אין ביאַליסטאָק, נאָר קעגן דער גאַנצער צאַרישער אָרדנונג, קעגן דער מלחמה און דער מאָביליזאַציע. דער פּראָטעסט קעגן געגעבענעם קאָנקרעטן פאַל האָט אַזוי אַרום באַקומען אַ בולט אויסגעשפּראָכענעם אַלגעמיין־פּאָליטישן כאַראַקטער.

אין גיכן האָט זיך אָנגעהויבן אַ מאָביליזאַציע אין דרום־מערבדיקן אין אין צפון־מערבדיקן קאַנט. די שטעט זענען פול געוואָרן מיט טויזנטערדיקע המונים הונגעריקע און פאַרביטערטע מאָביליזירטע פּויערים, און זיי האָט באַגלייט דאָס קרעכצן און ווייגען פון טאַטעס און מאַמעס, פון ווייב און קינד, פאַראורטיילטע אויף הונגער און דלות. די אומצופרידנקייט פון די רעזערוויסטן האָט דאָ און דאָרט געפונען איר אויסדרוק אין געוואַלדיקע סטיכישע אויסברוכן, מען האָט פּאָגראָמירט די אייזנבאַן־סטאַציעס און קודם כל די קאַזיאָנע (מלוכהשע) בראָנפן־געוועלבער. גאַנץ אָפט איז די מאַכט לחלוטין נישט געווען בכוח צו פירן דעם קאַמף מיט די צעבונטעוועטע רעזערוויסטן. לויט אַ ווונק פון אויבן, הויבן אָן פּאָליציי און רעגירונגס־אַגענטן צו פירן צווישן די מאָביליזירטע אַ שטאַרקע אַנטיסעמיטישע אַגיטאַציע, אַרויסשטעלנדיק די יידן אַלס שונאים פון צאַר און פאָטערלאַנד אַלס שולדיקע

אין די מפלות פון דער צארשער ארמיי און בכלל אין אלע צדות, וואס שיטן זיך אויף רוסלאנד. א פאגראם־פאניק באפט ארום דעם גאנצן יידישן „יחום". ווייטער („פאגראמען און זעלבסטשוץ") וועלן מיר זען, ווי אין מאהילעוו, למשל, וווּ ס'איז פארגעקומען אויפן פון די ערשטע דעמאנסטראציעס צוליב דער ביאליסטאקער הריגה — רעדט דער פאליצמייסטער אויך די מאביליזירטע, זיי זאלן שלאגן די „דעמאקראטן", ס'הויפט — גיט ער צו פארשטיין — די „יינגע יידן".

אין אן אויפרוף „פאגראמען און מאביליזאציע" רופט דער צ. ק. אונזערע אדטיקע אראגאניזאציעס, מען זאל פריער פאר אלע פרובירן ווירקן כיטן רעוואלוציאנערן וואלט אויף די פינסטערע, דורך דער פאליציי פארפירטע רעזערוויסטן, און נאר אין עקסטן פאל זאל מען איבערגיין צו א באוואפנטן וויידערשטאנד. אין גאנצן בונדישן ראיאן האט זיך געפירט זייער אן אינטענסיווע אגיטאציע אין צוזאמענהאנג מיט דער מאביליזאציע, מיט דער מלחמה און מיט דער רעגירונגס־פאליטיק בכלל; בלעטלעך אויף די אלע טעמעס האט מען פארשפרייט זייער א גרויסע צאל צווישן די רעזערוויסטן און פועלים; עס האבן זיך אויך ארגאניזירט זעלבסטשוץ־אטריאדן, און וווּ נישט וווּ איז זיי אויסגעקומען ארויסצוטרעטן.

די מאביליזאציע און דער פאגראם־קאשמאר, וואס זי האט ארויסגערופן, זיצען געווען צום טייל די סיבה דערפון, וואס די ליבעראל־קאנסטיטוציאנעלע באוועגונג האט זיך אין מערב־קאנט אנגעהויבן אביסל שפעטער, ווי אין צענטראל־רוסלאנד, מיט פע־טערבורג און מאסקווע אין דער שפיץ. א צווייטע סיבה פון אט דער אפגעשטאנענקייט איז געווען דאס, וואס לעגאלע ארגאנען פאר דער געזעלשאפטלעכער מיינונג — די זעמסקע (דאפישע) און שטאטישע זעלבסטפארוואלטונגען, וועלכע זענען געווען דער הויפט־ארגאן פון דער ליבעראלער אגיטאציע — האבן זיך אויף־געהיט, הגם אויך איז א פארקריפלטער פארם, נאר אין די צענ־טראלע און אין די צפונדיקע גובערניעס. אין די ראנד־געביטן

האָט אַדמיניסטראַטיווער ווילקיר און קליינלעכסטע אַדמיניסטראַ־טיווע רעגלאַמענטאַציע און אפּוטרופּסות פון לאַנג געשטיקט יעט־ווידע געזעלשאַפטלעכע זעלבסט־טעטיקייט.

אין ראיאָן פון „בונדס" טעטיקייט הויבט זיך די ליבעראַל־קאָנ־סטיטוציאָנעלע באַוועגונג אָן ערשט אין דעצעמבער, נאָכן ערשטן זעמסקע צוזאַמענפאָר (סוף נאָוועמבער 1904), וועלכן די רעגי־רונג האָט נישט דערלויבט און וועלכער איז דאָך פאָרגעקומען, אין פּעטערבורג.

נאָך פאַר זיי, אָפּפאָרן פון ווילנע (ווו ער איז געווען גענע־ראַל־גובערנאַטאָר) קיין פּעטערבורג אויפן נייעם פּאָסטן, האָט סוויאַטאָפּאָלק־מירסקי אויפגענומען אַ יידישע דעפּוטאַציע און געבעטן איבערגעבן די יידן, אַז זיי זאָלן זיך באַציען מיט צוטרוי צו דער רעגירונג; אַז ער, סוויאַטאָפּאָלק־מירסקי, וועט האָבן דעם כבוד צו שטיין ביים סאַמע „קוואַל פון גערעכטיקייט" ער האָט אָבער נישט פאַרגעסן גלייך אויפן אָרט צוגעבן, אַז אינגאַנצן אויס־גלייכן די יידן אין זייערע רעכט מיט דער איבעריקער באַפעלקע־רונג האַלט ער פאַר אוממעגלעך און אַפילו פאַר שעדלעך. פונ־דעסטוועגן האָבן אָט די „גוטהאַרציקע" ווערטער אַרויסגערופן אַן אויפלעבונג צווישן דער יידישער ליבעראַלער בורזשואַזיע.

אין אַ רייע אַרטיקלען אין „אַרבעטער שטימע" און „דער בונד" *) און איז אַ רייע אויפרופן, געווידמעטע דער ליבעראַלער באַוועגונג („צאַרישע חסדים", „וואָס מיר טאָרן נישט פאַרגעסן", „מיר און זיי" און פיל אַנדערע), קריטיקירט דער צ. ק. זייער שאַרף די התפּעלית פון די ליבעראַלן בכלל און פון די יידישע ליבעראַלן בפרט. ער דעקט אויף דעם אמתן מקור פון די ליבע־ראַלע רעדעס און פון די רעגירונגס־רעדעס, וועלכע האָבן ביידע פאַר אַ ציל מיט פּוסטע הבטחות צו באַרויקן די אויפגערודערטע

*) די „אַרבעטער-שטימע" און „דער בונד", אויסגאַכן פון אונזער צ. ק. אויף יידיש, פלעגן דערשיינען ווי נישט-פּעריאָדישע זשורנאַלן, אין די געהיימע דרוקערייען פון בונד אין רוסלאַנד, ביז נאָוועמבער 1905.

דורך דער מלחמה מוחות, כדי דערווייל געווינען צייט און פאר־
פעסטיקן זייערע צעטרייסלטע פאזיציעס. אונזער פארטיי זאגט
זיך נישט אפ אונטערצוהאלטן יעדע רעוואלוציאנערע און אפא־
זיציאנעלע רייכטונג, נאר ביי דעם אומבאדיינגטן תנאי, אז דער
פראלעטאריאט זאל איינהיטן זיין זעלבשטענדיקייט און די ליבע־
ראלן זאלן אנערקענען אייניקע מינימאלע פאדערונגען פון דער
סאציאל־דעמאקראטיע. פאר אזעלכע פאדערונגען האבן זיך דע־
מאלט גערעכנט: פרייהייט פון שטרייקן, 8 שעהיקער ארבעטס־
טאג און צונויפרופן א גרייגדונגס־פארזאמלונג אויפן יסוד פון דער
פיר־גלידערדיקער פארמול *).

ערום דינצעמבער 1904 באקומט די באוועגונג אין לאדז אלץ
א גרעסערן פארנעם, און גלייכצייטיק ווערט שוואכער די פאגראם־
פאניק אין די ראנד־געביטן. אין ראיאן פון אונזער פארטיי הויבט
זיך אן זייער א לעבהאפטע קאמפאניע אין צוואמענהאנג מיטן
נייעם רעגירונגס־קורס און מיט דער ליבעראל־קאנסטיטוציאנע־
לער באוועגונג. די אגיטאציע פירט זיך אי שריפטלעך — דורך
בלעטלעך — אי מינדלעך, דורך א קאלאסאלער צאל פארזאמלונ־
גען אין אלע שפעט פון אונזער ראיאן. און די פארזאמלונגען זע־
נען צומאל זייער צאלרייכע פאר יענע צייטן (צו 500 און צו 1000
מענטשן). א סך פון די פארזאמלונגען זענען פארגעקומען האלב־
אפן, דערהויפט אין די בתי־מדרשים, געשיצט פון דרויסן און פון
אינעווייניק דורך די קאמף־אטריאדן פון אונזערע ארגאניזא־
ציעס**). אין די רעזאלוציעס, וואס די פארזאמלונגען פלעגן אננע־
מען, האט מען, להיפך צו די ברעקל־פאדערונגען פון די ליבע־
ראלן, קלאר פארמולירט פאדערונגען צו פארעפריקן די מלחמה,
צונויפרופן די גרייגדונגס־פארזאמלונג, געבן פרייהייט פין שטרייקן,
פון פארזאמלונגען, פון וואלרט א. א. וו. אונזערע דעפערענטן און
אגיטאטארן פלעגן אויך ארויסטרעטן אויף די ליבעראלע באנקעטן,

*) זע „דער בונד" נומ. 5 און „ארבעטער-שטימע" נומ 38, ווי אויך
די פריער דערמאנטע אויפרופן פון צ. ק.

**) זע „לעצטע נאכריכטן" נומ. 205 — 213.

אויף סטודענטישע פֿאַרזאַמלונגען, אין די שטאָט־דומעס, און נישט זעלטן פֿלעגן סאָציאַל־דעמאָקראַטישע רעזאָלוציעס אָנגענומען ווערן אונטער איינמוטיקע אַפּלאָדיסמענטן.

די אינטענסיווע פּאָליטישע אגיטאַציע און דער קאַמף, וועלכן אונזערע אָרגאַניזאַציעס האָבן געפירט אין משך פון הַאַרבסט 1904, האָבן פֿיליאָם צוגעגרייט דעם באָדן פֿאַר יענער בריוטער רעוואָלוציאָנערער באַוועגונג, וועלכע האָט זיך אָנגעהויבן אין גאַנצן בונדישן ראַיאָן באַלד נאָך די געשעענישן פון די יאַנואַר־טעג אין פּעטערבורג.

2. ווינטער און פרילינג 1905.

די באוועגונג צוליב די יאנואר-געשעענישן — VI קאנפערענץ פון „בונד" און I קאנפערענץ פון די ט"ד ארדנאניזאציעס פון רוסלאנד — אלץ וואקסנדיקע רעוואלוציאנערע באוועגונג פון יידישן פראלעטאריאט — בלוטיקער צוזאמענשטויס אין וואַרשע.

ווי נאר עס זענען אנגעקומען די ערשטע ידיעות וועגן די געשענישן פון 9 (22) יאנואר 1905 אין פעטערבורג, האט דער צ. ק. ארויסגעגעבן און פאנאנדערגעשיקט צו די ארגאניזאציעס אן אויפרוף „צום קאמף", געדרוקט ארום 200 טויזנט עקזעמפלארן, אויף יידיש, פויליש און רוסיש. דער אויפרוף האט אויפגעפאדערט די ארטיקע ארגאניזאציעס צו אונטערהאלטן די אויפגעשטאנענע פעטערבורגער ארבעטער דורך אלגעמיינע שטרייקן און דורך נאסן-דעמאנסטראציעס — ווי וויט מעגלעך באוואפנטע. די הויפט-פארוואלטונג, וועלכע דער פראלעטאריאט זאל אומעטום ארויסשטעלן און פארטיידיקן, זענען געווען פארמולירט אין 8 פונקטן: צונויפריפן די גרינדונגס-פארזאמלונג, פארבייטן די מאנארכיע מיט א דעמאקראטישער רעפובליק, איינפירן דעם 8 שעה-דיקן ארבעטס-טאג, דאן אומכארירלעכקייט פון פערזאן און די איבעריקע פרייהייטן, גלייכע בירגערלעכע און פאליטישע רעכט פאר אלע נאציעס, אמנעסטיע, און — אויפהערן די מלחמה. ספעציעלע אנענטן פון צ. ק. האבן אין משך פון 2—3 טעג באווכט די הויפט-פונקטן אין ראיאן פון אונזער פארטיי-טעטיקייט און פערזענלעך איבערגעגעבן דעם רוף פון צ. ק. צו שטיצן דעם פעטערבורגער פראלעטאריאט.

א רייע מיט יארן האט דער יידישער פראלעטאריאט פון מערב-קאנט בלי, זיך געפילט איינזאם אין זיין פארצווייפלטן

קאמף מיט דער זעלבסטהערשונג: די איינצלנע אויסברוכן פון די ארבעטער אין צענטראל־רולסאנד — אמת, צומאל גאנץ גראנדיוזע — האבן זיך נאך אלץ נישט צענויפגעגאסן אין איין פלאנמעסיקן ארויסטריט מיט קלאר פארמולירטע פאליטישע לאזונגען. די צאל קרבנות אין מערב־קאנט איז כסדר צעוואקסן, און אין רעזולטאט נאך אלעמאל נייע און אלץ גרויזאמערע רעפרעסיעס. און דערפאר האט די ידיעה וועגן אויפשטאנד פון די פעטערבורגער ארבעטער, וועגן די ערשטע באריקאדעס אויף די גאסן פון דער קרוין־שטאט, געווירקט ווי אן עלעקטרישער שטראם, און באלד איז דער גאנצער מערב־קאנט געשטאנען אין רעוואלוציאנערע פלאמען. די באוועגונג האט דא געטראגן א בולט־אויסגעדריקטן סאציאליסטישן כאראקטער; זי האט זיך געפונען אונטער דער אנפירונג פון רעוואלוציאנערע, ס'רוב סאציאל־דעמאקראטישע ארגאניזאציעס, וועלכע זענען צו יענער צייט שוין געווען פעסט פארבונדן מיט ברייטע פראלעטאריש מאסן. אין ראיאן פון „בונד" האבן אונזערע ארטיקע ארגאניזאציעס געשפילט די הויפט־ראל, די אנפירנדיקע ראל אין דער יאנואר־באוועגונג.

וועגן דעם, ווי דער יידישער פראלעטאריאט האט רעאגירט אויף די געשעענישן פון 22-9 יאנואר, האבן מיר ידיעות פון ארויבער 40 שטעט אין שטעטלעך פון אונזער ראיאן. *) אחוץ די אויפרופן פון צ. ק. האבן אונזערע ארטיקע ארגאניזאציעס נאך פאר־שפרייט אין קאלאסלע צאלן זייערע אייגענע בלעטלעך („צו די ארבעטער", „צו דער געזעלשאפט", „צו די פויערים") און ביולעטינען, ווו עס ווערן באשריבן די געשעענישן אין פעטערבורג און אין אנדערע שטעט און עס ווערט גערופן צו שטיצן די פאדעראונגען פון די ארבעטער. איידער מען האט דערקלערט א שטרייק, האט מען אין משך פון א 2—3 טעג איינגעארדנט זייער פיל צוגרייטונגס־פארזאמלונגען. אונזערע אגיטאטארן זענען ארויסגעטרעטן אויף די פאבריקן און זאוואדן, אין די ווערקשטאטן, אין

*) זע „לעבן נאכריכטן" נומ. 211 — 224 און ביולאטן צו „ארבעטער-שטימע" נומ. 39.

די בתי מדרשים און פשוט אין די גאסן און אומעטום נעריפן צ.ם קאמף מיט דער יעלבסטהערשונג און דערביי באַרמולירט די גרונטפאדערונגען פון דער סאציאל־דעמאקראטיע. אין א סך שטעט (ווילנע, מאהילעוו, ווימעבסק, זשיטאמיר און אנד.) האבן אונזערע קאמיטעטן געשלאסן אפמאכן מיט די ארגאניזאציעס פון דער רוסל. ס"ד פארטיי, כדי צו קאארדינירן זייערע ארויסטרעטונגען. וועו ס'איז פראקטאמירט געוואָרן א שטרייק זענען אטריבן אונזערע ארבעטער נענאנגען איבער די פאבריקן און ווערשטאטן און „אראפגענומען" די אפגעשטאנענע אדער פארעפשנטע חברים — נישט נאר יידן, נאר אין פיל פאלן אויך קריסטן. אין ס'רוב פאלן האט מען די שטרייקן דערקלערט אויף 3 טאג, אבער אין אייניקע ערטער האבן זיי זיך פארצויגן אויף א וואך און מער. דאס האנדלס־אינדיסטריעלע לעבן, די באוועגונג פון די פורמאנעס און טראמווייען — פלעגן וועלן אינגאנצן אפגעשטעלט; די סטאציעס פון גאז און עלעקטריע האבן נישט געארבעט; בענק, ביוראס, מאגאזינען און געוועלבער האבן זיך פארמאכט אוז געפנט לויט באשלוסן פון אונזערע קאמיטעטן, וואס זייער אויטאריטעט איז אין יענע היסטארישע טעג געוואלדיק אויסגעוואקסן. צווישן דער באפעלקערונג פון די אונטערדריקטע ראנד־געביטן זענען די ארבעטער און זייערע קאמף געווען ארומגערינגלט מיט אן אטמאספער פון מיטגעפיל, מיט פארבאַרגענער אדער אפילו אפענער סימפאטיע. מצד די ראדיקאלע און ליבעראלע עלעמענטן פון דער געזעלשאפט האט די באוועגונג באקומען מאראלישע און מאטעריעלע אונטערשטיצונג. זיי האבן געגומען אנטיייל אין די שטרייק־קאמיטעטן, זיי האבן געגעבן קהלשע לאקאלן אויף צו מאכן אין זיי פארזאמלונגען און מיטינגען. דעמאנסטראציע־צוגי, מאניפעסטאציעס און מיטינגען אונטערן אפענעם הימל זענען געווארן א געוויינלעכע זאך. מייכטנם פלעגט דאס קומען פאר דער מאכט אומגעריכט, און זי האט זיך אייגפאך פארלוירן. דעמאלט איז נאך נישט געווען נישט קיין קריגס־צושטאנד, נישט קיין צייטווייליקע נענעראל־גובערנאטארן, נישט קיין בליץ־שנעלע פעלד־גערימטן.

אבער פונדעסטוועגן פלעגן זיך מאכן צוזאמענשטויס מיט פאליציי און מיטן מיליטער; עס איז געווען נישט ווייניק פארוואונדעטע און דערהרגעטע, און די לויות פון די קרבנות פון דער רעוואלוציע פלעגן פארוואנדלט ווערן אין גרואנדיעזע דעמאנסטראציעס, אין וועלכע ס'האבן זיך באטייליקט צענדליקער טויזנטער מענטשן פון אלע נאציעס און שטאנדן (דווינסק, האמעל), — און עס פלעגן געהאלטן ווערן רעוואלוציאנערע רעדעס, אין דער אנווועזנהייט פון מאכט-פארשטייער, אויף אלע ארטיקע שפראכן.

צום באדויערן, איז די פלאנמעסיקייט פון דער באוועגונג אין ליטע און צום טייל אויפן דרום געשטערט געוואָרן דורך דעם, וואס יענע ארגאניזאציעס, וועלכע האבן געפירט אדער געדארפט פירן די ארבעט צווישן קריסטלעכן פחאלעטאריאט, האבן אין א סך ערטער נישט פארמאגט קיין ערנסטע און פעסטע פארבינדונגען צווישן די בריטע שיכטן פוילישע און רוסישע ארבעטער. אזוי למשל, זענען אין האמעל נישט צוגעשטאנען צי דער באוועגונג די ארבעטער פון אייזנבאן-דעפאָ; אין מאהילעוו איז נאר א טייל קריסטלעכע ארבעטער צוגעשטאנען צו דער באוועגונג; אין ווי-טעבסק האבן וועשטרייקט כמעט נאר יידישע ארבעטער; און אין פינסק האט זיך די באוועגונג טאקע נישט איינגעגעבן, וויל די רוסישע ארבעטער זענען נישט צוגעשטאנען. *)

אבער אחוץ אט די פיינלעכע דערשיינונגען, איז די באוועגונג, וואס די יאנואר-געשעענישן האבן ארויסגערופן צווישן יידישען פראלעטאריאט, געווען פון אזא קראפט אין פארנעם, אז פאר פיל איז דאס געווען פשוט אומדערוואַרט. דער באראקטעריסטישער און סאמע ווערטפולער שטריך פון דער באוועגונג איז באשטאנען דערין, וואס די יידישע ארבעטער-מאסן זענען ארויסגעטרעטן אונטער דער ארגאניזירטער פירונג פון אונזערע ארטיקע קאמיטעטן. דער קאמיטעט האט באשלאסן, זיך א שטרייק

*) זע ידיעות פון די שטעט אין די „לעצטע נאכריכטן" נום. 214 און 221.

הויבט זיך אן און ווען ער זאל זיך ענדיקן; ער האט באשטימט די פארזאמלונגען. מיטינגען, דעמאנסטראציעס, — אלץ איז צוגעקומען אונטער זיין אנפירונג און קאנטראל. אבער די באוועגונג איז אומגעהייער שנעל געוואקסן, זי האט פארכאפט אלע בריטערע, ביז דאס נאך נישט גערירטע מאסן ארבעטער; זי איז אויף א גוטער העלפט ארויס פון אונטער דער ערד און געגומען ברענען די ארגאניזאציאנעלע ראמען, וועלכע האבן זיך אויסגעבילדעט ביי גאר אנדערע באדינגונגען.

אין פעברואר 1905 האט דער צ. ק. צונויפגעפון די זעקסטע קאנפערענץ פון אונזער פארטיי, כדי צו באשליסן די פראגן, וואס זענען ארויסגעקומען געוואקסן דורך דער יאנואר-באוועגונג. די קאנפערענץ איז פארגעקומען אין דווינסק; באטייליקט האבן זיך אין איר 25 מאן, געוויילטע דורך די ארטיקע קאמיטעטן און ארגאניזאציעס. *)

פון די פראגן, וואס זענען באהאנדלט געוואָרן אויף דער קאנפערענץ, וועלן מיר דערמאנען פאלגנדיקע: וועגן אויסבריטערן דעם קריזיס פון אונזער השפעה אויף פראלעטאריש און נישט פראלעטאריש שיכטן פון דער באפעלקערונג; וועגן פארשטארקן די קאמף-גרייטקייט פון די מאסן; וועגן ארבעט צווישן נישט ייִדישן פראלעטאריאט; וועגן נייע פארמען פון רעוואלוציאנערע ארויסטרעטונגען; וועגן אפמאכן מיט אנדערע רעוואלוציאנערע ארגאניזאציעס, וועגן ארבעט צווישן מיליטער. וויטער („צוזאמענפאָרן און קאנפערענצן") ברענגען מיר אייניקע פון די מער וויכטיקע רעזאלוציעס, וואס זענען אנגענומען געוואָרן אויף דער דאזיקער קאנפערענץ.

מיט אונטערפירן א סך הכל פון דער יאנואר-באוועגונג האט זיך טייל־וויז פארנומען אויך די ערשטע קאנפערענץ פון די ס"ד ארגאניזאציעס פון רוסלאנד, וועלכע איז צונויפגעפון געוואָרן ליוט דער איניציאטיוו פון אונזער צ. ק. און איז פארגעקומען נאך

---

*) „לעצטע נאכריכטן" נומ. 222 די VI קאנפערענץ פון „בונד").

פאַר אונזער VI קאָנפערענץ — אין יאַנואַר 1905 (אין ריגע). *) אין איר האָבן זיך באַטייליקט פאָרשטייער פון אַלע סאָציאַל־דעמאָקראַטישע אָרגאַניזאַציעס, אַחוץ די דעלעגאַטן פון דער „ס"ד פון פּוילן און ליטע" פון דער אָרמענישער ס"ד־אָרגאַניזאַציע און פון „פּראָלעטאַריאַט", וועלכע האָבן צוליב פאַרשיידענע סיבות נישט געקענט קומען צום באַשטימטן טערמין.

די קאָנפערענץ האָט אָנגענומען אַן אויפרוף „צום פּראָלעטאַריאַט פון גאַנץ רוסלאַנד", אין וועלכן ס'ווערט צווישן אַנדערע באַגריסט דער ענדלעך געמאַכטער ערשטער שריט צו פאַרייניקן אַלע סאָציאַל־דעמאָקראַטישע קרעפטן פון רוסלאַנד, און עס ווערן אויך אויסגערעכנט, אין אַביסל אַן אַנדער רעדאַקציע און אַנדער סדר, די זעלבע פאָדערונגען, וועלכע אונזער צ. ק. האָט פאָרמולירט אינם פריער דערמאָנטן אויפרוף „צום קאַמף".

אין דער מיטטיילונג וועגן דער קאָנפערענץ זענען געבראַכט אויך די לעצטע צוויי אָנגענומענע רעזאָלוציעס: וועגן אָפּמאַכן מיט די ליבעראַל־דעמאָקראַטישע פּאַרטייען און וועגן דער באַציונג צום בלאָק פון רעוואָלוציאָנערע און אָפּאָזיציאָנעלע פּאַרטייען און אָרגאַניזאַציעס, וואָס האָבן אָפּגעהאַלטן אַ קאָנפערענץ אין פּאַריז, האַרבס 1904 **).

אין ראַיאָן פון „בונד" איז די יאַנואַר־באַוועגונג אַוועק ווייט איבער די גרענעצן פון דער אוממיטלבאַרער סיבה, וועלכע האָט די באַוועגונג אַרייסגערופן. אין אַ סך ערטער (ווילנע, קאָוונע, מאָהילעוו, דווינסק, וויטעבסק) האָבן זיך די פּאָליטישע שטרייקן איבערגעחזרט אַ צווייטן מאָל, נאָך מיט מער קראַפט און נאָך אימפּאָזאַנטער. כמעט אומעטום האָבן זיך די אַלגעמיינע פּאָליטישע שטרייקן פאַרוואַנדלט אין אַ רייע עקאָנאָמישע שטרייקן, לויט

*) זע „לעצטע נאַכריכטן" נומ. 219 („מיטטיילונג וועגן דער קאָנפערענץ פון די ס"ד אָרגאַניזאַציעס פון רוסלאַנד").

**) זע ווייטער: „די צווישן־פּאַרטייאישע באַציונגען און די פאַרייניקונג מיט ר. ס. ד. אַ. פּ."

באזונדערע ווערקשמאטן און פאכן. און די עקאנאמישע שטרייק־ווידער האבן ביי דער ערשטער באקוועמער געלעגנהייט זיך ווי־דער צונויפגענאכן אין אלגעמיין־פאליטישע. אזוי, למשל, איז נע־וען אין דווינסק; דער עקאנאמישער שטרייק, וואס האט אויסגע־בראכן אין פעברואר אויף איין זאוואד, איז אונטערן איינפלום פון אוגזער קאמיטעט און אונטער זיין וויטערדיקער אנפירונג, פאר־וואנדלט געוואָרן אין א פאליטישן גענעראל־שטרייק, וועלכער האט געדויערט 5 טאג נאכאנאנד. דאס לעבן פון אט דער גאנצער גרויי־סער האנדלס־אינדיסטריעלער שטאט איז געוואָרן אינגאנצן פא־ראליזירט; די גאנצע נאציאנאל־פארשיידענע באפעלקערונג איז אריינגעצויגן געוואָרן אין א גראנדיעזע פאליטישע באוועגונג, וואס האט אין א סך פרטים דערמאנט מיט זיך די אקטאבער־טעג. „ס'האט אויסגעזען, ווי די גאנצע באפעלקערונג פון שטאט וואלט נאר געווארט אויף א רוף פונם קאמיטעט, כדי אריינצוטרעטן אין אפענעם קאמף פאר פרייהייט... ארבעטער, אינטעליגענץ, לערן־יונגט, אפילו קאפיטאליסטן און סתם בירגער זענען געסומען אויפן בולוואר נאך פראקלאמאציעס. באאמטע, אפיציי"ן, זעלנער האבן קורץ געפרעגט: „היינטיקע בלעטלעך?" *) אין די צוזאמענשטויסן מיט פאליציי אין מיליטער איז געפאלן נישט ווייניק פארוווונדע־טע; פאר צווי" געשטארבענע פון ווונדן האט מען ארגאניזירט לויה־צוגן, אין וועלכע ס'האבן זיך באטייליקט צו 15—20 טויז. מאן, פון אלע שיכטן; אויף די פאדערונגען פון דער פאליציי צו עפענען די קראמען, האט מען געענטפערט: „דער קאמיטעט האט געהייסן שליסן פון ער וועט זאגן, וועז צו עפענען". און אייניקע סוחרים האבן נישט געעפענט זייערע קראמען אזוי לאנג, ביז זיי האבן נישט איבערגעלייענט אין דער פראקלאמאציע פון קאמיטעט, אז דער שטרייק איז געענדיקט. די מעלדונג וועגן פארענדיקן דעם שטרייק איז באגלייט געוואָרן מיט א גאנצער רייע מאניפעסטא־ציעס, וואס די ארבעטער האבן אויסגעארבעט גלייכצייטיק אין פארשידענע עקן שטאט. „ס'האט אויסגעזען, אז די גאנצע שטאט

*) זע „לעצטע נאכריכטן" נום. 224.

האָט זיך צונויפגעגאָסן אין איין געשריי: נידער מיט דער זעלבסט־הערשונג! זאָל לעבן די דעמאָקראַטישע רעפּובליק!" *) דאָס זעלבע — ווו אין אַ קלענערן און ווו נאָך אין אַ גרעסערן מאַסשטאַב — איז פאָרגעקומען אויך אין אַנדערע שטעט פון אונזער ראַיאָן. אַלגעמיינע שטרייקן האָט מען אָרגאַניזירט צוליב דער פעברואַר־שחיטה אין באַקו, צוליב דעם 19 פעברואַר — דעם טאָג פון דער פּויערים־באַפרייאונג, צוליב דעם 1 מערץ — צום אָנדענק פון דער דערמאָרדונג פון אַלעקסאַנדער II. די חדשים פון נאָך יאַנואַר 1905 זענען פאַקטיש אַ צייט פון אומאויפהערלעכע אַלגעמיינע שטרייקן, אָדער — פון אַ מין פּערמאַנענטן גענעראַל־שטרייק.

פּראָקלאַמאַציעס און בלעטלעך האָט מען פאַרשפּרייט אָפן, אויף די אויגן פון פּאָליציי און מיליטער, און נישט זעלטן האָט די לעצטע אַליין זיך באַטייליקט אין דער פאַרשפּרייטונג. פאַרזאַמלונגען און מיטינגען האָט מען איינגעאָרדנט אויף אַ אופן, וועלכער האָט שפּעטער געקראָגן דעם נאָמען „מעלד־אופן", אָדער ריכטיקער — אויפן וועג פון „פאַרכאַפּטע רעכט", גאָר אָן אַ שום מעלדונג, נישט אָנפרעגנדיק ביי קיינעם נישט. אויף די אַרבעטער־בערזעס, ד. ה. אויף די גאַסן און בולוואַרן, ווו די אַרבעטער פלעגן זיך פריער אויך זאַמלען אין באַשטימטע אָוונט־שעהן — ווערן איצט, פון יאַנואַר אָן, אָפּגעהאַלטן פיל־טויזנטערדיקע מיטינגען; אונטער פרייען הימל. הערן די רעדנער זענען געקומען אויף דער בערזע נישט נאָר אַרבעטער, נאָר אויך אַנדערע שיכטן באַפעלקערונג: מען פלעגט קומען פון די נאָענטערע געוועלבער און קראָמען; עס פלעגן קומען רעזערוויסטן מיט זייערע ווייבער; אויף די באַלקאָנען און טרעפּ פון די דערנעבנדיקע הייזער — אימעטום זענען מענטשן געשטאַנען און געהערט. „די פורמאַנעס שטעלן זיך אָפּ; עולם דורכגייער שטייען צו צום המון. און אין מיטן דער געוואַלדיקער געדיכטער מאַסע, וואָס פאַרפילט די גאַנצע גאַס, האַלט אונזער רעדנער אַ הייסע רעדע וועגן פּאָליטישן מאָמענט, וועגן

*) „לעצטע נאַכריכטן" נומ. 224.

דער אומפארמיזלעכקייט פון דער רעוואלוציע; ער פארענדיקט זיין רעדע מיט א רוף צו באוואפענען זיך, און א הילכיקער „הורא" פארטויבט דעם געווינלעכן רעש און געקלאפער פון גאס". *)

אזוי באשרייבט אונזער וואַרשעווער זאַרעסאַנדענט די גאסן־מיטינגען אין וואַרשע. די דאזיקע באשרייבונג איז ריכטיק אויך פאר א סך אַנדערע, אויב נישט פאר אלע ש'זעט פון אונזער ראיאן — אן אונטערשייד קאן זיין בלויז אין פרטים. די מיטינגען אויף די בערזעס זענען געווארן א געווינלעכע, שיר נישט א טאג־טעגלעכע דערשיינונג. די מאכט האט זיי געדולדעט, שלום געמאכט מיט זיי — אבער עס פלעגט פארט וווּ נישט יוּ אמאל קומען צו צוזאמענשטויסן מיט פאליציי און מיליטער, און די דאזיקע צוזאמענשטויסן האבן פון זייער זייט ארויסגערופן נייע פראטעסטן, נייע מיטינגען און דעמאנסטראציעס, נייע אלגעמיינע שטרייקן.

אבא בלויבט צוזאמענשטויס איז פארגעקומען אנהויב אפריל (נישט סטיל) אין וואַרשע. נאך א 7 טאגיקן הונגער־שטרייק און נאך 7 טאג אפזיצן אין קארצער איז אין טורמע געשטארבן אונזער א יונגער חבר י. גראַוואַר, וועלכער איז ארעסטירט געוואָרן בעת א דעמאנסטראציע, ביי א צוזאמענשטויס מיט דער פאליציי. אויפן רוף פון אונזער וואַרשעווער קאמיטעט איז געקומען צו דער געפלאַנטער לויה ביז 30 טויזנט ארבעטער. ס'איז ארויסגעקומען שעה אין וואַרטן, און דער אויפגערעגטער המון האט זיך דערוווסט, אז די אדמיניסטראציע האט באשלאסן נישט ארויסצוגעבן דעם קערפער. וויל מען האט מורא זאל „אימרוען". די אויפגערעגטע ארבעטער חאבן אנגעהויבן דעמאנסטרירן ס'האָנ, זיך דערהערט רעוואלוציאנערע אויסרופן, געזאנג, איבער די קעפ פונם המון האט זיך באוויזן א רעדנער, וועלכער האט געהאלטן א קורצע נאר הייבע רעדע — און זי איז באגלייט געוואָרן מיט נייע אויסגעשרייען. די ארבעטער האבן שוין אנגעהויבן זיך פאנאנדער־

*) „לעצטע נאכריכטן" נומ. 227.

גיין, ווי מיט אמאל האבן סאלדאטן און פאליציאנטן געעפנט א פייער איבער אייניקע גרופעס פון זיי. דריי זענען גלייך אויפן אָרט געפאלן טויט; 20 זענען געוואָרן שוואר פארוווּנדעט, פון זיי זענען צוויי — סאלאמאן מארגאלין און פראָניא גראָבעלסקאיא — אין 3 טעג אַרום געשטאָרבן, און דער יידישער פראָלעטאריאט פון וואַרשע האָט באַערט דעם אָנדענק פון די נעפאַלענע דורך אן אייגנטאָניקן פאָליטישן שטרייק. לויטן רוף פון אונזער קאָמיטעט, האָבן זיך דעם 5 אַפּריל פון אין דער פרי אָפּגעשטעלט אלע יידישע פאבריקן און וואַרשטאטן, און פון מיטאָג צייט האָבן זיך פאַרייניקט צום שטרייק אויך די מערהייט קריסטלעבע חברים.

די בלוטיקע צוזאמענשטויסן האָבן נישט שוואַכער געמאַכט, נאָר פאַרקערט נאָך פאַרגרעסערט דעם רעוואָלוציאָנערן אימפעט פון די ארבעטער. די קאָמפּרומיטקייט פון יידישן פראָלעטאריאט האָט דעמאָלט נעהאַלטן אין כסדרדיקן וואַקסן. אין יענער צייט האָבן זיך אוניערע אָרגאַניזאַציעס אויך ענערגיש נעזרייט צום יום־טוב פון 1 מאי און צו זעלבסטשוץ. די פאָגראָם־אָגיטאַציע האָט אין פרילינג 1905 דערגרייכט צו איר העכסטער מדרגה. *)

*)זע ווייטער: „פאָגראָמען און זעלבסטשוץ" און „די 1 מאי־באַוועגונג".

3. זומער און האַרבסט 1905

די אַרבעטער-בערזעס ווערן צענטרען פון אַפּענער רעוואָלוציאָ-
נערער אַגיטאַציע און דערוועַרבן זיך „בירגער-רעכט' — לאַדז
און אָדעסה — די צעשיסונג אין ביאַליסטאַק. — קלאַנגען, אַז
מען רופט אינגיכן צונויף פאַלקס-פאַרטרעטער, און אַ צירקו-
לאַר-בריוו פון צ. ק. — פּראָטעסטן קעגן דער א. ג. „בוליגינ-
שער" דומע. — די מעלדונג וועגן צונויפרופן די דומע און
די פאַרשטאַרקונג פון רעפּרעסיעס. — פינאַל פון רעוואָלוציאָ-
נערן יאָר. — די אָקטאָבער-טעג און דער דעצעמבער-אויפשטאַנד

די פּאָגראָם-אַגיטאַציע פון דער רעגירונג, וועלכע האָט זיך פרילינג 1905 געפירט מיט אַ באַזונדערער אָנגעשטרענגטקייט און ענערגיע, האָט ווי מיר וועלן זען ווייטער, געליטן כמעט אַ פולשטענדיקן דורכפאַל. די קאַמפּאַניע צום 1 מאַי איז יענץ יאָר אַדורך אין גאַנצי ראַיאָן פון „בונד" מיט אויסערגעוויינלעכן דער-פאָלג. דער שטרייק איז געווען אַן אַלגעמיינער, כמעט אין בוכ-שטעבלעכן זינען פון וואָרט; אומעטום האָט ער זיך אויסגעצייכנט מיט אויסערגעוויינלעכער פּלאַנמעסיקייט און אָרגאַניזירטקייט; דערנאָך האָט ער זיך צעברעקלט אויף אַ גאַנצע רייע עקאָנאָמישע שטרייקן, וועלכע האָבן נאָך מער צוגעגרייט דעם באָדן פאַר דער אַנטשטייאונג פון נייע פּאָליטישע שטרייקן; ער האָט אַריינגע-צויגן אין דער באַוועגונג נייע, ביז איצט נאָך נישט גערירטע, ברייטע שיכטן אַרבעטער. נאָך דער געלונגענער מאַי-קאַמפּאַניע הויבט די באַוועגונג אָן נאָך מער אַרויסגיין פון אונטער דער ערד. זי רייסט זיך אויף דרויסן מיט אומבאַזיגבאַרער קראַפט. די באַ-וועגונג, וועלכע ווערט אומעטום געשפּייזט פון די זעלבע שנעל לויפנדיקע געשעענישן און ווערט אָנגעפירט פון איין אַלגעמיינעם צענטר, כאַפּט דאַן אַרום אַלע שטעט אין ראַיאָן פון אונזער פאַר-

טיי, און פארבינדט זיי צווישן זיך דורך טויזנטער פעדים. ציוא־
און קלענערע שטעט פון גאנצן ראיאן; און דער אלגעמיינער פרא־
גע־פינען באלד א לעבעדיקן אפקלאנג אין א גאנצער־רייע גרויסע
מען דערמיט וואקסט אויך דער אימפעט. געשעענישן אין איין אָרט
טעסט, דער אלגעמיינער קאמף, די אלגעמיינע פארמע: גופא פונם
קאמף — דאס אלץ פארייניקט און פארבינדט נאך מער די שטעט
צווישן זיך, און גיט צו דער גאנצער באוועגונג אן איינהייטלעכן,
איינארטיקן אוֹן דעריבער נאך א מער אימפאזאנטן כאראקטער.
דער בלוטיקער ציוואמענשטויס אין וואַרשע, דער פאגראם אין וש־
טאמיר, די אומאויפהערלעכע פאגראם־אגיטאציע פון די רעגי־
רונגס־אגענטן — רופן ארויס אין אלע פונקטן פון בונדישז רא־
יאן אן אלגעמיינעם פראטעסט, וועלכער נעמט אן גלייבט פארמען
פון פאליטישע שטרייקן, פון מאנעפיסטאציעס, פין צאלרייכע מי־
טינגען און פארזאמלונגען; די ידיעות פון שלאכט־פעלד, די קלאג־
גען וועגן דער פראיעקטירטער פון אויבן, ארומגעשיטענער קאנ־
סטיטוציע, וועגן דעם, אז יידן וועלן נישט האבן קיין וואלרעכט
א. א. ו. א. א. ו. גיבן אומאויסשעפלעכן מאטעריאל פאר אגי־
טאציע, שפייזן די רעוואלוציאנערע אויפרודערונג צווישן די בריי־
טע מאסן און ברייטן צו דעם באדן פאר אלץ נייע אלגעמיינע רע־
וואלוציאנערע אריינסטרעטונגען.

די ארבעטער־בערזעס זענען געווען צענטרען פון אפענער רעוואלוציאנערער אגיטאציע און פראפאגאנדע; עס זענען דארטן פארגעקומען כמעט אומאויפהערלעכע צאלרייך באזוכטע מיטינגען, באזונדער אין יום־טוב־טעג. די בערזעס זענען געווייגלעך געווען אויך דער אויסגאנגס־פונקט פאר דעמאנסטראציעס און מאני־פעסטאציעס, אפט סטיכישע, אימפראָוויזירטע. דא האט מען פרא־קלאמאציעס אוֹ בכלל אומלעגאלע ליטעראטור געטיילט און מען האט זיי געלייענט — צומאל גרופעסווייז צו עטלעכע צענדליק מאן — פולשטענדיק פריי, אויף די אויגן פון פאליציי און מיליי־טער; די לעצטע האבן געהאלטן די אָרדנונג און אין ערנסטן פאל האבן זיי זיך באצויגן פולקאם פאסיוו צו אלץ, וואס האט זיך

געטון אויף דער בערזע, און אין בעסערן פאל האבן זיי אויפ־מערקזאם געהערט די רעדעם און גערן געזומען בלעטלעך פאר זיך און פאר זייערע קאלעגן. נישט אומזיסט האט מען סוף זומער זוען ס'איז געמאלדן געוואָרן וועגן צענויפרוף פון דער דומע און מ'האט דערקלערט אז אפענע מלחמה די ארבעטער־בערזעס, אין נאנצן יידישן תחום אנגעהויבן פארבייטן די זעלנער־אויף קאזאקן, דראגונער און טשערקעסן.

אין משך פון זומער 1905 איז די פאפולערקייט פון דער „בערזע" אלץ געוואקסן; באעולהטע און דערנידעריקטע האבן גע־זוכט אויף די בערזעס, ביי די „דעמאקראטן", נערעכטיקייט און שוץ: נישט זעלטן האבן מאכט־פארשטייער אליין זיי געשיקט אהין. *)

די בערזע איז געוואָרן א געווינלעכע טאג־טעגלעכע דער־שיינונג, מיט וועלכער די מאכט אה טביס־לעכווייז שלום געמאכט; אין אלע שטעט פון אונזער ראיאן האט זי זיך דערוואָרב; בירגער־רעכט.

אט איז א דורכשניט־בילד פון לעבן אויף דער בערזע.

די נאם לעבט... אין איין אָרט פירט א הייפל ארבעטער פון פארשיידענע פארטיי א הייסן וויכוח; אין א צווייטן אָרט רעפע־רירט אונזער א חבר פאר א גרופע רוסישע ארבעטער דעם תמצית פון דער פראגראם פון „בונד"; נאך ווייטער האט א המון ארומגערינגלט שפעס אן אלטיטשקע, וועלכע איז געקומען קלאגן זיך פאר די „דעמאקראטן", אז עמיץ האט זי באעולהט: זי איז זיכער, אז דא וועט זי געפינען שוץ... דער המון וואקסט — מען וואָרט דער מיטינג זאל זיך אנהויבן...

און אט איז א בילד פון א מיטינג אויף דער בערזע.

די נאם איז אויף א גרויסן מהלך פארפראפט מיט א טויזנט־קעפיקן המון ארבעמער און אינטעליגענץ; באלקאָנען און פענסטער פון ארומיקע הייזער זענען פארשאטן מיט מענשן. צום אָרט פון מיטינג דערנענטערט זיך א שטארקער זעלנער־פאטרול. דער רער־

*) זע „לעצטע נאכריכטן" נומ. 246 (פון פוילישן ראיאן).

נער ווענדעט זיך צו די סאָלדאַטן מיט אַ קורצער רעדע, רופט זיי צוצושטיין צום אַלגעמיינעם קאַמף... אויפן באַפעל פון זייע עלט־סטען אַוועקצוגיין ענטפערן די זעלנער: „מיר ווילן אויך אַביסל הערן". *)

אין דער אָנגעשטרענגטער אַטמאָספער פון אומאויפהערלעכן רעוואָלוציאָנערן קאַמף האָט זיך געקליבן ברען־מאַטעריאַל גאָר אָן אַ שיעור. מיט יעדן טאָג איז געוואָרן אַזאַ מאַטעריאַל אַלץ מער. עס איז דעריבער קיין חידוש נישט, וואָס איינצלנע רעוואָלו־ציאָנערע אויסברוכן, פאַר וועלכע עס זענען דאַן געווען געלעגנ־הייטן זייער פיל, נעמען אָן אין משך פון זומער 1905 אַ כאַראַק־טער פון אמתע אויפשטאַנדן.

אַזאַ כאַראַקטער טראָגן די געשעענישן אין לאָדז. אָנגעהויבן האָבן זיי זיך דעם 18־5 יוני מיט אַן אימפּראָוויזירטער מאַניפעס־טאַציע; עס פאַלן 9 דערהרגעטע און 18 פאַרוווּנדעטע, עס הויבט זיך דאַן אָן אַ באַריקאַדן־קאַמף, אין וועלכן עס קומען אוב, אַפילו לויט אָפיציעלע ידיעות, אַרום 2000 אַרבעטער און אין וועלכן די הויפּט־האָל שפּילט דער יידישער פּראָלעטאַריאַט **). איידער נאָך אין אָדעסער פאָרט איז אָנגעקומען די באַרימטע פּאַנצער־שיף „פּאָ־טיאָמקין" מיט די אויפגעשטאַנענע מאַטראָזן, איז אין אָדעס פאָר־געקומען אַ פּאָליטישער שטרייק, זייער פיל צוזאַמענשטויסן מיט פּאָליציי און מיליטער און אַ באַריקאַדן־קאַמף אויף די גאַסן פון אָדעס — אין וועלכן ס'באַטייליקן זיך הויפּטזעכלעך יידישע אַר־בעטער (די פאָרשטעט, ווו ס'לעבן די קריסטלעכע פאַבריק־אַר־בעטער, זענען געווען אָפּגעשלאָסן פון צענטער), אונטער דער אָנפירונג פון אונזער אָדעסער קאָמיטעט ***).

אין ביאַליסטאָק גייט פון פעברואַר אָן (1905) אַ פאַרצווייפל־טער קאַמף צווישן פּאָליציי און מיליטער פון איין זייט און צווישן די רעוואָלוציאָנערע אָרגאַניזאַציעס פון פאַרשיידענע שאַטירונגען

*) זע „לעצטע נאַכריכטן" נומ. 235 און 237 (האָמעל).

**) „לעצטע נאַכריכטן" נומ. 238 און 239.

***) „לעצטע נאַכריכטן 5 נומ. 241 — 243 (אָדעסער אויפשטאַנד).

און ריכטונגען פון דער צווייטער זייט. אויפן מאָרד פון א קאָזאַק, פון א פּאָליציאַנט, אויף אָפן פּראָוואָקאַטאָרישע שאָסן ענטפערן פּאָליציי און מיליטער מיט קאָזאַקישן טעראָר, מיט רוי ערייען און מערדערייען, און ענדלעך, דעם 30 יולי 1905 קומט פאָר אַן אָפענע שחיטה: אין איין טאָג פאַלן פון די הענט פון פּאָליציי און מיליטער ביז 40 פּערזאָן, צווישן זיי מער ווי 10 מיטגלידער פון אונזער אָרגאַניזאַציע *).

דאָס אכזרישע דערשטיקן פון די אויפשטאַנדן אין לאָדז און אין אָדעס, די בלוט־באָד אין ביאַליסטאָק, די אָפּרעכענונג מיט די אַרבעטער אין איוואַנאָוואָ־וואָזנעסענסק, רופן אַרויס אַן איינמוטיקן פּראָטעסט אין גאַנצן ראַיאָן פון אונזער פּאַרטיי — נייע פּאָליטישע שטרייקן, דעמאָנסטראַציעס און מאַניפעסטאַציעס, וועלכע ווערן באַגלייט פון נייע צוזאַמענשטויסן מיט פּאָליציי און מיליטער. דער דאָזיקער פּראָטעסט גיסט זיך צענויף מיטן פּראָטעסט קעגן א. ג. „בוליגינשן" פּראָיעקט פון קאָנסטיטוציע, — ווייל אָנהויבנדיק פון סוף יוני האָט מען פון טאָג אויף טאָג געוואַרט אויף זיין פאַרעפנטלעכונג.

דעם 18 פעברואַר (לויטן אַלטן סטיל) 1905 איז פאַרעפנטלעכט געוואָרן א רעסקריפּט אויפן נאָמען פון אינערן־מיניסטער — אין אים רעדט זיך צום ערשטן מאָל וועגן צונויפרופן די „בעסטע" אויסדערוויילטע פון דער באַפעלקערונג, זיי זאָלן זיך באַטייליקן „אינם פּרעלימינאַרן באַאַרבעטן און באַהאַנדלען געזעצגעבערישע פּראָיעקטן", איינהיטנדיק דורכאויס די „אומצערייסבאַרע היסטאָרישע פאַרבינדונג מי טדער פאַרגאַנגנהייט" אין די „אומבאַרירלעכקייט פון די גרונט־געזעצן פון דער אימפּעריע". דעם זעלבן טאָג אין אָוונט האָט זיך באַוויזן א צאַרישער מאַניפעסט, וועלכער האָט געדינט, ווי מיר וועלן ווייטער זען („פּאָגראָמען און זעלבסטשוץ"), פאַר א סיגנאַל צו אָרגאַניזירן שוואַרץמאַהדיקע באַנדעס. אין אים רעדט זיך וועגן „בייזוויליקע וואָס זענען פאַרבלענדט דורך גאוה", וועגן „וואַקלענישן פון געדאַנק",

*) „לעצטע נאַכריכטן" נומ. 247 און 253 (ביאליסטאָקער שחיטה).

און אלע רוסישע מענטשן ווערן געדרופן צו צאריניזן זיך ארום טראן. די דאזיקע צוויי פאקטן, אגב, האבן אניי־צי־כנט די גאנצע ווייטערדיקע פאליטיק פון דער רוסישער זעלבסטהערשונג: אנצוהערענישן יודן עפעס רעפארמען און פארלאנגען דעמאקרטירן, ארגאניזירונג פון שוואַרצע מאות, וועלכע זאלן דעמאנסטרירן, דורך פאגאמען און היגות, דעם פאטעסט פון דער רוסישער לויט קעגן די אויסקלערענישן פון די „בייזוויליקע וואס זענען פארלענדעט דורך גאוה".

פון דעמאלט אן הערן נישט אויף, סיי אין דער נעזעלשאפט און סיי אין דער פרעסע, קלאנגען און שמועסן וועגן קאנסטיטוציע־פראיעקט, וועלכן עס האלט אין צוגרייטן דער דעמאלטיקער מיניסטער בוליגין. אין יוני 1905 פארשטארקן זיך נאך מער די קלאנגען, אז נאר גיך וועט מען פארענטלעכן דעם סטאטוט פון דער מלוכה־דומע, — און דער צ. ק. פון „בונד" וועגדט זיך מיט א צירקולאר־בריוו צו די ארגאניזאציעס און לייגט זיי פאר תיכף צוטרעטן ארגאניזירן פאלקס־פארזאמלונגען און מיטינגען, כדי צו פראטעסטירן קעגן דער ארומגעשנידענער קאנסטיטוציע, און וו ס'איז פארן א געהעריקע שטימונג — אויך ארגאניזירן שטרייקן, מאניפעסטאציעס און דעמאנסטראציעס. דערביי רעקאמענדירט דער צ. ק. די ארטיקע ארגאניזאציעס צו שליסן אפמאכן מיט אנ־דערע ס"ד־קישע און רעוואלוציאנערע ארגאניזאציעס, נאר פאר קיין פאל נישט אריינטרעטן אין קיינע שום אפמאכן מיט די פאר־שיידענע ציוניסטיש־סאציאליסטישע גרופעס. די לעצטע וועלן זיך באמיען אויסנוצן די קלאנגען, אז יידן וועלן נישט האבן קיין וואל־רעכט „צוליב זייער נאציאנאליסטישער ייִ שׂ־ניסטישער אינטאציע", אונז אבער איז אין איצטיקן מאמענט פון אלגע־מיינער עמפערונג באזונדער וויכטיק זיך אפצוגרענעצן „פון אלער־לייי נאציאנאליסטישע עלעמענטן".

אלע ארגאניזאציעס פון אונזער ראיאן האבן זיך ענערגיש אפגערופן אויפן אפעל פון צ. ק. אין א סך שטעט האט זיך די באוועגונג אנגעהויבן נאך איידער ס'איז געקומען דער רוף פון צ. ק.

אין משך פון יולי 1905 דערגרייכט די קאמפאניע פון אלגע־
מיינע פאלקס־מיטינגען, פון שטרייקן, דעמאנסטראציעס אין אי־
טענסיוועטער טעטיקייט פון די ארבעטער־בערזעס איר העכסטן
פונקט. אפילו אין די אפגעשטאנענע פראוויניץ־שטעט (בריסק,
פינסק) קומען צו 2—3 טויז מאן אויף די מיטינגען, ויאס ווערן
געהופן דורך אונזערע קאמיטעטן געווייניליך אין די שולן און
בתי מדרשים. אין די גרעסערע שטעט (בערדיטשעוו, מינסק, זשי־
טאמיר) באזוכן די מיטינגען פון 5 ביז 10 טויזנט מאן פון אלע
קלאסן, און מהמת מאנגל אין פלאץ בלייבן נאך אומגעהייערע
מחנות אויף די ארומיקע גאסן. אז עס קומט פאליציי, דערקלערט
מען איר אפן רעם ציל פון דער פארזאמלונג — באטראכטן דעם
בוליגין־פראיעקט, און נאך א ישוב הדעת מיטן גובערנאטאר בא־
גרענעצט זי זיך בלויז דערמיט, וואס זי אחנאניו־ט פון פאליציי
און מיליטער א דרויסנדיקע באוואכונג ביי די סינאגאגעס. די
פראטעסט־רעזאליציעס, וואס אונזערע רעדנער לייגן פאר קעגן
דעם ציניזם־פענער פון אויבן פסיידא־קאנסטיטוציע, ווערן אנ־
גענומען מיט ענטוזיאזם און ווערן דערנאך פארשפרייט אין הונ־
דערטער און טויזנטער עקזעמפלארן אויף די ארטיקע שפראכן. *)
נאטירלעך, האבן אויך נישט געפעלט קיין צוזאמענשטויסן מיט
פאליציי אין מיט מיליטער, און ס'האבן נישט געפעלט קיין דער־
מארדעטע, פאוויוינדעטע און ארעסטירטע. און אויב די רוסישע
רעגירונג הא זיך נישט אנטשלאסן אפצונעמען ביי יידן דאס וואל־
רעכט צו דער דומא, איז עס נאר א דאנק דעם צושטאנד פון רע־
וואלוציע אין פארמאנענץ, וואס איז געשאפן געווארן דורכן קאמף
פון יידישן פראלעטאריאט אין גאנצן האיאן פון אונזער פארטיי.
דאס ווערט באשטעטיקט אויך אפיציעל — אינם מעמאריאל פונם
מחבר פונם בוליגין־פראיעקט.

סוף יולי און באזונדערס אין אויגוסט, נאכדעם ווי ס'איז
פובליקירט געווארן דער סטאטוט פון דער מלוכה דומע, האט די

*) „לעצטע נאכריכטן", נומ. 242 — 251. מעלע־ראמען פון אט די מיטינגען האבן זיך דאן געדרוקט אין אלע רוסישע ציטונגען.

אַרטיקע מאַכט, לויט צ פּאַראַדענונג פון אויבן, דערזעהרט אַן אמתע מלחמה די אַרבעטער־בערזעס. אין אַ סך ערטער ווערן די פּוסגייער זעלבער פּארבינטן אַדער פּאַרשטאַרקט דורך אַטריאַדן „פּרישע" קאָזאַקן, דראַגונער און טשערקעסן, — ווייל די ערשטע זענען שוין „דעמאַראַליזירט" פון צו נאָענטן זאַנטאַקט מיט די אַרבעטער אין מש דפון אַט דעם אומפּאַרגלייכלעכן זומער 1905, דערפון וואָס זיי זענען צו אָפט בייגעווען אויף די בערזעס בעת מיטינגען און פּאַרזאַמלונגען. די קאָזאַקן, דראַגונער און טשערקעסן זענען מאָבילִיזירט געוואָרן צו דער מלחמה מיטן אויסערלעכן שונא, אָבער מען האָט זיי נישט אָפּגעלאָזט אהיים אפילו שוין נאָכן שליסן דעם שלום, ווייל מען האָט זיי עבערויכט פּאַר דער נייער מלחמה, מיטן אינערלעכן פיינט, וועלכע האָט זיך אלץ מער צעפּלאַקערט.

פון דער צווייטער זייט הויבט זיך אָן אַ פּאַרצווייפלטער קאַמף צווישן די אַרבעטער פון איין זייט און פּאָליציי און מיליטער אַרום די בערזעס, ד. ה. פּאַרן רעכט פון אָפּענע גאַסן־פּאַריזאַמלונגען אָן מיטינגען, וואָס איז אויסגעקעמפּט עגוואַרן מיט אַזוי פיל קרבנות. מען זאָגט פון די גאַסן און בולוואַרן נישט נאָר די אַרבעטער, נאָר אויך דעם פּרידלעך שפּאַצירנדיקן עולם, און קאָזאַקן מייסטנס שיכורע, — שטעלן זיך נישט אָפּ נישט פּאַר מאַסן־הריגות, און נישט פּאַר מאַסן־צעשיסונגען. מען שלאָגט אומטום אומבאַהמנותדיק; די באַרינגונגען פון דער אַרבעט ווערן אומגעהויער שווערע. *)

פון מיטן אויגוסט לאָזט זיך מערקן אין דער באַוועגונג אַ קענטיקער אָפּפּלום. אין סעפּטעמבער טרעט אַריין אַ שטילשטאַנד אין ראיאָן פון „בונד", ווי בכלל אין גאַנצן לאַנד. געווירקט האָבן די אומגעהויער פּאַרשטאַרקטע מיליטעריש־פּאָליציַאישע רעפּרעסיעס, און עס האָט זיך אויך אָפּגערופן די פּארמאַטערטקייט פון די אַרבעטער פון דעם אינטענטיוון קאַמף, וואָס האָט זיך געפירט אָן איבערריסן פון אָנהויב יאַנואַר אָן. אָבער דאָס איז געווען אַ

*) „לעצטע נאַכריכטן" נום. 247 — „פּאַרשטאַרקטע רעפּרעסיעס".

צייטוויילִיקע שטילקייט, די שטילקייט פאר דעם גרויסן שטורעם פון די אקטאבערשע און נאכאקטאבערשע טעג.

באשרייבן אויספירלעך די געשעענישן פון די אקטאבער־און דעצעמבער־טעג איז נישט דא, פארשטייט זיך, דער פלאץ. לאמיר נאר אנווייזן, אז דער יידישער פראלעטאריאט האט אין די געשעענישן נעשפילט נאר א גרויסע, און אין א סך ערטער די אנפירנדיקע ראל. אונזערע ארטיקע פארטיי־ארגאניזאציעס זענען כמעט אומעטום געשטאנען בראש פון דער באוועגונג, און צוזאמען מיט אנדערע ס"ד ארגאניזאציעס האבן זיי אנגעפירט מיט די פאבריק־ און זאוואד־, אייזנבאן־, פאסט־ און טעלעגראף־שטרייקן. אונזערע רעדנער זענען מיט קאלאסאלן דערפאלג ארויסגעטרעטן אויף פאלקס־מיטינגען פאר צענדליקער טויזנטער נישט נאר יידישע נאר אויך קריסטלעכע ארבעטער, און האבן אויף אזא אופן פאפולאריזירט די סאציאל־דעמאקראטישע אידייען צווישן די בריטסטע פאלקס־מאסן. אין פעטערבורגער ראט פין ארבעטער־דעפוטאטן איז געווען א פארשטייער פון צ. ק. פון „בונד". דער מאניפעסט פון 8 (21) דעצעמבער, וועלכער רופט דעם פראלעטאריאט פון גאנץ רוסלאנד צום אנטשיידענעם קאמף, דאט אויך די אונטערשריפט פון צ. ק. פון „בונד". לויטן פארשלאג פון אונזער פארשטייער האט מען אריינגענומען אין „מאניפעסט" אויך די פאדערונג וועגן אפשאפן אלע אויסנאם־געזעצן קעגן די אונטערדריקטע נאציעס. די דאזיקע פאדערונג איז מערער אנטוויקלט אינם ספעציעלן אויפרוף צום דעצעמבער־שטרייק, וואס אונזער צ. ק. האט ארויסגעגעבן אין א צאל פון 180 טויזנט עקז. אויף דריי שפראכן.

דער דעצעמבער־אויפשטאנד איז דער פינאל פון אט דעם יאר 1905, וואס האט נישט זיין גלייכן אין דער געשיכטע פון דער רוסלענדישער רעוואלוציאנערער באוועגונג. אין משך פון נאנצן יאר, נישט האבנדיק קיין שום לעגאלע ראמען פאר איר ארבעט, איז די סאציאל־דעמאקראטיע דאך געגאנגען פון זיג צו זיג און האט אנגעהויבן „רויטע באקן". זי איז נעווען שוין נישט די

איינציקע אזוי אדער אנדערש ארגאניזירטע אפליטישע קראפט, און איר ארגאניזירטקייט, איר כוח און איינפלוס זענען נאך שנעל נעוואקסן אין פראצעס גופא פון קאמף. מיט איר וווקס און אנט־ וויקלונג האט זי געשטופט די בירגערלעכע דעמאקראטיע צו אר־ גאניזירן זיך, און אין שטורמישע מאמענטן איר אויפנעצוווענגען אירע לאזונגען דאקענן די רעגירונג שטעלט מיט זיך פאר אין משך פון נאנצן יאר 1905 א מוסטער פון ערנסטער פארלוירנקייט און אומדעצידירטקייט; צייטנווייז פאלט ביי איר די מאכט ממש פון די הענט. די רעאקציאנערע עלעמענטן, פאר וועלכע דאס אליין איז נעקומען אומגעריכט, איבערראשן נאר מיט זייער טעמפקייט, מיט זייער אומפעיקייט צו וואס ס'נישט איז און מיט זייער לחלוטין־ דיקער נישט־ארגאניזירטקייט. דער „פארבאנד פון וויסישן פאלק", וואס דער מאניפעסט פון 18 פעברואר איז געווען דער סיגנאל פאר זיין ארגאניזירונג, איז באשטאנען צום גרעסטן טייל פון נעדוי־ נענע מערדער און כוליגאנעס. דער אקטאבער־מאניפעסט, די ער־ שטע ערנסטע הנחות און די פרווון ארויסצופירן די באוועגונג אין לענאלע ראמען — גיבן צו דער רעגירונג מער פעסטקייט און אנט־ שלאסנקייט, אי זי וואלט איר ארויספאדערונג דער רעוואלוציע. אבער די רעגירונגס־מאכט, ווייזט זיך ארויס, איז שוין צופיל צע־ טריסלט, כדי אפצוהאלטן אן ענדגילטיקן נצחון; און די כוחות פון דער רעוואלוציע ווידער זענען נאך נישט גענוג שטארק, כדי צו דערלאנגען אן ענדגילטיקן קלאפ דער רעאקציע. די דעצעמבער־ שלאכט האט זיך נעענדיקט אזוי צו זאגן אויף רעמיז: די צע־ טריסלטע רעאקציע און נאך נישט אויסגעפעסטיקטע רעוואלו־ ציע זענען אוממעגליק געשטאנען אויינע קעגן דער צווייטער.

4. די ארבעט צווישן נישט יידישן פּראָלע־טאריאַט, צווישן פּוערטום און מיליטער

אין משך פֿין יענעם פּעריאָד האָבן אונזערע ארטיקע אָרגא־ניזאַציעס געפֿירט אויך א לעבהאפֿטע טעטיקייט צווישן די קריסט־לעכע ארבעטער, צווישן פּוערטום און צווישן מיליטער. די טע־טיקייט איז באשטאַנען דער עיקר אין פּאַרשפּרייטן אַלגעמיינע און ספּעציעלע פּאַר די דאָזיקע סביבות באשטימטע בלעטלעך און בראָשורן, און אָרגאַניזירן פּראָפּאַגאַנדיסטישע קרייזן און אַגיטא־ציע־פּאַרזאַמלונגען. אין הסכם מיט די רעזאָלוציעס פון אינזער 17 קאָנפֿערענץ, האָבן אונזערע ארטיקע אָרגאַניזאַציעס אויסגעטיילט ספּעציעלע גרופּעס פּאַר דער ארבעט צווישן נישט יידישן פּראָ־לעטאַריאַט; צווישן מיליטער האָבן די ארבעט געפֿירט צווישן־פּאַרטייאישע אָרגאַניזאַציעס, פון פּאַרשטייער פון אַלע סאָציאַל־דעמאָקראַטישע כארטייען אויף די ערטער.

נישט זעלטן האָבן אונזערע קאָמיטעטן אָנגעבירט מיט עקא־נאָמישע שטרייקן פון קריסטלעכע ארבעטער (קאָוונע, גראָדנע א. א.) *), אוי אפֿט האָבן פּויערים זיך געוואַנדט צו אונזערע אָרטיקע אָרגאַניזאַציעס נאָך עצות, נאָך בלעטלעך און נאָך רעד־נער, וועלכע זיי האָבן גוט אויסבאַהאַלטן פון פּאָליציי אין אַרום־געפֿירט פון דאָרף צו דאָרף צוליב אַגיטאַציע אין פּראָפּאַגאַנדע, כדי מען זאָל זיי קלאָר מאַכן פּאַרשיידענע פּראָגן, וואָס האָבן זיי אינטערעסירט. **)

---

*) „לעצטע נאָכריכטן" נום. 230, 239 און 241.

**) „לעצטע נאָכריכטן" נום. 223, 229 און 244 יוויטעבסקער גוב., נאָוואָגראָד-וואָלינסק, ראָוונע).

5. דער באַיקאָט פון די וואַלן צו דער ערשטער דומע

סעקשעמבער-קאָנפערענץ פון די ס"ד אַרגאַניזאַציעס און רע-זאָלוציע פון צ. ק. פון „בונד". — אַרגומענטאַציע פון די באַיקאָט-אָנהענגער. — צירקולאַר-בריוו פון צ. ק. פון „בונד" אין יאנואַר 1906. — רעזאָלוציע פון VII קאָנפערענץ פון „בונד" וועגן באַציונג צו דער דומע. — באַציונג פון „בונד" צו דער דומע נאָכדעם ווי זי איז געוואָרן צוגעפֿאָרפֿן. — דאָס פּאַנאַדערייַגן די דומע און דער יולי-שטרויק.

אין א רייע אויפרופן, וואָס דער צ. ק. האָט אַרויסגעגעבן — צוליבן רעסקריפּט און מאַניפעסט פון 18 פעברואַר, צוליב דער מפּלה פון רוסישן חיל ביי צוסימע, צוליבן אויפנעם פון א דעלע-גאַציע פון זעמסטוועס און שטעט דורכן צאַר א. א. („צאַריש חסדים", „ערב רעפֿאָרמען", „א פּאָלקס-פֿאַרטרעטונג אָן דעם פּאָלק") — האָט זיך דער גרעסטער וועגן באַיקאָטירן די מלוכה-דומע געבעטן ווי פון זיך אַליין. אָבער וועגן ס'איז אַרויס דער סטאַטוט וועגן דער דומע האָט מען געמוזט ענדערונגען לייגן די פּראָגע וועגן דער באַציונג צו איר, אַזוי אַדער אַנדערש; און ס'איז אויך נוי-טיק געווען, אז די לייזונג זאָל ווי וויט מעגלעך אָנגענומען ווערן פון אַלע סאָציאַל-דעמאָקראַטישע אַרגאַניזאַציעס פון רוסלאַנד, אז אין אזא ווי־טיקער אָנגעלעגנהייט זאָלן די ס"ד אַרגאַניזאַציעס אַרויסטרעטן ווי אַיין גאַנצעס. אַלע האָבן שארף געפילט די נוי-טיקייט פון זיך־צענויפרעדן, פון דערגרייכן א טאקטישע אייני-קייט, און די איניציאַטיוו פון צ. ק. פון „בונד" צו רופן א נייע קאָנפערענץ פון די ס"ד אַרגאַניזאַציעס האָט זיך באַגעגנט מיט אַן ענלעכער איניציאַטיוו, מצד דעם צ. ק. פון דער רוסל ס"־דאַרטיי.

די צוזייטונגען זענען שוועק מיט א שנעלן טעמפ. און אנהויב סעפטעמבער האָט זיך שוין די צווישן־פּארטייאישע קאָנפערענץ נעקאָנט צונויפקומען. באַטייליקט האָבן זיך אין איר פּאַרשטייער פון ביידע פראַקציעס (מענשעוויקעס און באָלשעוויקעס), פון דער רוסל. פּאַרטיי, פון „בונד", פון דער לעטישער ס"ד, פון דער ס"ד פון פוילן און ליטע, פון דער רעוואָל. אוקר. פּארטיי. די ארמענישע ס"ד ארבעטער־פּארטיי, וועלכע האָט צו שפּעט באַקומען די מעלדונג וועגן טאָג פון דער קאָנפערענץ, האָט דערנאָך אויסגעדריקט איר הסכמה צוצוגעבן איר אונטערשריפט אונטער די רעזאָלוציעס, וואָס די קאָנפערענץ האָט אָנגענומען.

אָלע ארגאַניזאציעס, א חוץ דער פראַקציע „מענשעוויקעס", האָבן אָנגענומען א מאָטיווירטע רעזאָלוציע וועגן אקטיוון באַיקאָט פון דער מלוכה־דומע, אָלס גראָבן פאָלסיפיקאָט פון פאָלק־פּארטרעטונג, וואָס דארף דינען דער זעלבסטהערשונג, בשותפות מיט דער בארויקטער בורזשואזיע, פּאַר א מיטל וואָס גיבער צו דערשטיקן די רעוואָלוציע. אין דעם זינען האָט דער צ. ק. פון „בונד" פּאָנאַנדערגעשיקט די רעזאָלוציע איבער די ארגאַניזאציעס, מען זאָל זי דורכפירן אויף פּארזאַמלונגען און מיטינגען.

די אָנהענגער פון באַיקאָט האָבן אזוי מאָטיווירט זייער באַציונג צו דער מלוכה־דומע:

אין די יאָנואַר־טעג און שפּעטער האָט דער פּראָלעטאַריאָט אָנטוויקלט א קאָלאָסאָלע רעוואָלוציאָנערע ענערגיע און קראָפט. נאָר אַחאָנק דעם קאָמף פונם פּראָלעטאַריאָט איז די זעלבסטהערשונג, קעגן אייר ווילן, געווען געצוווונגען צו גיין אויף הנחות. די רעוואָלוציע יוערט נישט נאָר נישט אָפּגעשוואכט, נאָר פאַרקערט, זי צעפּלאַקערט זיך אלץ מער מיט יעדן טאָג. די בורזשואזיע איז מיד, אָנגעשראָקן פון דער רעוואָלוציע, און אין איר שטרעבן צו „אָרדנונג און רו" איז זי גרייט צו באָגנוגענען זיך מיט נעבעכדיקע ברעקלעך, מיט דער פּאַראָדיע אויף פּארלאַמענטאַריזם וועלכע די זעלבסטהערשונג וואַרפט איר צו. דערלאָזן, אז די דומע זאָל זיך רויק צינוויפקומען, סאָנקציאָנירן דעם גראָבן פּאָלסיפיקאָט

פון פאָלקס־פאַרטרעטונג וואָלט געהייסן — געבן דער זעלבסט־הערשונג, צוזאַמען מיט דער בורזשואַזיע, די מעגלעכקייט צו דער־שטיקן וואָס גיכער די רעוואָלוציע, וואָלט געהייסן — אומדי־רעקט מיטהעלפן, אַז דער פּראָלעטאַריאַט און פּויערטום, די הויפּט־שעפער פון דער רעוואָלוציע, זאָלן נישט באַקומען גאָר נישט. אַזאַ טאַקטיק וואָלט געווען אין דער העכסטער מאָס שעד־לעך. עס מאַכט נישט אויס, וואָס דער פּראָלעטאַריאַט האָט גאָר קיין וואַל־רעכט נישט. צי די דומע וועט זיך צונויפקומען צי נישט, סיי ווי אַנטשפּרעכט די טאַקטיק פון אַקטיוון באָיקאָט אמבעסטן די אינטערעסן פון רעוואָלוציאָנערן פּראָלעטאַריאַט. אויב די דומע וועט נישט צונויפגערופן ווערן, וועט בלייבן די פון אַלעמען פאַר־האַסטע זעלבסטהערשונג, וועלכע איז נישט פעיק אָנצופירן מיטן לאַנד, און נישט איינצושטעלן רו און אָרדנונג. אַזוי ווי די מלהמה און די רעוואָלוציע האָבן צעטרייסלט די זעלבסטהערשונג ביז אין אירע יסודות אַריין, וועט איר ווייטערדיקע עקזיסטענץ אומפאַר־מיידלעך פירן צו אַ פאָלקס־אויפשטאַנד, וועלכער וועט מיט אַמאָל אַ סוף מאַכן צום אַלטן רעזשים. אויב אָבער די דומע וועט זיך יאָ צונויפקומען, וועט זי אַדאַנק דעם באָיקאָט נישט פאַרמאָגן פאַרן באַוווסטזיין פון די ברייטע פאָלקס־מאַסן דעם ארעאל פון אַן אמתער פאָלקס־פאַרטרעטונג, און אָדער זי וועט זיך פאַרוואַנדלען אין אַ פּשוטן צוגאָב צו דער צערודערטער ביוראָקראַטישער מאַשין, און איר ראָל וועט זיין — נול, אָדער ביים קלענסטן פּרווו ווירק־לעך צוטרעטן צו רעפאָרמען וועט די רעגירונג תיכף זי פאַנאַנ־דעריאָגן, ווי אַן אינסטיטוציע, וואָס האָט נישט די אונטערשטי־צונג פון פאָלק. אַלץ וועט בלייבן ביים אַלטן, און די כוחות פון דער רעוואָלוציע וועלן אַדאַנק דעם באָיקאָט נישט שוואַכער ווערן, און נאָר דאָס איז וויכטיק פאַרן רעוואָלוציאָנערן פּראָלעטאַריאַט.

די דאָזיקע געדאַנקען ווערן אויספירלעך אַנטוויקלט אין די לייט־אַרטיקלען אין „דער בונד" נומ. 8 און 9 און אין נומ. 40 „אַרבעטער־שטימע", ווי אויך אין די פריער דערמאָנטע אויפרופן פון צ. ק. פון „ביגד" און אין דער רעזאָלוציע פון דער צווישן־

פאַרטייאישער קאָנפערענץ. די זעלבע געדאַנקען האָט דעמאָלט פאַרטיידיקט אויך קויטסקי, און אויף זיין אויטאָריטעט האָבן זיך די באָיקאָט־אָנהענגער אָפט פאַרופן.

אויף וויפיל די באָיקאָט־טאַקטיק האָט אַנטשפּראָכן דער דע־מאָלטיקער לאַגע אין רוסלאַנד, ווי ווייט עס זענען געווען רעאַל די געזעלשאַפטלעך־פּסיכאָלאָגישע יסודות, אויף וועלכע די טאַק־טיק האָט באַזירט, — דאָס קען מען זען דערפון, וואָס די ראַדי־קאַלערע שיכטן אינטעליגענץ (למשל, דער באַרימטער דעמאָלט „פאַרבאַנד פון פאַרבאַנדן") האָבן זיך אויך אַרויסגעזאָגט פאַר באָיקאָט, און אַפילו די פירערס פון די שפּעטערדיקע קאַדעטן, יעדנפאַלס אייניקע פון זיי, האָבן זיך ווי פאַרענטפערט, אַז זיי גייען אין דומע נישט כדי זיך פאַרנעמען דאָרטן מיט „אָרגאַני־שער אַרבעט", נאָר — כדי אויסנוצן זי אַלס אַגיטאַציאָנס־טרי־בונע: זיי האָבן געהאַלטן, אַז ס'איז גלייכער „אויפרייסן" די דומע פון אינעווייניק, איידער זי אַראָפּרייסן פון חוויסן מיט דער הילף פון באָיקאָט.

נאָכן דעצעמבער־אויפשטאַנד האָבן די באָיקאָט־אָנהענגער, דער „בונד" בתוכם, נישט געביטן זייער באַציונג צו דער דומע. אמת, דער פּראָלעטאַריאַט האָט טאַקע געליטן אַ מפּלה אין דע־צעמבער, אָבער דער נצחון פון דער זעלבסטהערשונג, האָבן אַלע געהאַלטן, איז נישט מער ווי אַ פירוס־נצחון.

אין אַ צירקולאַר־בריוו פון 11 (24) יאַנואַר 1906 רעקאָ־מענדירט דער צ. ק. פאָרטצוזעצן די טאַקטיק פון באָיקאָט, נישט געקוקט דערויף וואָס דער געזעץ פון 11 (24) דעצעמבער 1905 האָט אַריינגעטראָגן אין די וואַל־תקנות ענדערונגען, וועלכע פאַר־ברווטערן די וואַל־רעכט. דער צ. ק. האַלט, אַז ענדערן די טאַק־טיק וואָלט מען באַדאַרפט נאָר אין איינעם פון פאָלגנדע פאַלן: אויב ס'וואָלט דערוויזן געוואָרן, 1) אַז מען קאָן די דומע פאַרבייטן אויף אַ גרינדונגס־פאַרזאַמלונג דורך אַן „אויפרייס" פון אינע־ווייניק. 2) אַז דער וועג פון רעוואָלוציאָנערן קאַמף האָט שוין אָפּגעלעבט זיין צייט, און אַז דער וועג צו דער פרייהייט ליגט

נאָר דורך דער דומע. 3) אויב עס וואָלט מעגלעך געווען אויסצו־
נוצן די וואָל־קאמפאניע פאר בריטער אגיטאציע, פאר דער אר־
גאניזירונג און פאָליטישער דערציונג פונם פראָלעטאריאט. דאָס
ערשטע און דאָס צווייטע האָלט דער צ. ק. פאר נישט דערווײַן,
און דאָס דריטע — פאר אוממעגלעך. צו באָיקאָטירן די צווייטע־
אויפלאגע־דומע — פון וויטע־דורנאָווא — רופט אונזער צ. ק.
אויך אינם בלעטל „נידער מיט דער מלוכה־דומע", אין יעלכן
עס ווערן אנטוויקלט די זעלבע געדאנקען, וואָס אין צירקולאָר־
בריוו, נאָר מער אגיטאציאָנם־מעסיק.

די פּאַרטיי אינזערע האָט זיך אָבער נישט געקאָנט באגנו־
גענען מיט צירקולאָר־בריוו און אויפרופן בײַם לייזן אזא וויכטיקע
פראגע. חוץ דעם, האָט זיך סיי ווי געפילט א נויטיקייט אונטער־
צופירן א געווײַסן סך הכל פון שטורמישן יאָר 1905, בפרט אז
זייט דעם V צוזאמענפאָר (יוני 1903) איז שוין אריבער מער ווי
צוויי יאָר, און דער VI צוזאמענפאָר, אקטאָבער 1905, האָט נישט
באַבוויזן צו באטראכטן אפילו א העלפט פון זיין טאָג־אָרדנונג,
ווײַל עס זענען אָנגעלאָפן די געשעענישן פון די אקטאָבער־טעג.
אין מערץ 1906 איז זיך צוגויפגעקומען די VII קאָנפערענץ פון
אונזער פּאַרטיי. איינע פון אירע הויפט־אויפגאבן איז געווען —
לייזן די פראגע ווען אונזער טאקטיק, ווען אונזער באציונג צו
דער מלוכה־דומע.

די רעזאָלוציע, וואָס די קאָנפערענץ האָט אָנגענומען מכוח
דער פראגע, קאָנסטאטירט, אז דער גרונט־ווידערשפרוך, וואָס
האָט געפירט צו דער רעוואָלוציע — דער קעגנזאץ צווישן די
נייע סאָציאָלע כוחות און דעם פּאַרעלטערטן רעזשים — קאָן דורך
דער דומע נישט פּאַרעפנטערט ווערן, און זי קומט דעריבער צום
אויספיר, אז די באָיקאָט־טאקטיק, ווי א מיטל צו „דיסקרעדי־
טירן די דומע אין די אויגן פון דער באָפעלקערונג און מיטהעלפן
דער אנטוויקלונג פון רעוואָלוציאָנערן גייסט ביי די בריטע מאסן,
האָט אמבעסטן אנטשפראכן און אנטשפרעכט איצט די אויפגאבן

פון פאליטישן מאמענט און די קלאסן־אינטערעסן פונם פראלעטאריאט".

אלע איבעריקע סאציאל־דעמאקראטישע ארגאניזאציעס, א חוץ דער פראקציע מענשעוויקעס, האבן זיך אויך ארויסגעזאגט פאר דער טאקטיק פון באיקאט.

די דומע איז געווארן צונויפגעזעצט. אחוץ די קאדעטן, וועלכע האבן אפגעהאלטן א גלענצענדן זיג אין די וואלן, זענען אין דומע אריין נישט וויניק עקסטע עלעמענטן, אין געשטאלט פון „טרודאוויקעס" און אומפארטייישע סאציאליסטן, און די וואלן אויף קאווקאז האבן געבראכט, לויט א באשלום פון שטאקהאלמער יוזאמענפאר פון דער ר. ס. ד. א. פ. אפריל 1906 *), צו דער בילדונג פון א סאציאל־דעמאקראטישער דומע־פראקציע.

פון די ערשטע טריט פון איר טעטיקייט האט די דומע קאנצענטרירט אויף זיך די אויפמערקזאמקייט פון דער גאנצער באפעלקערונג פון רוסלאנד. האט מען געמוזט קלאר מאכן די באציונג צו דער דומע, ווי צו א שוין עקזיסטירנדיקן פאקט. און דא איז די טאקטיק פון די מענשעוויקעס געקומען אין א קאנפליקט מיט דער טאקטיק פון די איבעריקע ס"ד ארגאניזאציעס. די פירער פון די מענשעוויקעס, מיט ח' פלעכאנאוון בראש, זענען נוטה געווען צו דעם גראנק, אז מען דארף שטיצן די דומע, אלס נאנצע. דער „בונד" און די איבעריקע ס"ד ארגאניזאציעס האבן געהאלטן די אונטערשטיצונג אין א זא פארם פאר נישט דערלאובאר. אין אוגזער פארטיי־פרעסע ווערט דורכגעפירט דער גראנק, אז אין פרט פון קאנסטיטוציאנעלער שעפערישקייט איז די דומע לגמרי א מאכטלאזע אינסטיטוציע. די קאדעטן זענען נוטה צו קאמפראמיס, צו פשרה־מאכעריי מיט דער זעלבסטהערשונג און דערוועגן קאנסטיטוציאנעלע אילוזיעס ביי די בריטע מאסן; זיי שטערן מיט אלע מיטלען אויפצושטעלן א מער ענגעזע

*) דער באשלום איז געווען: זיך באטייליקן אין די וואלן, כ. ח. נ י ש ט מער בא־קאמפירן די דומע; אבער אומעטום אויסער קאווקאז, זענען די וואלן שוין געווען פארענדיקט.

צוזאַמענווירקונג צווישן דומע און פאָלק. מיט אָט די קאָנסטי־טוציאָנעלע אילוזיעס מוז מען פירן אַ קאַמף; מען מיז ווייזן, אַז די דומע, אַלס קינד פון דער זעלבסטהערשונג, איז מאַכטלאָז עפּעס צו געבן דעם פאָלק; אַז דער איינציקער וועג צו פרייהייט איז דער וועג פון רעוואָלוציאָנערן קאַמף. און דאָס קאָנען טין נאָר די לינקע עלעמענטן פון דער דומע, מיט זייער אַנטשיידענער טאַקטיק, מיט זייער אוממיטלבאַרע רופן צום פאָלק. אונטערשטיצן דאַרף מען דעריבער נישט די דומע אַלס גאַנצע, נאָר בלויז די לינקע עלעמענטן אירע. אין דעם זינען זאָגט זיך טאַקע ארויס דער צ. ק. פון „בונד" אין אַ צירקולאַר־בריוו צו די אָרגאַניזאַ־ציעס און אין אַ באַריכט צום אינטערנאַציאָנאַלן סאָציאַליסטישן ביוראָ וועגן דער דומע־פראַגע.

באַלד ווי די ערשטע דומע איז געוואָרן פאַנאַנדערגעלאָזט, איז אין פעטערבורג פאָרגעקומען אַ קאָנפערענץ פון פאָרשטייער פון ר. ס. ד. אַ. פּ., „בונד", פאַרטיי ס. ר., פּ. פּ. ס., ס"ד־פראַקציע אין דומע און דער אַרבעטס־גרופּע („טרודאָוויקעס"). באַהאַנדלט איז געוואָרן די פראַגע וועגן די לאָזונגען, וואָס דאַרפן איצט אַרויס־גערוקט ווערן, און צי האָט אַ זינען צוצוטרעטן איצט צו אַן אומ־מיטלבאַרן אָפענעם קאַמף, ד. ה. אָרגאַניזירן אַ פאָלקס־אויפ־שטאַנד.

ביי דער ערשטער פראַגע האָט זיך די גרעסטע מערהייט אַרויסגעזאָגט פאַרן לאָזונג „גרינדונגס־פאַרזאַמלונג"; דער לאָזונג פון דער רוסל. פאַרטיי „דורך דער דומע צו דער גרינדונגס־פאַר־זאַמלונג" איז נישט אָנגענומען געוואָרן. ביי דער צווייטער פראַגע האָט די זעלבע מערהייט תחילת זיך אַרויסגעזאָגט פאַר דער טאַק־טיק פון אָפּוואַרטן. בלויז די פאָרשטייער פון צ. ק. פון דער רוסל. ס"ד פאַרטיי האָבן פאָרגעלייגט צו געבן תיכף אַ סיגנאַל צו אַן אַלגעמיינעם שטרייק.

די מיליטער־אויפשטאַנדן, וועלכע האָבן פונקט אין יענע טעג אויסגעבראָכן אין סוועאַבאָרג, אין רעוועל און אין קראָנ־שטאַט, וועלכע האָבן געטראָגן אַ ריין פאָליטישן כאַראַקטער און

זענען אין א גרויסער מאָס געווען צוגעגרייטע, אָרגאַניזירטע, — האָבן נישט געקאָנט נישט האָבן קיין איינפלוס אויף די אָנטייל־נעמער פון דער קאָנפערענץ; די אומרוען צווישן פּויערטום האָבן דערצו אויך נאָך נישט אויפגעהערט; און דער פּעטערבורגער קאָמיטעט פון דער רוסל. ס"ד פּאַרטיי האָט אַפילו נישט אָפּגעווארט די רעזולטאַטן פון דער באַראַטונג, און גערופן דעם פּעטערבורגער פּראָלעטאַריאַט צו אַ שטרייק. די מיינונג פון צ. ק. פון דער רוסל. ס"ד פּאַרטיי האָט אַזוי ארום געזיגט, און די פאָרשטייער פון די אַלע אויסגערעכנטע פּאַרטייען און פון די צוויי דומע־פּראַקציעס האָבן אונטערגעשריבן די ווענדונג „צום גאַנצן פאָלק", ווו זיי רופן צו אַן אַלגעמיינעם שטרייק.

דער צ. ק. פון אונזער פּאַרטיי האָט פונדעסטוועגן געהאַלטן פאַר נויטיק צו מאָטיווירן אין אַ צירקולאַר־בריוו פאַר די אָרגאַניזאַציעס, פאַרוואָס ער איז צוגעשטאַנען צום אַלגעמיינעם באַשלוס פון דער קאָנפערענץ. „נעמענדיק אין אַכט — זאָגט זיך אין אָט דעם בריוו — די שטימונג פון די פּראָלעטאַרישע מאַסן אין די שטעט און די איצטיקע לאַגע אין האָרף, איז שווער ביי אַזעלכע באַדינגונגען צו רעכענען אויף דערפאָלגרייכע אַרויסטרעטונגען, און דעריבער מוז מען אָנערקענען, אַז די אַרויסטרעטונג איז נישט צו דער צייט; אָבער רעכענענדיק זיך דערמיט, אַז ס'איז שוין אַ געשעענער פאַקט, אַז כמעט אַלע גרויסע רעוואָלוציאָנערע אָרגאַניזאַציעס פון רוסלאַנד האָבן שוין פּראָקלאַמירט דעם שטרייק, האַלט דער צ. ק. פאַר אוממעלגעך זיך אָפּצוזאָגן פון אָנטייל אין דעם שריט און דערמיט ברעכן די סאָלידאַריטעט און די טאַט־איינהייט פון גאַנצן רוסלענדישן פּראָלעטאַריאַט".

ווי באַקאַנט, האָט זיך דער דאָזיקער שטרייק, באַוווסט אונטערן נאָמען יולי־שטרייק, נישט איינגעגעבן. ווו נישט ווו האָבן אַרבעטער אָנגעהויבן דעם שטרייק, — איז אויסגעקומען אַליין זיי רופן אומצוקערן זיך צו דער אַרבעט.

6. דער אַנטייל פון דער סאָציאל־דעמאָקראַטיע אין די וואַלן צו דער צווייטער דומע

VII צוזאַמענפאַר פון „בונד" און די אַנגענומענע אויף אים רעזאָלוציע וועגן באַציונג צו דער דומע. — אַלרוסישע נאַוועמבער־קאָנפֿערענץ און איר רעזאָלוציע וועגן אָפּמאָכן. — וואַל־פּלאַטפֿאָרם פון „בונד". — באַטייליקונג פון „בונד" אין דער וואַל־קאַמפּאַניע.

די רעאַקציע, וואָס האָט זיך אָנגעהויבן נאָכן פֿאָנאַנדערלאָזן פון דער ערשטער דומע, האָט געגעבן א שטאַרקן קלאַפּ די רעוואָלוציאָנערע אָרגאַניזאַציעס, און האָט זיי צרויק פֿאַריאָגט אונטער דער ערד. דאָס לעבן פון דער פּאַרטיי איז אויף עטלעכע חדשים אינגאַנצן אָפּגעשטאָרבן. אָבער עס האָט זיך דערנענטערט דער צונויפֿרוף פון דער צווייטער דומע — און מען האָט באַדאַרפט לייזן די פראַגע: יאָ זיך באַטייליקן אָדער נישט אין דער נייער וואַל־קאַמפּאַניע. אונזער פּאַרטיי האָט נאָך חוץ דעם באַדאַרפט אָנגעמען א באַשלוס וועגן דעם פּראָיעקט, וואָס ס׳האָט אויסגעאַרבעט דער שטאַקהאָלמער פֿאַרייניקונגס־צוזאַמענפאַר פון דער ר. ס. ד. א. פּ. וועגן דער פֿאַרייניקונג מיטן „בונד".

די דאָזיקע צוויי פראַגן (אונזער טאַקטיק און פֿאַרייניקונג מיט דער רוסל. פּארטיי) זענען טאַקע געווען די היפּט־פונקטן פון טאָג־אָרדנונג פון VII צוזאַמענפאַר פון „בונד", וועלכער איז פֿאַרגעקומען סעפּטעמבער 1906 אין לעמבערג.

פון די 68 דעלעגאַטן מיט באַשטים־רעכט (אינגאַנצן אַנטיילנעמער איז געווען ארום 100) זענען געווען קוים א 2 — 3 וועלכע האָבן פּאַרטייִדיקט די פּריערדיקע באָיקאָט־טאַקטיק. און די זעלבע ענדערונג אין דער באציונג צו דער דומע איז פֿאר־

געקומען אויך אין אלע אנדערע ארגאניזאציעס, וועלכע האבן די ערשטע וואלן באיקאטירט.

דער פרווו ארויסצורופן א נייע אלגעמיינע ארויסטרעטונג נאכן פאנאנדעריאגן די דומע — איז דורכגעפאלן. דער פראלע־טאריאט איז מיד פון דעם בסחרדיקן רעוואלוציאנערן קאמף אין משך פון יאר 1905 און איז נאך נישט גרייט צו נייע רעוואלוציא־נערע ארויסטרעטונגען. אראפרייסן די דומע מיט דער הילף פון באיקאט האט זיך נישט איינגעגעבן אפילו אין פרילינג 1906. נאך וויניקער קאן מען דערוויף אויסרעכענען איצט, וען עס הערשן פעלד־נעריכטן און וויסער טעראר.

די קורצע סעסיע פון ערשטן רוסישן פארלאמענט האט באוויזן, או אין אזא איבערגאנגס־מאמענט, ווי רוסלאנד לעבט אי־בער, קאן די דומע אויסגענוצט ווערן, אלס אייניציק פרייע פא־ליטישע טריבונע, פון וועלכער מען קאן זיך וועגדן צום גאנצן פאלק; או חוץ דעם, קאן יא דינען פאר אן אויסגעצייכנט מיטל צו רעוואלוציאניזירן די ברייטע פאלקס־מאסן און ארגאניזירן זיי פאר א נייעם קאמף. מורא האבן פאר קאנסטיטוציאנעלע אילוזיעס איז איצט נישטא וואס. די ערשטע דומע האט נישט וויניק מיטגעהאלפן, או די אילוזיעס זאלן פארשווינדן; און דאס איבע־רייקע האט דערמאכט די רעגירונג גופא מיטן פאנאנדעריאגן די דומע און מיט די שווערע רעפרעסיעס נאכן פאנאנדעריאגן.

דאס איז געווען די ארגומענטאציע פון דער מערהייט מיט־גלידער פון אונזער VII צוזאמענפאר. די דאזיקע ארגומענטאציע האט געפונען איר אויסדרוק אין דער רעוואלוציע „וועגן טאקטיק", וועלכע דערלאזט דעם אנטייל פון דער סאציאל־דעמאקראטיע אין די נייע וואלן, אלס זעלבסטשטענדיקע פארטיי פון פראלעטאר־יאט, וועלכע דארף „קעגן די ליבעראלע רופענישן צו פרידלעכן קאמף ארויסרוקן דעם לאזונג פון רעוואלוציאנערן קאמף פאר א גרינדונגס־פארזאמלונג".

די פראגע וועגן פארייניקן זיך מיט דער רוסל. ס"ד פארטיי האט אונזער VII צוזאמענפאר געלייזט פאזיטיוו. די פוילישע

און די לעטישע סאציאל־דעמאקראטיע זענען נאך פאר דעם אריינגעטראטן אין דער רוסל. ס"ד פארטיי; אזוי אז נאך אונזער צוזאמענפאר איז די רוסל. סאצ. דעמאקראטיע נעווען: א פאריי־ניקטע און ערשט די פארייניקטע פארטיי האט געזאלט ענדגיל־טיק און מער קאנקרעט לייזן די פראגע וועגן אנטיי־ל אין די וואלן. די דאזיקע פראגע — דערין אויך וועגן אפמאכן מיט אנ־דערע פארטייען — האט טאקע פארנומען דעם אויבן אן אין מצנ־אהדנונג פון דער אלרוסישער קאנפערענץ, וועלכע איז צונויפגע־רופן געווארן אנהויב נאוועמבער 1906 אין טאמעדפארס (פינ־לאנד).

ביי דער פראגע, צי זענען דערלאזבאר אדער נישט אפמאכן מיט דער פארטיי ק. ד., האט זיך די קאנפערענץ צעשפאלטן אויף צוויי טיילן. די רעזאלוציע פון די דעלעגאטן „באלשעוויקעם", פ. ס. ד. און ל. ס. ד. (14 דעלעג.) האט קוואליפיצירט די קא־דעטן ווי פארעטער פון דער פאלקס־פרייהייט און דעם עיקר זי־נען פון סאציאל־דעמאקראטישן אנטיי־ל אין די וואלן האט זי נע־זען אין — דעמאסקירן פאר די פאלקס־מאסן די שעדלעכע און נעפערלעכע ראל, וואס די קאדעטן שפילן אין דער באפרייונגס־באוועגונג. די רעזאלוציע וואפנט דעריבער אפ יעטווידן אפמאך מיט דער פארטיי ק. ד. די רעזאלוציע פון די דעלעגאטן „מענ־שעוויקעם" און פון „בונד" (18 דעלעג.) האט צוגעלאזן אפמאכן מיט די ק. ד. דארט, ווו עס דראט א שווארץ־מאהדיקע נעפאר. די פארטיידיקער פון דער דאזיקער רעזאלוציע האבן אנגעווין דערויף, אז רעדן וועגן דער רעאקציאנערישקייט פונם בירגער־לעכן ליבעראליזם וואלט מען נעקאנט ערשט נאכדעם, ווי זיינע פאדערונגען וואלטן כאטש אין וועלכער ס'נישט איז באדייטנדיי־קער מאס נעווען באפרידיקט, ד. ה. נאכן פאלן פון דער זעלבסט־הערשונג. נעווים, מען דארף פירן א קאמף קעגן ד' קאדעטן, אבער מען טאר נישט פארבייטן דעם קאמף מיט דער רעאקציע אויף קאמף מיט די קאדעטן. דער צוואמענשטעל פון דער לימע האט א נרויסע באדייטונג פאר ווייטערדיקן נאנג פון דער רע־

וואָלוציע — עס זענען דעריבער דערלאָזבאר אָפּמאכן אַפילו מיט ק. ד., דאָרט ווו אָן אַזעלכע אָפּמאכן וואָלטן געקאָנט אדורך שווארץ־מאהניקעס.

דורכגעגאנגען איז די רעזאָלוציע פון די „מענשעוויקעס" און „בונד" — אַז אין די אויבן אָנגעוויזענע פאַלן זענען דערלאָזבאר אָפּמאכן מיט די ק. ד.

אין די ראמען פון די דירעקטיוון, וואָס די קאָנפערענץ האָט אָנגעצייכנט, האָט דער צ. ק. פון „בונד" ארויסגעגעבן זיין וואל־פּלאַטפאָרם, געווענדעט צו די יידישע וויילער. אין קעגנזאַץ צום לאָזונג פון די יידישע קאדעטן און ציוניסטן פון אַלע קאָלירן: „קלייבט נאָר אַ יידן", — רופט די פּלאַטפאָרם פון „בונד" די יידישע וויילער אָפּצוגעבן זייערע שטימען פאַר די קאַנדידאַטן פון קראַטיע, — דער סאמע אַנטשלאָסענער קאמף־פּאַרטיי פונם פּראָ־לעטאַריאַט פון אַלע פעלקער. מיט באַזונדערער ענערגיע ווערט „בונד", וואָס איז אַ טייל פון דער רוסלענדישער סאָציאַל־דעמאָ־אונטערגעשטראָכן, אַז שטימען באַדאַרף מען לויט פּאָליטישע פּלאַטפאָרמעס, לויט פּאַרטייען, אָבער נישט לויט נאַציעס. די ערשטע פראַגע צו אַ קאַנדידאַט באַדאַרף זיין: ווער איז די פּאַר־טיי, צו וועלכער ער געהער, וואָס אירע בליקן פּאַרטיידיקט ער?

נישט אומזיסט אַקצענטירט אַזוי די פּלאַטפאָרם די דאָזיקע זייט פון דער פראַגע.

די רוסישע יידן געניסן נישט פון רעכט צו באַטייליקן זיך אין דער אָרטיקער — שטאָטישער און זעמסקער — זעלבסטפאַר־וואַלטונג. די איינציקע צענטרען פון יידישן געזעלשאַפטלעכן לעבן זענען פאַרשידענע פילאַנטראָפּישע אינסטיטוציעס — קאָמיטעטן צו העלפן קראַנקע און אָרימע, גאָרקיכן א. אַ. וו. און פריער פון אַלץ די סינאַגאָגע, ווי אַ רעליגיעזע געמיינשאַפט. רעדל־פירער אין די אַלע אַנשטאַלטן זענען פאָרשטייער פון דער העכערער יידי־שער בורזשואַזיע און אינטעליגענץ: סוחרים, אינדוסטריעלער, רבנים, אַדוואָקאַטן, דאָקטוירים א. אַ., וועלכע זענען אָפּטמאָל רעאַקציאָנערן, אָדער ביחגערלעכע ציוניסטן, וועלכע זענען גלייך

דורכגעדרונגען מיט האס צום ארגאניזירטן פראלעטאריאט און צו זיינע פארשטייער.

די וואלן צו דער ערשטער דומע זענען, מחמת דעם באיקאט פון די לינקע, אריבער אויף דער יידישער גאס „שא, שטיל". די רעדל־פירער פון די פילאנטראפישע חברות און סינאגאגעם האבן זיך אליין קאנסטיטואירט אלס וואל־קאמיטעט, האבן אליין אנגעמערקט קאנדידאטן אויף וואל־מענער און אויף דעפוטאטן, און די יידישע וויילער־מאסע האט ווי א פאלגעוודיקע סטאדע געשטימט פאר די קאנדידאטן, וואס מען האט איר אנגעווייזן, נישט פרעגנדיק אפילו וועגן זייער פאליטישן אני מאמין. קיין שים אגיטאציע, קיין שום פארוואלפארזאמלונגען, קיין שום לאזונגען, אחוץ איינעם: קלייבט א יידן.

דער יידישער וויילער האט געפאדערט, אדער ריכטיקער דערווארט פון דער דומע הויפטזעכלעך איינעם: גלייכבארעכטיקונג. אבער מיטגלידער פון די וואל־קאמיטעטן זענען כמעט אומעטום געווען פארשטייער פון „פארבאנד צו דערגרייכן פולבארעכטיקונג" *) — איז נישטא, היימט עס, קיין שום פלאץ פאר הקירות: מילער א. א. וו. א. א. וו.

אויף וועמען די קאמיטעטן וויזין אן, פאר דעם דארף מען שטימען. דערביי איז די יידישע מאסע דורך טויזנטער מאטעריעלע און גייסטיקע פעדים פארבונדן ענג מיט די רעדל־פירער פון די יידישע קהלות: זיי זענען, וועמ מען דארף, די שתדלנים פאר דער העבערער און נידעריקערער מאכט; פון זיי אדער דורך זיי באקומט דער קבצן א סובסידיע אדער א הלואה. אין פאל פון נויט; א גרויסער קאנטינגענט מענטשן איז פון זיי דירעקט ווירטשאפטלעך אפהענגיק — אלס אנגעשטעלטע, ארבעטער, האנדלס־פארוואנדטע אט דעם באדן איז די אינערטקייט פון די נידעריקערע

---

*) דער דאזיקער פארבאנד האט זיך געבילדעט נאכן ערשטן צוזאמענפאר פון פארשטייער פון די יידישע קהלות אין מאמע אנהויב 1905.

שיכטן פון דער יידישער מאסע און אירע סטאדע־אייגנשאפטן געווען א גוואלטיקע.

צעקלאפן אט די קראפט, וואס האט זיך אנגעקליבן שוין נישט אין משך פון יארהונדערטן, ארויסציען די „יידישע נאם" אין אמתן פאליטישן קאמף — האם איז געווען די עיקרדיקע און שווערסטע אויפגאבע פון „בונד", וועלכער האט צום ערשטן מאל געזומען איצט אן אקטיוון אנטייל אין א וואל־קאמף. און אין דעם פרט — לאמיר דאס גלייך זאגן — האט דער „בונד" דערגרייכט א גלענצנדן, אפילו פאר א סך פון אונזערע חברים גופא אומדערוואַרטעטן דערפאלג.

די פיינטלעבע כוחות און מניעות, מיט וועלכע אונזער פארטיי האט זיך צונויפגעשטויסן אין דער וואל־קאמפאניע, זענען געווען די סאמע פארשידנסטע; און אייניקע מניעות — סענאטישע קאסאציעס, פאליציאישע רעפרעסיעס, שווארץ־מאהדיקער כיליגאניזם — האבן אונז געטראפן טאפלט, ווי א יידישע פארטיי בכלל, און בפרט און גאר באזונדער ווי א פארטיי פון יידישן פראלעטאריאט, דערצו נאך אן אומלעגאלע. די סענאטישע „דערקלערונגען" האבן אפט אפגענומען די וואל־רעכט ביי יידישע ארבעטער דורך אלערלייי דרויידלעך או זאויסטייטשונגען. אלס ארבעטער זענען א סך פון אונזערע חברים נישט פארשריבן געווארן אין דער קאטעגאריע לאקאטארן, אבער באטייליקן זיך אין די וואלן ווי מיטגלידער פון דער ארבעטער־קוריע האבן זיי אויך נישט געקאנט, ווייל זיי זענען געווען באשעפטיקט אין וואר־שטאטן מיט וויניקער פון 50 לוין־ארבעטער. אזוי, למשל, זענען אין איין סמאהגאן (ווילנער גוב.) 500 יידישע ארבעטער גלייבן אינגאנצן אן וואל־רעכט*). אונזערע וואל־ביוראס, אויפגעשטעלטע מיט אומגלויבלעכע שוועריקייטן, האט מען נישט זעלטן ארעסטירט אין פולן באשטאנד; נאך אפטער פלעגט מען ארויסרייסן די בעסטע אגיטאטארן. דערצו איז נאך צוגעקומען דער שווארץ־מאהדיקע טעראר און די צעוושעטקייט צון אונ־

*) „פאלקסצייטונג" נום. 261 „די ערשטע ידיעות".

זערע פּאָליטישע שונאים, וועלכע האָבן זיך נישט אָפּגעשטעלט פּאַר קיין זאַך אין זייער קאַמף מיט אונזערע פּארטיי־קאַנדידאַטן, אָפּילו נישט פּאַר מסירות ביי דער מאַכט.

די ציוניסטן, וועלכע האָבן געקראָגן א טויט־קלאַפּ בעת דער לעצטער וואל־קאמפּאניע, האָבן פּארפולט די שפּאלטן פון זייערע צייטונגען מיט לינגס און בלבולים אויפן אדרעס פון „בונד". דער „בונד" האָט בלומרשט איינגעפּלאַנצט אויף דער יידישער גאַס פּויסט־רעכט, ער האָט איינגעשטעלט די הערשאפט פון רעוואָל־ווער און שטעקן, ער האָט רואינירט דאָס יידישע קלייניבירגער־טום; ארויסגערופן די פּאָגראָמען; „בונד" איז א פּארטיי פון אסי־מילאַטאָרן, וועלכע ווילן שוין נישט אָפּשמדן די יידן; „בונד" איז א פרעמדער אויף דער יידישער גאס, וואָרום ער איז א טייל פון דער רוסישער פּארטיי, איר אָנגעט און דינער, און ער קער זיך נאָר נישט אָן מיט יידן. פון די שפּאלטן פון די צייטונגען איז די דאָזיקע אָנגטאציע, אין א גראָבער צומאָל וויל־דער פּאָרם, ארויבער אין די וואל־אויפרופן פון די „יידישע קאָמיטעטן", וועלכע האָבן געשאָטן פּעך און שוועבל און כמעט אומעטום זיך אָפּגעזאָגט פון אָפּמאַכן מיט אונזערע וואל־ביוראָס, — האָט די צעברעקלונג פון די יידישע וויל־ער־שטימער נעמענט דראָען אָפּילו מיט דער סכנה, אז ס'זאָלן דורכגיין רעאקציאָנערן, ווי דאָס איז געווען, למשל, אין ווילנע. אייניקע ציוניסטן האָבן אָפּן נעפּריידיקט: בעסער א נישט־ייד א רעאקציאָנער, איידער א ייד אן אסימילאַטאָר (ד. ה. א בונדיסט). די רעדל־פּירער פון די קהלות האָבן זיך נישט אָפּ־געשטעלט אויך פּאַר דירעקטע דראָאונגען: דער יידישער אָרימ־קייט האָט מען נעדראָט, אז זי וועט נישט קריגן קיין סובסידיעס און קיין הלואות, מען וועט זיך פּאַר איר נישט אָננעמען, אויב נאָר זי וועט שטימען פּאַר א קאַנדידאַט א בונדיסט.

אונזערע וואל־ביוראָס איז אויף אזא אופן אויסגעקומען צו אַרבעטן אין אטמאָספּער, וועלכע איז נעווען אָנגעזאפּט מיט לינגס, בלבולים, פּראָוואָקציעס און דראָאונגען און אונטער דער נעפּאר יעדע מינוט אַרעסטירט צו ווערן. און נישט נעקוקט אויף

דעם אלעם, האט מען אונזערע אויפרופן געריסן פון די הענט, און צו די רייד פון אונזערע אגיטאטארן האט מען זיך צוגעהערט מיט געשפאנטער אויפמערקזאמקייט און אינטערעס. די מיטגלי־דער פון אונזערע ביוראס זענען געגאנגען פון הויז צי הויז, פון דירה צו דירה, האבן געטיילט די בלעטלעך און אויפרופן, האבן רעגיסטרירט די וויילער, און אומעטום, אין די קוואַרטאלן פון דער יידישער ארימקייט, האט מען זיי פריינטלעך באגעגנט, גערן אויסגעהערט און פארשטאנען מיט אן א שיעור פראגן. דער היי־זער־באזוך האט זיך נישט זעלטן פארוואנדלט אין א רייע קליי־נע אימפראוויזירטע פארזאמלונגען. אין דער זעלבער צייט פלענן אונזערע רעדנער ארויסטרעטן אין די סינאגאגעס, אויף די פרי־וואטע און געזעלשאפטלעכע פארזאמלונגען, וואס די יידישע וואל־קאמיטעטן פלענן ווען. און דא פלענן אפט „נסים" געשען. אויפ־געווקט דורך אונזער אגיטאציע, האט די יידישע וויילער־מאסע גענומען פאדערן, מען זאל ארגאניזירן פארזאמלונגען מיט אפע־נע דיסקוסיעס צווישן די קאנדידאטן. די קאכלעפל פון די יידי־שע קהלות האבן, מיט א שווער הארץ, געמוזט רופן פארזאמלונ־גען, ארויסטרעטן עפנטלעך. און אויף דער אפענער טריבונע האבן זיי, געווויינטע אפצוטון אלע זייערע ענינים בחדרי חדרים, געליטן כמעט אלע מאל מפלות. אונזערע רעדנער האט מען באגעגנט מיט רוישנדע אפלאדיסמענטן. די רעזאלוציעס, וואס זיי האבן פאר־גלייגט, פלענן באקומען די גרעסטע מערהייט שטימען. אונזערע רעדנער האבן בולט אויסגעדריקט דעם פארבארגענעם פראטעסט, וואס האט יארן זיך געצייטיקט אין דער נשמה פונם יידישן אר־מאן קעגן דער אומבאגרעניצטער נישט קאנטראלירטער ממשלה פון קהלשע קאכלעפל; די רעדעס האבן געטראפן אין פינטל און האבן געמאכט אן אמתע איבערקערעניש אין קאפ און אין הארצן פון דער יידישער דעמאקראטיע. „גענוג"! האט אן אנ־דער קליינהענדלער צי האנטווערקער געוואלרפן אין פנים אריין די דאזיקע רעדל־פירער, און האט דעמאנסטראטיוו געטראגן זיין צעטל מיט אויפגעשריבענעם נאמען פונם קאנדידאט פון אונ־

זער פּאַרטיי: „געגנג זייט איר אויף אונז געפּאַרן רייטנדיק. מיר'ן פּרובירן לעבן מיט אייגענעם שכל".

מיר האָבן שוין אָנגעווויזן, אז די רעפּרעסיעס פון דער רע־ גירונג און פון דער שווארצער מאה האָבן אונז געשלאָגן פון צוויי זייטן. לאָמיר נאָך צוגעבן, אז א גרויסע מערהייט פון אונ־ זערע אקטיוויסט פּאַרטיי־מיטגלידער האָט נישט געהאט קיין וואל־ רעכט, וויל זיי זענען נאָך נישט אלט געווען קיין 25 יאָר. אין אויב דעם „בונד" האָ זיך פונדעסטוועגן איינגעגעבן דורכצופירן פון 30 ביז 40 וואלמענער, איז עס נאָר אראָנק דעם, וואָס ער האָט אריבערגעצויגן אויף זיין זייט ברייטע שיכטן פון דער יידישער דעמאָקראטיע — פון דער זעלבער קליינבירגערלעכער מאסע, וועלכע האָט בעת די פּאַריקע וואלן אָן שום וואקלעניש געשטימט פאר די קאנדידאטן פון די יידישע קאָמיטעטן.

די יידן האָט זיך בכלל נישט איינגעגעבן דורכצופירן אין דער צווייטער דומע זייערע דעפוטאטן (ווי באקאנט, זענען זיי געווען אין דומע ס"ה 3 מאל). די סיבות זענען באוואוסט. ס'איז נענוג צו דערמאָנען, אז אחוץ דער פוילישער קאלאָ, וועלכע האָט געפירט די וואל־קאמפאניע אונטערן לאָזונג „נאָר נישט קיין יידן", האָט אין יידישן תחום נאָך באזונדער אינטענסיוו געאר־ בעט דער „פּאַרבאנד פון עכט־רוסישע לויט". קרושעוואן, פּוריש־ קעוויטש, קרופּענסקי, ביסקופ פּלאטאן און אנד. — דאָס זענען אלץ דעפוטאטן פון יידישן תחום. און וועו ערב די סאמע וואלן האָט זיך ארויסגעוויזן, אז אין די גובערניעס: קאָווענע, גראָדנע, סווואלק, וויטעבסק און קורלאנד האָבן די בונדישע קאנדידאטן גרויסע שאנסן אדורכצוגיין אלס דעפוטאטן, — האָט מען זיי אָן שום צערעמאָניעס אויסגעשטראָכן פון די וואל־ליסטעס, און איינעם פון זיי האָט מען אפילו ארעסטירט.

עס וואלט אבער געווען א טעות צו מעסטן די באדיימונג און די דערפאָלגן פון אונזער פּאַרטיי מיט דער צאָל דעפוטאטישע ערטער אין דומע. די עיקרדיקע אויפגאבע פון „בונד" איז געווען — געבן דער וואל־קאמפאניע א געהעריקע ריכטונג, א ריכטונג

פון אפענעם פאליטישן קאמף, צעקלאפן די פאליטישע אינערט־
קייט פון די ברייטע יידישע מאסן, קלאר מאכן פאר זיי די אמתע
פאליטישע פיזיאנאמיע פון די רערל־פירער פון די יידישע קהלות,
ארויסרייסן פון זיי די מאסקע. און אין דער הינזיכט איז די אר־
בעט פון „בונד" געווען א קאלאסאלע, און איר דערפאלג האט
איבערגעשטיגן אלע דערוואַרטונגען. דער „בונד" האט ווירקלעך
אריינגעצויגן די יידישע גאס אין געווירבל פון פאליטישן לעבן;
ער האט צעקלאפט די לעגענדע וועגן אינטערעסן־איינהייט פון
גאנצן יידנטום; ער האט דערלאנגט א טויט־קלאפ דער ממשלה
פון דער סינאגאגע, פארשטייענדיק אונטער „סינאגאגע" דעם
גאנצן פארוויקלטן קאמפלעקס פונם אינערלעכן טראדיציאנעלן
לעבן פון דער יידישער קהלה. דער ציוניזם פון אלע מינים איז
ארוים פון וואל־קאמף נאך מער צעבראכן, ווי ער איז אין אים
אריינגעטראטן; די יידישע ביהגערלעכע דעמאקראטיע האט נע־
קראגן א שטארקן אימפולס וואס גיכער צו ארגאניזירן זיך פאר־
ליטיש. אט צו דעם אלעם האט נישט ווייניק מיטגעהאלפן דער
אנטייל פון אונזער פארטיי אינם וואל־קאמף.

7. פּאָגראָמען און זעלבשוץ

אַחוץ די געוויינלעכע מיטלען פון קאמף מיט דער רעוואָ־לוציאָנערער באַוועגונג, ווערט פון אָנהויב 900־טער יאָרן באַנייט פון דער רוסישער רעגירונג, מיט אַ באַזונדערער אכזריות איר אַלטע פּאָליטיק פון יידישע פּאָגראָמען, ווי אַ מיטל ספּעציעל קעגן דער וואָס ווייטער אלץ שטאַרקערער באַוועגונג פון יידישן פּראָלעטאַריאט. מיט דער פּאָגראָם־טאַקטיק האָט די רעגירונג גע־וואָלט דערגרייכן צוויי צילן. פון איין זייט האָבן די פּאָגראָמען געזאָלט דינען אַלס אָפּפיר־קאַנאַל פאַר דער אלץ וואַקסנדיקער רעוואָלוציאָנערער באַוועגונג צווישן פּויערטום און צווישן די שטאָ־טישע קליינבירגער, וואָס זענען נאָענט צום פּויערטום לויט זייער סאָציאַלן און פּאָליטישן ניוואָ. אין דער הינזיכט זענען פּאָגראָמען געווען אַן אָרגאַנישער טייל פון דער שטענדיקער פּאָליטיק פון דער רוסישער זעלבסטהערשונג, — אַ פּאָליטיק פון אָנרייצן איין פאָלק אויפן צווייטן. פון דער אַנדערער זייט האָבן די פּאָגראָמען געדארפט טעראָריזירן די יידישע באַפעלקערונג פון תחום, זי צווינגען אונטער דער דראָאונג פון מאָרד און רואין, אַרויסגעבן דער מאַכט אירע „דעמאָקראַטן"; און זיי האָבן, ענדלעך, געהאַט נאָך אַ דירעקטן ציל — פּשוט פיזיש אויסראָטן די דעמאָקראַטן. אין דעם זינען האָט טאַקע געגעבן אַ לאָזונג דער אינספּיראַטאָר און אָרגאַניזאַטאָר פון די פּאָגראָמען פּלעווע, וועלכער האָט אין אַ רעדע פאַר אַ דעפּוטאַציע פון קישינעווער יידן אָפן געמאָלדן: „אויב איר וועט נישט איינשטיל; אייע־ע דעמאָקראַטן. וועל איך אומדערטרעגלעך מאַכן אייער לעבן".

נאָך די רעוועלאַציעס פון געוועזענעם וויצע־מיניסטער פון אינערן פירשט אורוסאָוו, אין דער ערשטער דומע, נאָך קורסק

און טאָמסק, נאָך ביאַליסטאָק און שערלעץ*), איז דער צאָנטער־רעוואָלוציאָנערער כאַראַקטער פון די פּאָגראָמען קלאָר־געוואָרן פּאַר אַלעמען. אָבער ווייט נישט אזוי קלאָר איז דאָס געווען נאָכן קישינעווער פּאָגראָם פון אַפּריל 1903 און אפילו נאָכן האָמלער פּאָגראָם, אין הארבסט דאָס זעלבע יאָר, ווען די רעגירונג האָט פּאַרט געקאָנט זיך באַהאַלטן אונטער דער שירמע פון פּאַלקס־צאָרן קעגן די „עשים פון די רעוואָלוציאָנערן־יידן". אין קישי־נעווער און טיילוויז אין האָמלער פּאָגראָם האָבן פּאָליציי און מיליטער געשפּילט בלויז א פּאַסיווע ראָלע: זיי האָבן נישט נע־שטערט די פּאָגראָמשטשיקעס. — די הויפּט־אַקטיווע פיגור איז געווען דער אונטערגעקויפּטער דורך רעגירונגס־אַגענטן המון, וועלכער איז צעוויסדעווועט געוואָרן אין פּראָצעס נופּא פון פּאָ־גראָם, צו וועלכן די מאכט האָט געהעצט.

אונזער פּארטיי, אין פערזאָן פון אירע צענטראַלע אינס־טאַנצן און פון דער פּארטיי־פּרעסע, האָט פון אָנהייב אָן, באַלד נאָך קישינעוו, אָפּגעשאַצט די באַדייטונג פון די פּאָגראָמען, ווי קאָנטר־רעוואָלוציאָנערע פּאָליטיק מצד דער רעגירונג, און פון דעם שטאַנדפונקט האָט זי איינגעשטעלט איר באַציונג צו זיי.

די רעזאָלוציע פון V צוזאַמענפּאָר פון „בונד", וועלכע רופט די אַרטיקע אַרגאַניזאַציעס „אַנטעמען אַלע מיטלען, אימשטאַנד צו זיין ביי די ערשטע סימנים פון א פּאָגראָם צו אַרגאַניזירן א „באַוואָפנטן וויידערשטאַנד", וויזט גלייכצייטיק אָן אויף דער נויטיקייט „צו קעמפן ענערגיש קעגן די פּרווון פון די נאַציאָנאַליס־טישע עלעמענטן פון דער יידישער געזעלשאפט אויסצונוצן דעם קישינעווער פּאָגראָם אויף צו דערוועקן האַס צווישן יידישע און קריסטלעכע אַרבעטער", און זי שטרייכט אונטער דעם געדאַנק, אז „נאָר דער געמיינזאַמער קאַמף פון די פּראָלעטאַריער פון אַלע

*) זע דעם ראַפּאָרט פון געווען. דירעקטאָר פון פּאָליציי-דעפּאַר־טאַמענט לאָפּוכין און פון זשאַנדארן-ראָטמיסטר פיעטוכאָוו.

נאציעס וועט מיטן וואָרצל פאַרניכטן די באַדינגונגען, וועלכע רופן אַרויס אַזעלכע געשעענישן, ווי די קישינעווער*).

דער צוזאַמענפאָר, אויף וועלכן ס'איז אָנגענומען געוואָרן אָט די רעזאָלוציע, איז פאָרגעקומען אין יוני 1903. און אָנהויב האַרבסט דאָס זעלבע יאָר, בסך הכל אין 3 חדשים אַרום, איז אויסגעבראָכן דער פּאָגראָם אין האָמעל, וועלכער האָט זיך אָנ־געשטויסן אויפן ענערגישסטן באַוואָפנטן ווידערשטאַנד מצד דער זעלבסטשוץ, וואָס אונזער האָמלער קאָמיטעט האָט דאַן צום ערשטן מאָל געהאַט אָרגאַניזירט.

אַחוץ, וואָס די זעלבסטשוץ האָט געראַטעוועט דאָס לעבן און דאָס פאַרמעגן נישט פון איין מאה אָרימע יידן, האָט דער פאַקט פון אַ באַוואָפנטן אַרויסטריט קעגן די רויבער געהאַט אַ קאָלאָסאַלע באַדייטונג נאָך אין אַ סך אַנדערע, נישט ווייניקער וויכטיקע הינזיכטן. די ערשטע שאָסן מצד דער זעלבסטשוץ האָבן אַרויסגערופן אַ מהומה צווישן די רויבער, און זיי זענען זיך צעלאָפן. עס איז געוואָרן קלאָר, אַז אויף די גאַסן פון האָמעל ווילדעוועט נישט דאָס „רוסישע פאָלק", וואָס איז כלומרשט אויפ־געבראַכט קעגן די מעשים פון די יידן־רעוואָלוציאָנערן, — נאָר אַ קליינער המון פינסטערע אונטערגעקויפטע רויבער, וואָס זמיץ האָט זיי פאַרזיכערט, אַז „דאָס געשעפט לוינט זיך", ווייל ס'איז לחלוטין אומגעפערלעך. דער אַרויסטריט פון דער זעלבסטשוץ האָט, ווייטער, געצוווּנגען די פּאָליציי און מיליטער צו פאַרלאָזן די ראָל פון פּשוטע צושויער און זיך געמען באַשיצן די רויבער, אַרויסגעבנדיק דערמיט דעם אמתן אינספּיראַטאָר און אָרגאַני־זאַטאָר פון די יידישע פּאָגראָמען. דער פאַקט פון אָפענעם אַרויס־טריט פון דער זעלבסטשוץ האָט לסוף אויך באַוויזן, מיט מע־שים, אַז דער געדאַנק וועגן באַוואָפנטן קאַמף מיט פּאָגראָמען איז נישט קיין אויסטראַכטעניש, נאָר אַ רעאַלע זאַך, דורכאויס אַ מעגלעכע ביי די דאַמאָלטיקע באַדינגונגען. און דאָס האָט גע־

*) V צוזאַמענפאָר פון „בונד", לאָנדאָן, 1903.

מאכט אן אמתע איבערקערעניש אין די מוחות פון דער נאנצער יידישער באפעלקערונג.

נאך האמעל ווערט די אידייע פון זעלבסטשוץ שטארק פאפולער. עס כאפן זיך פאר איר די ביהגערלעך־נאציאנאליסטישע עלעמענטן פון יידנטום און קודם כל די ציוניסטן פון אלע שאטירונגען. אבער ביי זיי אין מויל באקומט די אידייע פון זעלבסטשוץ א ספעציפיש־נאציאנאליסטישן קאלאריט; זי ווערט איבנאנצן פארקריפלט און באקומט א פאלשע, און דערבי זייער א שערלעכע און נעפערלעכע ווענדונג. לאזנדיק אין א זייט דעם הויפט־שולדיקן אין די פאגראמען. די רוסישע זעלבסטהערשונג, וואס־רפן זיי זיך מיטן נאנצן נעוויכט פון זייער ארגומענטאציע אויף די רוסישע פאלקס־מאסן, ווערט זי ענגן „אנטיסעמיטיש לויט זייער עצם", שיר נישט פון דער נאטור אויס. עס לאזן זיך הערן קולות וועגן ארגאניזירן א „נאציאנאלע זעלבסטשוץ", ווען אין איר באשטאנד זאלן אריינגיין אלע, אן אונטערשיד, יידישע אדער־טייען.

דער „בונד" טרעט שארף קעגן אט דער נאציאנאליסטישער פראפאגאנדע. אין איר מינדלעכער און שריפטלעכער אגיטאציע שטרייכט אונזער פארטיי אונטער דעם נעראנק, אז מיט די פאגראמען, ווי מיט קאנטר־רעוואלוציע, דארף און קאן פירן א דערפאלגרייכן קאמף נאר דער רעוואלוציאנערער יידישער פראלעטאריאט, צוזאמען מיט די פראלעטאריער פון אנדערע פעלקער. צו דעם דאזיקן קאמף פון יידישן פראלעטאריאט קאנען נאטירלעך, צושטייַן אויך אנדערע יידישע ארגאניזאציעס, אבער זיי קאנען מיט דערפאלג ארבעטן נאר אונטער זיין קאנטראל און אנפירונג *). אויפן פינסטערן המון, וואס ווערט פארפירט דורך די אגענטן פון דער זעלבסטהערשונג, דארף מען קודם כל זיך פרוווון ווירקן מיטן רעוואלוציאנערן וואורט. און נאר זען דאס דאזיקע וואורט ווירקט נישט, נאר אין אט דעם עקסטן פאל דארף

*) „זעלבסטשוץ און רעוואלוציאנערער קאמף", „דער בונד" נומ. 7.

מען זיך באנוצן מיט באוואָפנטן ווידערשטאנד *). די יידישע באפעלקערונג דארף פארשטיין, אז דער אייניציקער ווירקלעכער מיטל קעגן פאגראמען איז — רעוואלוציאנערער קאמף פון די ברייטע פאלקס־מאסן, אז נאר אזא קאמף קען מיטן וואַרצל פאַרניכטן די מיבה גופא פון די פאגראמען **).

אין משך פון אונזער באריכט־פעריאד האָט די כוואליע פון פאגראמען און פאגראם־אגיטאציע מיט באזונדערער קראפט זיך געהויבן פיר מאל: האַרבסט 1904, פעברואר 1905, דערנאך פרילינג און האַרבסט פון זעלבן יאָר. און מיר וועלן זען א מערקווירדיקע געזעצמעסיקייט — ווי די פאגראם־כוואליע הויבט זיך אלע מאל גלייכצייטיק מיט א כוואליע פון דער רעוואלוציע, טיי אין גאנצן לאנד, סיי ספעציעל אין ראיאן פון „בונד". די שייכות צווישן דער רעוואלוציע און די פאגראמען דייסט ממש די אויגן, און מען קען אן שום גוזמא זאגן, אז אין משך פון באריכט־פעריאד זענען די פאגראמען געווען ווי אן אמתער באראמעטער פון דער רעוואלוציע, וואס האָט ריכטיק נאָטירט סיי די מאמענטן פון אויפשוווּנג, טיי — פון ירידה. נאר אייידער מיר וועלן אריבערגיין באשרייבן די פאגראם־באוועגונג און דעם קאמף פונם יידישן פראלעטאריאט מיט די פאגראמען, דארפן מיר פארציכענען נאך א כאראקטעריסטישן שטריך פון דער יידישער ארבעטער־באוועגונג, — וואס איז פארבונדן מיט דער ספּציאלער לאגע פון די רוסישע יידן בכלל און פון רוסיש־יידישן פראלעטאריאט בפרט. אחוץ עטלעכע גרויסע שטעט, ווי וואַרשע, לאדז, ביאליסטאק און אנד., ווו יידישע ארבעטער איז פארן אין די טויזנטער, איז דער יידישער פראלעטאריאט הויפטזעכלעך א האנטווערקערשער — צעשפרייט איבער אלע שטעט און שטעטלעך

---

*) „פאגראמען און מאביליזאציע" (אויפרוף פון צ. ק.) נאוועמבער 1904.

**) „פאגראם אדער קאנטר־רעוואלוציע" אויפרוף פון צ. ק. וועגן זשיטאמירער פאגראם) מאי, 1905.

פונם מערב-קאנט. נישטא די שטאט אדער שטעטל אין „תחום", ווו איר זאלט נישט קאנען אנציילן עטלעכע הונדערט אדער כאטש עטלעכע צענדליק יידישע האנטווערק־ארבעטער. און ווו נאר עט־לעכע צענדליק יידישע ארבעטער, הארט איז כמעט אויף זיכער פאראן א בונדישע ארגאניזאציע. אין מאמענטן פון רעוואלוציא־נערן אויפשווונג האט דעריבער די באוועגונג פון יידישן פראלע־טאריאט — וועלכער איז לערך מער ארגאניזירט און קאנסאלי־דירט — גאר א גרויסן פארנעם, זי כאפט גלייך ארום אלע שטא־טישע ישובים פון ליטע, פוילן און דרום-מערב־רוסלאנד און ציט אריין אין אלגעמיינעם שטראם די סאמע פארוואָרפנסטע, סאמע אפגעשטאנענסטע ווינקעלעך פון יידישן תחום. אין דעם איז די קראפט פון דער יידישער ארבעטער־באוועגונג, אבער אין דעם באשטייט אויך — און איז באשטאנען באזונדער ביז די אקטא־בער־טעג פון 1905 — אין א געוויסן זינען די טראגישע זייט אירע. צווישן די מיליאניקע מאסן אומבאוווסטזיניקע פויערים און מער אפגעשטאנענע שיכטן קריסטלעכע ארבעטער האט די באו־וועגונג פון יידישן פראלעטאריאט באלד באקומען — און באקומט צום טייל נאך ביז היינט — א ספעציפישע נאציאנאלע באפארבונג. די געשרייען פון די רעגירונג־אגענטן אין פון די שווארץ־מאהניקעס: „די רעוואלוציע מאכן יידן" באקומען אויף אזא אופן א געוויסע שיין פון אמת.

אזא מאמענט פון רעוואלוציאנערן אויפשווונג, וואס האט מיט אמאל פארכאפט דעם גאנצן האיאן פון „בונד", זעען מיר אנהויב הארבסט 1904, אין צוזאמענהאנג מיט דער הריגה אין ביאליסטאק *).

איינע פון די ערשטע דעמאנסטראציעס, נאך דער ביאליס־טאקער הריגה, איז פארגעקומען אין מאהילעוו. אויף דער נאכט, דעם זעלבן טאג ביים ארעסטירן עטלעכע פערזאן, פארדעכטיקע אין דער דעמאנסטראציע, האט דער פאליצמייסטער דערקלערט, אז אויב עס וועט פארקומען א פאגראם, וועט ער

*) זע פריער: „הארבסט 1904".

אפילו מיט א בי גער נישט א ריר טון אויף אים אפצושטעלן: זאלן, הייסט עס, די דעמאקראטן וויסן, ווי צו מאכן דעמאנסטראציעס.

דער מאהילעווער פאליציימייסטער האט געהאלטן ווארט. דעם 22 אקטאבער האלט ער א רעדע פאר צונויפגעפארענע רעזערווימטען און באווייזט זיי די נויטיקייט פון אנברעכן די ביינער די „דעמאקראטן", ד. ה. די יינגע יידן. דעם זעלבן אוונט הויבט מען אן ברעכן שויבן אין יידישע הייזער, און אויפן צווייטן טאג איז שוין אן אמתער פאגראם — מיט מארדן, מיט ראבונן און פארניכטן יידיש פארמעגן, דער עיקר, נאטירלעך, פון דער ארעמקייט. צווישן די רויבער זענען די מערהייט נישט רעזערווימטען און נישט זיי פירן אן, — זיי זענען געווען בלויז א שירמע, — נאר די מערהייט זענען ארטיקע כוליגאנעס, שפיאנען און ארבערגעטוענע פאליציאנטן דער פאגראם קומט פאר אויף די אויגן פון מאכט־פארשטייער, וועלכע פארן אדום איבער דער שטאט און זענען פארנומען דערמיט, וואס זיי שטעלן אפ יידן, מאכן בי זיי רעוויזיעס און ארעסטירן און שלאגן די, בי וועמען זיי געפינען רעוואלווערן צווישן די זעלטענע אויסרופן „שלאג די זשידעס" הערן זיך אלץ אפטער און העכער די אויסגעשרייען „שלאג די דעמאקראטן", און פאליציאנטן וויזן דערבי גלייך אן אויף זייערע דירות.

כדי דורכצופירן אן אויספארשונג אויפן ארט, קומען צופארן פון פעטערבורג דער דאמאליטיקער וויצע־מיניסטער פון אינערן רידזעווסקי אין דער וויצע־דירעקטאר באנאסלאווסקי, פארשטייער פון דער מאהילעווער יידישער קהלה דערלאנגען זיי א מעמאריאל, אין וועלכן א גאנצע רייע עדות־זאגער באשטעטיקן, אז פאליציי האט צוגעגרייט און ארגאניזירט דעם פאגראם. אבער באנאסלאווסקי האלט פאר נייטיק בלויז צו וואַרענען, אז אויב די רעוואליציאנערע באוועגונג וועט וויטער אנהאלטן זענען „פארשארפונגען" אומפארמיידלעך. און אויף מארגן, נאכן אפפאר פון באנאסלאויסקין, גיט דער מאהילעווער גובערנאטאר אדויס א באפעל צו פאליציי, אין וועלכן ער רעדט וועגן סתם „גאסן אומרוען, וואס

רעזערוויסטן און זייערע קרובים האבן געמאכט, לויבט די פאליציי פאר איר אייניגעגעבענער, שכלדיקער און ענערגישער האנדלונג, און צום צייכן פון דאנקבארשאפט שענקט ער דעם נידעריקערן פאליציי פערסאנאל 150 רובל*).

פאגראמען פון קלענערן מאסשטאב זענען דאן געווען נאך אין א רייע קלענערע שטעט.

א נייער אויפשטייג פון דער פאגראמסכוואליע געשעט באלד נאך די יאנואר־טעג פון 1905. איבערן גאנצן תחום ווערט געפירט א פארשטארקטע פאגראם־אגיטאציע. די „עכט־רוסישע" לייט, פאליציי, שאנדארמעריע, שפיצלען רופן זיך אף אויפן אפעל פון מאניפעסט פון 18 פעברואר צו זאמלען זיך ארום טראן. אין אדעם אנטשטייט די „געזעלשאפט פון נאציאנאליסטן", אין קיעוו — דער פארין „רוסישע פאן", אין קישינעוו — די „לינע פון פאטריאטן" און די „פארטיי קרופאווצעם", וואס האט אין איר שפיץ דעם פאליציימייסטער סאלאווקין און א נאטארישן פראוואקאטאר, איינעם פאסאד; אין כארקאוו ווערט געבילדעט די „געהיימע אלרוסלענדישע ארגאניזאציע פון רוסישע ארבעטער" א. א. ו. ו. א. ו. די אלע געזעלשאפטן, פארייגען, לינעם און אנדערע ארגאניזאציעס פארפלייצן די שטעט און דערפער מיט זייערע בלעטלעך — און דערבייא ווארפט זיך אין די אויגן א קלארע כונה נאכצומאכן די בלעטלעך פון די רעוואלוציאנערע ארגאניזאציעס. די בלעטלעך זענען אבער געשריבן זייער אמעראציש, אין סטיל פון פאליציייאישע און אנדערע באמטע, וועלכע האבן שלעכט אויסגעקאכט דעם רעוואלוציאנערן זשארגאן, און אויף טויזנטערליי אופנים ווערט אין די בלעטלעך געחזרט איין און דער זעלבער מאטיוו: „שלאג זשידעס, סטודענטן און שונאים פון צאר, פאטריאטער פון פאטערלאנד, וואס שרייען „נידער מיט דער זעלבסטהערשונג" און פארלאנגען א קאנסטיטוציע"*).

אין יאניאר קומט פאר אין האמעל, אייגנטלעך, גישט קיין

*) „ל. נ.", נומ. 223 און 233.

*) „ל. נ.", נומ. 20.

פּאָגראָם, נאָר אַ מיליטערישער איבערפאַל, עטלעכע גאַסן ווערן באַ־שאָסן — אַ פאָרבילד פון די פּאָגראָמען, וואָס זענען 2 מאָל פאָר־געקומען אין ביאליסטאָק (יולי 1905 און יוני 1906) און איינמאָל אין שעדלעץ. אין אָט די פּאָגראָמען ווערט דאָס „פאָלק" רעפּרע־זענטירט" דורך הייפלעך איבערגעטוענע פּאָליציאַנטן, זשאַנדאַרן און שפּיאָנען, און הויבן הויבן זיי זיך אָן פון פּראָוואָקאַטאָרישע שאָסן און געוואָרפענע אומשעדלעכע באָמבעס.

די פּאָגראָם־אגיטאַציע אין יאַנואַר־פעברואַר האָט געהאַט אַ צווייענדיקן ציל: זי איז געווען אַן ענטפער אויף דער יאַנואַר־באַוועגונג און אַ התראה קעגן נייע דעמאָנסטראַציעס און שטרייקען, וועלכע מען האָט אומעטום דערוואַרט צום טראַדיציאָנעלן 19 פעברואַר (4 מערץ) — דעם טאָג פון דער פּויערים־באַפרייאונג. אין מערץ איז די פּאָגראָם־אגיטאַציע אַ ביסל שוואַכער, אָבער אין אַפּריל צעפלאַקערט זי זיך מיט נייער קראַפט, — צוליבן, נאָענטן ערשטן מאַי, — און לאָזט זיך אויס מיט פּאָגראָמען אין מעליטאָ־פּאָל און זשיטאָמיר, וועלכע מיר וועלן דאָ נישט אָנהויבן באַשרייבען: אַז זיי זענען אָרגאַניזירט דורך דער רעגירונג, און אָרגאַניזירט אָפן, מיטן בפירושן ציל אויסצרואָטן די „דעמאָקראַטן" — איז נלייך קלאָר געווען פאַר אַלעמען*).

פרילינג און זומער 1905 זענען געווען אַ צייט פון אָנגע־שטרענגטער און אָפענער רעוואָלוציאָנערער אגיטאַציע און קאַמף אין גאַנצן בונדישן ראיאָן. עס איז געווען, ווי מיר האָבן שוין גע־זעען, די צייט פון לאָדז און אָדעס, די צייט פון אומאויפהערלעכע שטרייקן און דעמאָנסטראַציעס און פון טויזנט־קעפּיקע פאָלקס־מיטינגען אונטערן פרייען הימל. אונזערע אָרגאַניזאַציעס האָבן פאַרשפּרייט צענדליקער און הונדערטער טויזנטער אויפרופן און בראָשורן, נישט נאָר צווישן די יידישע און קריסטלעכע אַרבעטער, נאָר אויך צווישן פּויערטום און צווישן מיליטער. אינטענסיווע פּאָ־גראָם־אגיטאַציע באַגלייט, ווי אַ שאָטן, די דאָזיקע אָנגעשטרענג־טע אַרבעט. „געיעלשאַפטן פון מאָנאַרכיסטן", „געזעלשאַפטן צו

*) „ל. נ.", נומ. 231—236.

שיצן די זעלבסטהערשונג", „קאמיטעטן אויף צוריקשטעלן די וע־
רעכטיקייט" א. א. וו. א. א. וו. וואקסן ווי שוואמען; אין די ציי־
טונגען „מאסקאוסקיע ווייערמאמאסטי", „סוויעט", „פראוויטעלסט־
זועני וויעסטניק" פירט זיך א סיסטעמאטישע העצע קעגן יידן;
„נאוואיע וורעמיא" פארפילט אירע שפאלטן מיט ידיעות ווען
דער ארבעט פון „בונד", אלס ארגאניזאטאר און אינספיראטאר
פון דער גאנצער רעוואלוציאנערער באוועגונג. א שטארקע פא־
ראם־אגיטאציע פירט זי אויך צווישן מיליטער.

די עקספעסן פון די קאזאקן און זעלנער, די שיסערייען
קוציע אין ביאליסטאק און דער פאגראם אין קערטש פארווישן
אלץ מער דעם אונטערשייד צווישן יידישע פאגראמען און קאנטר־
רעוואלוציאנערע מיליטערישע עקזעקוציעס. עס ווערט שווער אונ־
טערצושיידן, וווּ ענדיקן זיך די ערשטע און ווּ הויבן זיך אן די
צווייטע, און ענדלעך גיסן זיי זיך ביידע נאר צונויף אין די
בארימטע אקטאבער־טעג, באלד נאכדעם ווי ס'איז פראקלאמירט
געווארן די „קאנסטיטוציע".

ווי זשע האט דער יידישער פראלעטאריאט רעאגירט אויף די
פאגראמען און אויף דער פאגראם־אגיטאציע?

זייט דעם קישינעווער און באזונדער זייט דעם האמלער פא־
גראם הויבן די בונדישע ארגאניזאציעס אן צו פארגרייטן געווער
און צו פארמירן פון זייערע דרייסטערע און פיזיש־געזונטערע מיט־
גלידער „קאמף־דרוזשינעס", אויפן פאל פון פאגראמען. אין דער
שטיל־ער נישט־פאגראם־צייט האבן די דאזיקע „קאמף־דרוזשינעס"
געהאלטן וואך אהום די געהיימע פארזאמלונגען, וואס פלעגן גע־
ווינטלעך פארקומען ווייט הינטערן שטאט אין די ועלדער. זיי
פארפירן א קאמף מיט פאליציי, אויב זי דערנענטערט זיך, און
געבן אזוי אהום די פארזאמלטע א מעלעקויט זיך פאנאנדער -
צוגיין. די קאמף־דרוזשינעס באשיצן די גרויסע פארזאמלונגען אין
די בתי־מדרשים און גיבן גוט אכטונג, קיינער זאל זיך נישט דער־
ווענן אוועקגיין פון שוהל־לאקאל צי פון שוהל־הויף, אוידער די
פארזאמלונג ווערט נישט זיין געענדיקט. בעת דעמאנסטראציעס

רינגלען זיי ארום דעם פאָן-טרעגער, שליסן מיט זיך דעם צוג פון די דעמאָנסטראנטן אָדער זיי נעמען ארום מיט אן ענגער קייט די גאנצע דעמאָנסטרירנדיקע מאסע, מיט הויך אויפגעהויבענע אָנ־געלאָדענע רעוואָלווערן איבער די קעפּ, מיט אַנטבלויזטע מעסערס און אנדער געווער. און אז אַ פארזאמלונג אָדער אַ דעמאָנסטרא־ציע זענען אַריבער בשלום — קומט דאן צו צו די פריידיקע גע־שרייען פונם המון נאָך דער סאלוט פון דער דרוזשינע, — לופט־שאָסן פון די רעוואָליוערן. אונזערע נאַציאָנאַליסטן און ציוניסטן זענען אין פלוג גערעכט, ווען זיי זאָגן, אַז דער „בונד" האָט דער ערשטער באַקאַנט געמאַכט די יידישע גאס מיטן רעוואָלווער און מיטן מעסער.

ביי די ערשטע סימנים, אז עס רוקט זיך אָן אַ פּאָגראָם, פלעגן די קאַמף־דרוזשינעס אלס גרייטע קעמערלעך זיך שנעל אויסברייטערן, צוציענדיק צו דער זעלבסטשוץ־אָרגאניזאציע נייע מיטגלידער. די זעלבסטשוץ ווערט דאן פארטיילט אויף עטלעכע אָטריאדן אָדער אויף „צענדלינגען", אונטער אָנפירונג פון וואָס אַ געניטערן חבר — „נאַטשאַלניק" פון אָטריאד. די אָטריאדן אָדער „צענדלינגען" ווערן צעשטעלט איבער ספּעציעלע דירות אין פארשידענע טיילן שטאָט; זייערע ארויסטרעטונגען ווערן פאר־איינהייטלעכט דורכן הויפּט-פירער פון דער זעלבסטשוץ, דורכן „הויפּט־נאַטשעלניק". אין זיין רשות געפינט זיך די „צענטראל־דירה", אהין פליסן אריין אלע ידיעות און דאָרטן קומען פאָר די אָרחנטלעכע און אויסעראָרחנטלעכע באַראַטונגען. ער האָט אונ־טער זיך אויך אַן אָטריאַד פון דיזשורן, וואָס זייער זאַך איז זיך גוט צוקוקן צו אלץ, וואָס געשעט אין ראיאָן (אָדער ראיאָנען), ווו מען ריכט זיך אויף אַ פּאָגראָם אָדער ווו אַ פּאָגראָם האָט זיך שוין אָנגעהויבן.

דאָס איז, אין אלגעמיינע שטריכן, דער געוויינלעכער טיפּ פון אַ זעלבסטשוץ-אָרגאניזאציע.

דער ערשטער, פאַרן געגעבענעם באַריכט־פּעריאָד, פּאָגראָם איז פאָרגעקומען, ווי מיר האָבן געזעען, אין מאָהילעוו, אכט טעג

נאָך דער שוין דערמאָנטער דעמאָנסטראַציע. די מאַהילעווער אָר־גאַניזאַציע איז געווען שטאַרק אָפּגעשוואַכט, מחמת צאָלרייכע ארעסטן, פּאָליציי־אישע הריגות און פארשטארקטן שפּיאָנאַזש; אזן דאָך האָט די זעלבסטשוץ באַוויזן שוין אויפן צווייטן טאָג נאָכן פּאָגראָם־אויסברוך ארויסצוטרעטן אין קאַמף. אויף עטלעכע דירות האָט מען צונויפגענומען אריבער 100 מאן, באַוואָפנטע מיט רע־וואָלווערן, מיט ספּרענזשינעדיקע נאַהייקעס און מיט אנדער קאָלט געווער. פון די נאָענטסטע שטעט (מינסק, שקלאָוו, אָרשע) זענען אָנגעקומען צו הילף באַוואָפנטע חרוזשינעס, וואָס האָבן גע־האָט אין זייער באַשטאַנד אויך קריסטלעכע ארבעטער.

דער זעלבסטשוץ איז געווען זייער שווער עפעס צו טון; פּא־ליציי האָט געהאַלטן אין איין ,אנן זיך נאָך די זעלבסטשוץ־מיט־גלידער; די דירות האָט מען אין משך פון אַין טאָג געמוזט בייטן אמאָל צוואַנציק. אָבער דער פּאָקט גופא, וואָס עס טרעט ארויס א זעלבסטשוץ, האָט געווירקט א מורא אויף חי רויבער און האָט בייט וויניק מיטגעווירקט, דער פּאָגראָם זאָל אויפהערן.

צוטרעטנדיק צו אָרגאַניזירן א זעלבסטשוץ, האָבן אונזערע אָרטיקע קאָמיטעטן געווייגלעך געפירט די בריסטסטע מינדלעכע און שריפטלעכע אגיטאציע פאר באַוואָפענען זיך און פאר זעלבסטשוץ. אין אפריל 1905 האָט די פּאָגראָם־אגיטאציע דער־גרייכט איר העכסטן פונקט, אזוי, אז א באַדייטנדיקער טייל קרעפטן פון אונזערע אָרגאַניזאציעס איז דעריבער געוואָרפן ג־וואָרן אויף אגיטאציע און זעלבסטשוץ. לויט די באקומענע אין צ. ק. ידיעות, האָט זיך די אגיטאציע געפירט צווישן דיער גאַנצער באַפעלקערונג, צוליב וואָס עס זענען אגב אויסגעוצט געוואָרן די טעג פון פסח. „אונזערע רעדנער זענען ארויסגעטראָטן אין די בתי מדרשים פאר טויזנטער מתפּללים, און אומעטום, א חוץ געציילטע אויסנאַמען, האָט מען זיי פרייגלעך אויפגענומען. די שטימונג ביי די יידן איז ס'רוב שטעט איז א קעמפערישע. אין אייניקע שטעט האָט די באַוואָפנונג באקומען די בריסטסטע פארשפּריי־טונג".

אין ריגע האָט אונזער קאָמיטעט, צוזאמען מיטן קאָמיטעט פון דער לעטישער ס"ד, אָרגאניזירט א זעלבסטשוץ פון 200 אר־בעטער און 100 סטודענטן, פארטיילטע אויף „צענדלינגען". אפריער האָט מען געפירט א ברייטע אַגיטאַציע אין די בתי מדר־שים, מען האָט ארויסגעלאָזט א ספּעציעלן אויפרוף. די „צענדלינ־גען" האָבן אין משך פון די דריי טעג קריסטלעכע פּאסכע געהאַל־טען וואַך אויף קאָנספּיראַטיווע דירות. קיין פּאָגראָם איז נישט געווען, נאָר איינמאָל האָט מען געמאָלדן, אז אויף דער און דער גאַס איז נישט „בשלומ'דיק". אין דריי מינוט ארום איז שוין גע־ווען אויפן פּלאץ צוויי „צענדלינגען". א חוץ די דיזשורן, וועלכע זענען געקומען צעפליען תיכף ומיד. „איידער פּאָליציי האָט באַ־וויזן אָנצוקומען, איז די גאַס געווען אָפּגערייניקט", און די זעלבסטשוצלער זענען זיך תיכף פאנאנדערגעגאנגען, לויטן סיגנאַל פונם אָנפירער*).

אין ביאַליסטאָק האָבן אונזערע רעדנער גערעדט פסח אין 13 בתי מדרשים וועגן פּאָגראָמען און זעלבסטשוץ — אין דער לעצ־טער זענען גערן אריינגעטראָטן פאָרשטייער פון פארשידענע שיכ־טען פון דער יידישער באפעלקערונג. אין מאָהילעוו האָבן צו פסח צו פונקציאָנירט 4 אָרגאניזאציעס פון זעלבסטשוץ. אין קישינעוו איז, לויט דער איניציאטיוו פון אונזער אָרגאניזאציע, נאָך אין פעברואר 1905 אָרגאניזירט געוואָרן א „ביורא פון זעלבסטשוץ", צו וועלכער עס זענען צוגעשטאַנען מיטגלידער פון אונזער אָרגא־ניזאציע. געלט איז געפלאָסן פון אלע זייטן, און מען האָט אָנגע־גרייט א געניגנדיקע צאָל סיי היים, סיי קאַלט געווער. אין א ספּע־ציעל בלעטל האָט מען גערופן די באפעלקערונג — זיך נישט באַ־האַלטן, נאָר באַוואָפענען זיך מיט וואָס ס'לאָזט זיך און צושטיין צו אונזערע דרוזשינעס. צו פסח צו האָבן די דרוזשינעס ביי אונ־זער קישינעווער אָרגאניזאציע געציילט 350 באַוואָפנטע, צווישן זיי נישט ווינציק קריסטן. „כמעט די גאנצע באפעלקערונג האָט

*) „ל. נ." נומ. 232.

זיך פארגרייט געווער*). גוט באַוואָפנט איז איך געווען די יידי־שע באפעלקערונג פון אָדעס און פון אנדערע שטעט.

די פּאָגראָם־קאַמפּאניע פרילינג 1905 האָט געליטן כמעט א פולשטענדיקן דורכפאל, נישט געקוקט דערויף, וואָס די רעגירונג און אירע עכט־רוסישע אָנהענגער האָבן אויף איר געפּטר'ט אומ־געהייערע כוחות. אין פּוילן און אין ליטע איז נישט געווען וואָס צו רעדן וועגן פּאָגראָמען, א דאנק דער רעוואָלוציאָנערער שטימ־ונג און דעם לערך הויכן קולטור־ניוואָ פון די קריסטלעכע אַרבעטער; און אויפן דרום האָט די באַוואָפנטקייט פון דער יידישער באַפעל־קערונג געהאָט די גוטע ווירקונג, וואָס די פּאָגראָם־עלעמענטן האָ־בען מורא געקריגן. אַ פּאָגראָם, און דאָס נישט גאָר קיין געוויינ־לעכער, ווי מיר וועלן באלד זען, איז אויסגעבראָכן נאָר אין זשי־טאָמיר. צו דעם פּאָגראָם האָט מען זיך לאנג געגרייט, און כדי אים אָרגאניזירן האָט די רעגירונג אפילו געמוזט אויסשרייבן פון מאָסקויע „ספּעציאליסטן" באַוואָפנטע מיט ביקסן. די רויבער האָבן געמאַכט אלע מעגלעכע באַמיונגען, צו פּראָוואָצירן די „דע־מאָקראטן" אויף אן ארויסטריט, כדי מיט אמאָל זיי דערלאנגען אַ טויט־קלאַפּ. גערַאבירט האָט מען זייער ווייניק, דערפאַר האָט מען געשלאָגן אָן שום רחמנות און געמאָרדעט. אין זשיטאָמיר האָבן מיר דעריבער צו טון נישט אַזוי מיט אַ פּאָגראָם אין געוויינ־לעכן זינען פון דעם וואָרט, ווי מיט א שלאכט, וואָס פּאַליציי און אָרגאניזירטע דורך איר רויבער האָבן, אונטערן שוץ פון מיליטער געפירט קעגן אונזער זעלבסטשוץ.

צו דער שלאכט האָט זיך ענערגיש געגרייט אויך אונזער זשי־טאָמירער אָרגאניזאציע. רעדנער זענען ארויסגעטראָטן אין אלע בתי מדרשים, און מען האָט זיי אויפגענומען זייער גוט. איינוווי־נער פון אייניקע פאָרשטעט האָבן זיך געווענדעט צו אונזער זשי־טאָמירער קאָמיטעט מיט דער בקשה צו פארשאפן זיי געווער, זיי אָרגאניזירן, — און ווי ווייט מעגלעך האָט מען אָט די בקשות

*) „ל. נ.", נומ. 223 און 233.

באפרידיקט. די מיטגלידער פון דער זעלבסטשוץ האָט מען פאר-
טיילט אויף „קאמף־דרוזשינעס" (געווען איז 4 צו 25 מאן) און
אויף זעלבסטשוץ־דרוזשינעס סתם — א מין רעזערוו (ארום 400
מאן). אין די „קאמף־דרוזשינעס" האָט מען ווערבירט נאָר דורכ-
אויס זיכערע מענטשן, מייסטנס מיטגלידער פון דער אָרגאניזא-
ציע און ארבעטער. געווען מיידלעך־ארבעטערינס, וואָס האָבן
נישט אַנדערש פאַרלאַנגט מען זאָל זיי אַריינגעמען אין די דרו־
זשינעס, און די וואָס האָבן דאָס געפּועלט, האָבן זיך געשעצט
גליקלעך. די „קאמף־דרוזשינעס" האָבן בארעכטיקט די האָפנונגען
וואָס מען האָט אויף זיי געלייגט. איינע נאָך דער אַנדערער זענען
זיי אוועק אויף פּאָדאָל (א פאָרשטאָט אין זשיטאָמיר), ווו ס'איז
געגאַנגען א פאָרמעלע שלאַכט, מחנותווייז זיך געוואָרפן אויפן
המון רויבער, און נישט איינמאָל זיי געצוווּנגען אָפּצוטרעטן.

גאנצע פיר שעה האָבן זיי מלחמה געהאַלטן מיט די כוליגא-
נעס און האָבן פּאָדאָל אָפּגעראטעוועט. די מיידלעך זענען נישט
אָפּגעשטאַנען פון די מענער. אין סאַמע ברען פון פּאָגראָם, ביי־
נאַכט, זענען זיי געלאָפן דורך דער גאנצער שטאָט נאָך נייע קוילן,
האָבן אָפּגעזוכט דאָקטוירים, זענען אומגעגאַנגען ביי די פאַרוווּנ־
דעטע א. א. וו.*) נישט ווייניק זענען געפאלן טויטע און שטערב־
לעך פאַרוווּנדעטע.

א חוץ אָט די געפאלענע פון קאַמף מיט די רויבער, זענען אין
שטעטל טראָיאנאָווא, נישט ווייט פון זשיטאָמיר, אויף א חיה'שן
אופן דערמאָרדעט געוואָרן 10 מאן, מיטגלידער פון אונזערע אָר־
גאַניזאַציעס, וואָס האָבן פון די נאָענטע שטעט געאיילט אויף הילף
די זשיטאָמירער חברים.

אין זשיטאָמיר איז די פּאָגראָם-פּאָליטיק פון דער זעלבסט־
הערשונג ענדגילטיק דורכגעפאלן. דער אמתער שולדיקער אין די
פּאָגראָמען איז געוואָרן איינגאנצן דעמאסקירט, און די שפּעטער־

---

*) „ל. נ.", נומ. 245 („זשיטאָמירער פּאָגראָם און בונדישע זעלבסט־
שוץ").

דיקע פּאָגראָמען פאַרוואַנדלען זיך שוין אין אָפענע מיליטערישע איבערפאַלן און קאָזאַקישע אינוואַזיעס, אָדער זיי גיסן זיך אינ־גאנצן צונויף מיט דעם קאָנטר־רעוואָלוציאָנערן טעראָר, וואָס איז שוין געווענדעט קעגן דער גאנצער ווידערשפּעניקער באפעלקע - רונג אָן אונטערשיד פון נאַציע. פאַרשטייט זיך, אז איז קאַמף מיט פּאָגראָמען פון אזא פאָרם זענען די זעלבסטשוץ־אָרגאניזאציעס כמעט מאַטמלאָז. פון דעם מין זענען טאַקע געווען די אָקטאָבער-פּאָגראָמען פון 1905, וועלכע האָבן ארומגעכאַפּט דעם גאנצן דרום, צענטראַל־ און מזרח־רוסלאַנד, און פאַרכאַפּט אַביסל אַפילו סיביר *). ביי אַלעמען איז נאָך פריש אין זכרון די פעברואר־עקזע־קוציע אין טאָמסק. און דאָך האָט אונזער אָדעסער זעלבסטשוץ, וועלכע האָט געהאַט אין אירע רייען נישט ווייניק נישט־יידן — פון די העכערע און מיטעלע לערן-אנשטאַלטן — אפילו אין אָק־טאָבער אויך נישט איין גאַס אָפּגעראַטעוועט מיט איר קאַמף.

די פּאָגראָמאגיטאַאַציע האָט איצט אויך נאָך נישט אויפגע־הערט; די געפאַר פון פּאָגראָמען איז נאָך ווייט נישט אריבער. אָבער צווישן קישינעוו און שעדלעץ איז א קאָלאָסאַלער אונטער-שיד, פאַר די לעצטע צוויי יאָר האָט אַלץ זיך פאַרענדערט. עס האָבן זיך פאַרענדערט די מעטאָדן פון רעוואָלוציאָנערן קאַמף, עס האָבן זיך אויך פאַרענדערט די מעטאָדן פון קאָנטר־רעוואָלוציאָ-נערן קאַמף. אָבער סיי די ריכטיקע שטעלונג, וואָס אונזער פּאַרטיי האָט פאַרנומען צו די פּאָגראָמען פון ערשטן מאָ־מענט פון זייער אַנטשטייאונג און סיי דער פאַרצווייפלטער קאַמף וואָס דער יידישער פּראָלעטאַריאַט האָט די לעצטע צוויי יאָר גע-פירט מיט די פּאָגראָמען — מיר האָבן דאָ געמוזט נאָר אין אַלגע־

---

*) לויט די דאַטן פון פּעטערבורגער קאָמיטעט צו העלפן פּאָגראָם-געליטענע האָבן די פּאָגראָמען פון 1905 אַרומגעכאַפּט 638 פּונקט. די צאָל געליטענע דערגרייכט ביז 159 טויזנט, — פון זיי 937 דערהרגעטע און 1190 פאַרוווּנדעטע; יתומים זענען פאַרבליבן 1278 קינדער (נומ. 168 „פאָלקסצייטונג").

מיינע שיטריכן דערמאנען וועגן אט דעם קאמף — האבן כישט ווייניק מיטגעהאלפן צו דער נעשווינדקייט (טעמפ) פון דער דא־זיקער עוואלוציע. די פראגע שטייט קלאר און שארף: א סוף מאכן צי דער פאנראם־אגיטאציע און צו די פאנראמען גופא קאן נאר דער ענדגילטיקער זיג פון דער רעוואלוציע איבער די כוחות פון דער קאנטר־רעוואלוציע. אזא פארמולירונג, ווי מיר האבן געזעען, איז נעגעבן אין דער ערשטער רעזאלוציע וועגן פאגראמען, וואס ס'האט אנגענומען דער V צוזאמענפאר פון אונזער פארטיי. די דאזיק שטעלונג גאיז איינגיכן געווארן אן אלגעמיין־אנגענומענער אמת.

8. דער ערשטער מאי.

אין די יאָרן 1905 און 1906 איז אויך די ערשטע-מאי־באַוועגונג געגאַנגען אונטערן צייכן פון פּאָגראָם־אַגיטאציע אין פּאָגראָם־פּחד.

די רוסישע פּאסכע, וועלכע פאלט אָפט אויס סוף אַפּריל, אָדער אָנהויב מאי לויט נייעם סטיל, האָט זיך פון תמיד אָן גערעכנט אין רוסלאַנד פאַר דער טראדיציאָנעלער צייט פון יידישע פּאָגראָמען... די VII קאָנפערענץ פון אונזער פּאַרטיי, וואָס איז פאָרגעקומען קורץ פאַרן 18 אַפּריל (1 מאי) 1906, האַלט פאַר נויטיק אָנצונעמען אַ ספּעציעלע רעזאָלוציע וועגן פּאָגראָמען, ווו מען רעקאָמענדירט די אָרגאַניזאציעס אויף די ערטער צו „ווענדן אַ ספּעציעלע אויפמערק־זאַמקייט אויף דער אָרגאַניזירונג פון זעלבסטשוץ־דרוזשינעס און זען פאַרשטאַרקן זייער קאַמף־גרייטקייט": צו יענער צייט האָט זיך ווידער געלאָזט באַמערקן אַ פאַרשטאַרקטע טעטיקייט מצד די רעגירונגס־אָרגאַנען אין פּרט פון צוגרייטן יידישע פּאָגראָמען.

אָבער גאָר אויסערגעוויינלעך אינטענסיוו איז די פּאָגראָם־אַגיטאציע געווען ערב דעם 1 מאי 1905. מיר האָבן שוין געזען („פּאָגראָמען און זעלבסטשוץ"), אַז אַ פאַרשטאַרקונג פון די פּאָליצייאיש־פּאַטריאָטישע אָרגאַניזאציעס קומט פאָר באַזונדער אין אַפּריל חודש. צום ערשטן מאי איז דער גאַנצער יידישער תחום באַדעקט מיט אַ נעץ פון אַזעלכע אָרגאַניזאציעס; בלעטלעך וואָס רופן שלאָגן יידן און אינטעליגענץ ווערן פאַרשפּרייט אין די הונדערטער טויזנטער עקזעמפּלאַרן. גאָר דאָס איז נאָך ווינציק. די יידן־העצע אין די אָרגאַנען פון דער רעגירונגס־פּרעסע ווערט צו יענער צייט פאַרשטאַרקט; ווו נישט ווו פּרוווט מען זיך צוגעבן אַ שיין פון רעאַליטעט דער טראדיציאָנעלער באַשולדיקונג, אַז יידן נוצן קריסטלעך בלוט. אַן אונטערגעקויפטער דורך עמיצן מאלדא־

זואנער קלויבט זיך צוליב דעם צוועק — ווי ער האָט זיך שפּעטער אליין מודה געווען — צו דערהרגענען, אין מעליטאָפּאל, א קריסטלעך קינד. אין אלע שטעט און שטעטלעך פון תחום פּאַרשפּרייט פּאליציי סיסטעמאטיש דעם זעלבן קלאנג, אז אין דער פּאסכע־נאכט קלייבן זיך כלומרשט די יידן אויפצוריסן אלע רוסישע קירכעם און קלויסטערס, און כדי נאך מער אויפהעצן די קריסטלעכע באפעלקערונג, רינגט מען אין פיל ערטער ארום די קלויסטערס מיט פּאליציאישע און מיליטערישע פּאטרולן. דער צופאל האָט גראָד געוואלט, אז אין 1905 זאל דער 18 אפּריל (1 מאי) אויסקומען דעם צווייטן טאג פון דער רוסישער פּאסכע.

אבער נישט געקוקט אויף די אלע אויסערארדנטלעכע מיטלען און אופנים פון פּאגראָם־אגיטאציע, האָט די ערשט־מאי־באוועגונג פון 1905 אין בונדישן ראיאן איבערגעשטיגן מיט איר קראפט או ואימפּאזאנטקייט אלע דערוואַרטונגען.

רעכענענדיק זיך מיט די פּאגראָם־שטימונגען, האָט דער צ. ק. פּארגעלייגט די ארגאניזאציעס צו באגרענעצן זיך דעם 1 מאי נאר מיט א שטרייק, און די דעמאנסטראציעס אדער מאניפעסטאציעס איבערטראגן אויפן נאענטסטן שבת אדער זונטאג.

אין זיין אויפרוף צום 1 מאי, ארויסגעגעבן אין א צאל פון ארום 200 טויז. עקז., אויף יידיש, רוסיש און פויליש, רופט דער צ. ק. צ אן אלגעמיינעם איינטאָגיקן שטרייק און פּארמולירט די אדערונגען וועגן פּארענדיקן די מלחמה און צונויפרופן די גרויסדונגס־פּארזאמלונג.

די ערשט־מאיישע אגיטאציע האָט אומעטום זיך אנגעהויבן נאך אין מערץ. די בתי־מדרשים זענען פּארוואנדלט געוואָרן אין ערטער שיר נישט פון פּערמאנענטע מיטינגען, ווו דערנער האָבן העפּערירט וועגן דער נויטווענדיקייט צו באוואפענען זיך, וועגן דער פּאליטיק פון דער רעגירונג, וועגן דער באדייטונג פון 1 מאי. מיטינגען און פּארזאמלונגען זענען אויך פּארגעקומען אויף די באָבריקן, זאוואָדן, אין די ווערקשטאטן, אויף די גאסן; אין יעדער שטאָט, אין יעדן שטעטל איז אויף זיי איבערגעוועזן כמעט די גאנ־

צע יידישע באפעלקערונג. דער אנזען פון אונזערע ארגאניזאציעס איז פאר דער צייט שטארק אויסגעוואקסן; אין פיל ערטער האט די יידישע באפעלקערונג געקוקט אויף די מיטגלידער פון אונזער ארגאניזאציע, ווי אויף די איינציקע באשיצער פון פאליטיי און פון פאגראמשטשיקעס.

אחוץ די אויפרופן פון צ. ק., האבן די ארטיקע ארגאניזאציעס אין די טויזנטער פארשפריט זיי ערע אייגענע בלעטלעך, וועגן פאגראמען, וועגן זעלבסטשוץ, וועגן 1 מאי; די בלעטלעך האט מען געטיילט און פאנאנדערגעוואלפן נישט נאר צווישן דער יידישער און קריסטלעכער באפעלקערונג פון די שטעט און שטעטלעך, נאר אויך צווישן סאלדאטן און צווישן פויערטום. די באשרייבונגען פון דער ערשט־מאי־קאמפאניע ווערן כמעט כסדר באגלייט מיט אזעלכע מינים מיטטיילונגען: „פאליטיי איז טיטרט שטארק פאר א פאגראם צווישן דער באפעלקערונג פון שטאט און פון דער אומגעגנט; מיר גרייטן זיך ענערגיש צום ערשטן מאי, דרוזשינעס פון זעלבסטשוץ זענען ארגאניזירט".

ידיעות וועגן דער פייערונג פון 1 מאי האבן מיר פון 80 — 90 שטעט און שטעטלעך פון יידישן תחום*). צווישן זיי וועט איר געפינען א מיטטיילונג פון אזא פארוואלפן קיינעם נישט באקאנטן ווינקל, ווי דאס שטעטלע דריבען (מאהילעווער גוב.), ווו 16 יידישע און 2 רוסישע ארבעטער האבן אויפמערקזאם אויסגעהערט דעם רעדנער און מיט התמדה געשריען „נידער מיט דער זעלבסטהערשונג", און אויך א באשרייבונג פון בלוטיקע צוזאמענשטויסן צווישן ארבעטער און מיליטער אין לאדז, ווו ס'זענען געפאלן טויטע און פארוואונדעטע פון איינער און פון דער ציוויטער זייט און ווו א גאנצן טאג האבן טויזנטיקע המונים יידישע ארבעטער, מיט רויטע פענער און בענדער, כסדר דעמאנסטרירט אויף די גאסן, אונטער פרייד יקע געשרייען פון דער גאנצער באפעלקערונג **).

*) לעצטע נאכר. נום. 230 — 239.

**) לעצטע נאכר. נום. 232 און 236.

„ביי אונז איז דער שטרייק אן אלגעמיינער; ביי אונז אר־
בעט אבסאלוט קיינער נישט; ביי אונז האבן געשטרייקט נישט
נאר די ארגאניזירטע, נאר אויך דער רוב נישט ארגאניזירטע אר־
בעטער" — מיט אזעלכע אויסדריקן איז פול דער גרעסטער טייל
מיטגליעדשאפט, וואס מיר האבן. אין פיל ערטער זענען צו די
שטרייקנדיקע ארבעטער צוגעשטאנען נישט נאר אנגעשטעלטע
בכלל, האנדלס־אנגעשטעלטע, פארמאצעווטן, נאר אויך טרעגער,
וואסער־פירער און אפילו הויז־דינערשאפט. די יום־טובדיק פאר־
פוצטע ארבעטער און ארבעטערינס, מיט רויטע בענדער און בלו־
מען אין די שליפלעך, האבן זיך אין קאמפאקטע מאסן באוויגט
איבער די גאסן און בולווארן, וועלכע זענען געווען פארפליצט
פון פאליציי, סאלדאטן, קאזאקן און דראגונער. פראקלאמאציעס
און בלעטלעך האט מען נישט נאר געטיילט צווישן עולם, נאר אין
א סך ערטער האט מען זיי **פאנאנדערגעקלעפט אויף די פלויטן**
און אויף די וועגט פון די הייזער. ווו נישט ווו, אין פארווארפע־
נע שטעטלעך, האבן זיך באקומען בילדלעך עכט עפישע.

נאמיר־לעך, אז נישט אומעטום איז דער טאג פון 1 מאי ארי־
בער רויק. צו אונט צו ווערט די שטימונג פון די שטרייקנדיקע
ארבעטער, מיט וועלכע סיזענען פול אלע גאסן, אן אויפגערעגטע,
און קענן באשלוסן פון די קאמיטעטן גיסט זי זיך אוים אין פיל
שטעט אין אימפראוויזירטע דעמאנסטראציעס און מאניפעסטא־
ציעס. די דעפילירנדיקע פאליציאנטן און סאלדאטן פארגרע־
סערן נאך מער די אויפרעגונג. פון פארשידענע עקן, אפט צו איין
און דער זעלבער ציים, ווערן די גאסן כאלויכטן מיט בענגאלישע
פיירן פון פארשידענע קאליר, מיט פייערווערקן, און עם הילכן
אויסרופן „נידער מיט דער זעלבסטהערשונג", „נידער מיט דער
מלחמה" א. א. ו. דער אויפגערעגטער המון כאפט אונטער די
אויסרופן און באדעקט זיי מיט הילכיקע „הורא", און די קאמף־
הרוזשינעס סאלוטירן מיט לופט־שאסן פון די רעוואלווערן. די
סאלדאטן און פאליציאנטן ווארפן זיך אויף אלע זייטן, פארלירן
די געדולד און לאזן אין גאנג שווערדן און רעוואלווערן. און נישט

אין איין שטאָט זיך דער 1 מאי 1905 פֿאַרענדיקט מיט גאַנץ ערנסטע צוזאַמענשטויסן, צומאָל בלוטיקע, מיט הרוגות און מיט צאָלרייכע אַרעסטן.

לויט אַן איינגעשטעלטן מנהג, פייערן די בונדישע אַרגאַניזאַציעס דעם 1 מאי לויטן נייעם סטיל. נאָר אַזוי ווי די רוסישע אַרבעטער פייערן אָט דעם טאָג געווײנלעך לויטן אלטן סטיל, מאַכט זיך נישט זעלטן, אַז אונזערע אַרבעטער פייערן דעם 1 מאי צוויי מאָל. דאָס זעלבע איז געווען אין יאָר 1905.

אין יאָר 1906 איז דער ערשט־מאיאיקער שטרייק אַדורך אין דאיאַן פון אונזער פּאַרטיי מיטן זעלבן דערפאָלג, ווי אַם אין 1905.

II. דער עקאנאמישער קאמף

(שטרייקן, פראפעסיאנעלע פארײנען, לאקאוטן)

די ערשטע צייט פון אונזער באריכט־פעריאד איז געווען זייער נישט קיין גינסטיקע פאר עקאנאמישן קאמף. די רוסיש־יאפאנישע מלחמה האט ארויסגערופן אין גאנצן לאנד אן אומגעוויינלעכן קריזיס, און דער ערבעטס־מארק איז געווען פול מיט הונגעריקע און ארבעטלאזע. וועגן א נארמאלן קאמף פאר נייע אויסבעסערונגען אין דער ארבעט־לאגע איז נישט געווען וואס צו טראכטן אפילו. מען האט באדארפט אנשטרענגען אלע כוחות אייניצוהאלטן די אויסגעקעמפטע פאזיציעס און נישט פארלירן דאס, וואס מען האט דערארבערט דורך לאנגען קאמף. און יוירקלער, פון די רעגיסטרירטע 56 שטרייקן (די רעגיסטראציע איז ווייט נישט קיין פולע), אין די „לעצטע נאכריטכטן" פארן צווייטן האלבן יאר 1904, זענען 41 דעפענסיוו־שטרייקן און נאר 15 זענען אנגריף־שטרייקן; דערבײ האבן זיך פון דער ערשטער קאטעגאריע, נאר 25 — 30 פראצענט שטרייקן געענדיקט מיט א פולער אדער טיילווייזער מפלה פון די ארבעטער, און פון דער צווייטער קאטעגאריע האבן זיך 80 פראצענט שטרייקן געענדיקט מיט א פולן נצחון, און 20 פראצענט מיט א טיילווייזן. אין אלגעמיין האט דער יידישער פראלעטאריאט אין אט די שווערע צייטן מיט דערפאלג אפגעשלאגן אלע אטאקעס פון די אונטערנעמער, און אזוי ווי פיל די יידישע ארבעטער זענען נאר נישט געווארן ארויסגעווארפן אויפן גאס דורכן קריזיס, האבן זיי אייניגעהאלטן אלע זייערע דערארבערונגען. די ארגאניזירטקייט און קאנסאלידירטקייט פון יידישן פראלעטאריאט האט זיך העמאלט אויסגעדריקט אויך דערין, וואס אין א סך שטעט האבן די ארבעטער, וואס האבן יא געהאט ער־

בעט, אפּגעגעבן א טייל פּאַרדינסט לטובת די ארבעטלאָזע, אָדער זיי האָבן פּאַר זיי אפּגעטראָטן א 2 — 3 טעג ארבעט אין וואָך.

דאָס בילד בייט זיך זייער שארף פון אָנהויב יאָר 1905 — די צייט פון ערשטן רעוואָלוציאָנערן אויפשטייג איבערן גאַנצן לאַנד. נישט געקוקט דערויף, וואָס דער עקאָנאָמישער קריזיס דויערט נאָך אלץ, כאפט פונדעסטוועגן די שטרייק־באַוועגונג אַרום מיט אומגעוויינלעכער געשווינדקייט און קראפט אלע מינים ארבעט, און וויקלט זיך פּאַנאַנדער נישט נאָר אין די מער אָדער וויניקער גרויסע צענטרען פון אינדוסטריעלן לעבן, נאָר אפילו אין די סאמע אפּגעשטאַנענסטע פּאַרוואַרפענע שטעטלעך.

און פון דעם מאָמענט אָן און ביז אויף היינטיקן טאָג ווערט דער עקאָנאָמישער קאמף אזוי ענג פאַרקניפט מיטן פּאָליטישן, אז ס׳איז צומאָל שווער צו באַשטימען, ווו ענדיקט זיך די פּאָליטישע דעמאָנסטראַציע און ס׳הויבט זיך אָן דער עקאָנאָמישער שטרייק. עס קומט פאָר א קאָלאָסאלער איבערבּרוך אין פּאָלקס־לעבן, דאָס אלטע קראַכט און פּאַלט, און דער פּראָלעטאַריאָט, זיך ארויסגעבּרוקט אויפן אויבן אָן, רעאָליזירט אפט אויף א „פּאַרכאַפונגס־אופן" זיין רעכט אויף א בעסער לעבן און פירט זיגרייך איין די פאַרבעסערונגען, וועלכע ער האָלט פאַר נויטיק. דערבּיי געשעט אזוי, אז די פּאָליטישע זייט פון דער באַוועגונג פאַרטוישט די ריין עקאָנאָמישע דערַאָבערונגען, און קיין שום ספּעציעלע רעגיסטראַציע פון אָט די דערַאָבערונגען פירט מען נישט דעריבער, בפרט אז די שטרייקן ווערן א סטיכישע באַוועגונג, און די אָרגאַניזאַציעס באַווייזן כמעט נישט צו קאָנטראָלירן און אָנפירן מיט איר. אין די קאָרעספּאָנדענצן, וואָס פּאַרשידענע אָרגאַניזאַציעס האָבן צוגעשיקט אין בונדישן אָרגאַן „לעצטע נאָכריכטן", טרעפן מיר אפט קורצע ידיעות, אז אין דער און דער שטאָט האָבן געשטרייקט „אלע מלאכות", אָדער „ביי אונז איז אן עפידעמיע פון שטרייקן", אָבער קיין גענויע אַנווייזונגען וועגן כאַראַקטער פון די דאָזיקע שטרייקן געפינען מיר נישט, אין ס׳רוב פאַלן ווערט בלויז צוגעגעבן, אז די שטרייקן האָבן זיך געענדיקט מיטן נצחון פון די ארבעטער.

פון די 119 מיטגלידער וועגן שטרייק, וואס מיר האבן פאר דעם ערשטן אפריל יאר 1905, האבן זיך 81 פאלן (68%) געענדיקט מיט א פולן אדער כמעט פולן נצחון, 23 פאלן אדער ארום 20% — מיט א טיילווייזן נצחון, 5 פאלן אדער ארום 5% — מיט א מפלה. אין 10 פאלן איז גאר נישט אנגעווייזן דער רעזולטאט פון די שטרייקן. פון אלע געווונענע שטרייקן האבן זיך 50% געענדיקט מיט איינפירן אן ארבעטס־טאג פון 10 אדער 10½ שעה, 30% — מיט איינפירן א 9־שעהדיקן ארבעטס־טאג, 10% — מיט אן 8־שעהדיקן ארב.־טאג, און ענדלעך 10% — מיט אן 11 און מער שעהדיקן ארב.־טאג (אין קליינע שטעטלעך). אן 8־שעהדיקער ארב.־טאג איז איינגעפירט ביי דער מערהייט בערשטער און לעדער־ארבעטער און אין איינצלנע אונטערנעמונגען אין ווארשע, דווינסק, באריסאוו, פרילוקי און אנד. פון די סאמע גרויסע שטרייקן פאר דעם פעריאד וועלן מיר דא דערמאנען דעם שטרייק אויף שערעשעווסקים טאבאק־פאבריק אין גראדנע, ביי א צאל שטרייקנדיקע ביז 400. געדויערט האט דער שטרייק 5 וואכן, און האט זיך געענדיקט מיט אן אומבאדייטנדיקער הערכערונג פון לוין.

די העכערונגען פונם ארבעטס־לוין האבן זיך געוואקלט צווישן 10 און 80 פראצענט; מער אפטער באגענגט זיך די פאדערונג צו העכערן דעם לוין אויף 20 — 25 פראצ. דער דויער פון די שטרייקן וואקלט זיך צווישן 1 טאג און 3 חדשים.

אין זעלבן פעריאד מאכן זיך זייער אפט פאלן פון באיקאטירן אונטערנעמער. באיקאט ווערט געווייגלעך פראקלאמירט פאר אפזאגן ארבעטער אומגעזעצלעך, דערפאר וואס דער באלעבאס האט איבערגעגעבן ארבעטער אין די הענט פון פאליציי א. ד. גל. עס זענען געווען אויך פאלן (די טערקישע בעקעריי אין לאדז), וועז אן אונטערנעמונג איז באיקאטירט געווארן פאר נישט וועלן צוטשטיין צו אן אלגעמיינעם שטרייק. אין דער אטמאספער פון מיטגעפיל צום קאמף פונם פראלעטאריאט, וואס האט דעמאלט געהערשט, פלעגט דער באיקאט גשווייגלעך זיך ענדיקן מיט א נצחון

פון די ארבעטער, און נישט זעלטן האָבן די אונטערנעמער געמוזט שרייבן מעלדונגען צו דער ארטיקער ארגאניזאציע פון „בונד" און אנערקענען זייער שולד לגבי די ארבעטער*). פון דער צייט אן גייט זעלטן א טאג אריבער, אז אויף די שפאלטן פון די בונדישע ארגאנען זאלן זיך נישט באווייזן קיין מעלדונגען וועגן חרטה אדער אנטשולדיקונג פאר די ארבעטער מצד די באלעבאטים.

די פארבונדנקייט פון די בונדישע ארגאניזאציעס מיט די בריטע מאסן ארבעטער אין אט דעם פעריאד פון עקאנאמישן קאמף האט זיך באזונדער בולט אויסגעדריקט אין דעם, וואס אויב די ארגאניזאציעס האָבן נישט אלע מאל באווויזן, צי נישט גע־האט די מעגלעכקייט האלטן אויפן אויג די אנטשטייענדיקע שטרייקן

---

*) אט איז א טעקסט פון זייער א כאראקטעריסטישער דערקלערונג פון פאבריקאנט גאסטמאן (ווארשע):

ד ע ר ק ל ע ר ו נ ג :

אנערקענענדיק, אז דעם באיקאט, וואס דער „בונד" האט אויף מיר ארויפגעלייגט פאר מיין שענדלעכן באגיין זיך מיט די ארבעטער (שלאגן און אפילו איבערגעבן עטלעכע מאן אין די הענט פון פאליציי), האב איך פולשטענדיק פארדינט; אנערקענענדיק, אז איך בין ווירקלעך שול־דיק אין די אנגעגעבענע אויף מיר באשולדיקונגען, און וועלנדיק אראפ־וואשן פון זיך אט דעם שענדלעכן פלעק — וועגד איך זיך צום וואר־שעווער קאמיטעט פון „בונד" מיט דער בקשה אראפצונעמען פון מיר דעם באיקאט, און איך גיב פון פארוים מיין הסכמה אויף די אלע פא־דערונגען, וואס דער „בונד" וועט מיר ארויסשטעלן. די פאדערונגען זענען פאלגנדיקע: 1) אפזאגן אייניקע שעדלעכע ארבעטער, 2) באצאלן די ארבעטער פאר דער גאנצער צייט, וואס זיי זענען צוליב מיין שולד געווען אן ארבעט, 3) נישט ארויסגעבן קיין ארבעט אהיים, 4) די ארבעטער, וואס מען וועט מיר אנווייזן, 5) וועגן דעם אלעמען אפ־דרוקן א מעלדונג, אין וועלבער ס'נישט איז צייטונג. — ווארשע 23 יוני. דוד גאסטמאן.

און אָנפירן מיט זיי, האָבן אָבער די שטרייקנדיקע אַליין זיך בא־
מיט וועגן צוציען די אויפמערקואמקייט פון די בונדישע אָרגא־
ניזאציעס און פירן דעם קאַמף אונטער זייער אויטאָריטעטער
פאָן. אַזוי, כמעט אין אַלע פאַלן פון סטיכיש אויסגעבראָכענע
שטרייקן צווישן נישט אָרגאַניזירטע אַרבעטער, האָבן די לעצטע
זיך געווענדעט צו די אָרגאַניזאציעס פון „בונד" מיט דער בקשה
איבערצונעמען די אָנפירונג מיט די שטרייקן און פאַרמולירן די
פאָדערונגען. און נאָך כאַראַקטעריסטישער איז אָט וואָס: עס זע־
נען רעגיסטרירט א סך פאַלן, וועו די אונטערנעמער האָבן זיך גע־
וענדעט צו די בונדישע אָרגאַניזאציעס מיט אָנפראָגעס, צי אָנער־
קענען זיי דעם שטרייק, וואָס איז ביי זיי אויסגעבראָכן, אין אויב
דער ענטפער איז געווען א פאָזיטיווער, האָבן זיי תיכף נאָכגעגעבן.

וואָס ברייטערע מאַסן אַרבעטער דער עקאָנאָמישער קאַמף
האָט פאַרכאַפט, אַלץ מער איז אָט דער קאַמף געוואָרן אומאָפ־
הענגיק בנוגע די פאָליטישע פאַרטייען, און אַלץ מער האָט זיך
געפילט די נויטיקייט צו שאַפן ספעציעלע אָרגאַניזאציעס, וואָס
זאָלן אָנפירן מיט דער אַרבעטער־באַוועגונג אויפן געביט פון עקאָ־
נאָמישן קאַמף און וואָס זאָלן באשטיין נישט בלויז פון פאַרטיי־
מענטשן, נאָר זיי זאָלן אַריינגענעמען אפילו די סאַמע אָפּגעשטא־
נענע אַלעמענטן פונעם פראָלעטאַריאָט. די פראָגע וועגן פראָפע־
סיאָנעלע פאַריינען האָט זיך אַרויסגעוויזן אויפן אויבן אָן.

דער מאַניפעסט פון 17 (30) אָקטאָבער 1905 האָט צווישן
אַלע אַנדערע פרייהייטן „געשענקט" אויך די פרייהייט פון פאַריי־
נען, און פאַר דער צווישנצייט — פון 17 אָקט. ביז דער וויידער־
געבורט פון דער רעאַקציע אין דעצעמבער — איז איבערן גאַנצן
לאַנד געגאַנגען א גראַנדיעזע רעוואָלוציאָנערע אַרבעט פון אַר־
גאַניזירן דעם פראָלעטאַריאָט אין פראָפעסיאָנעלע פאַריינען. כדי
צו געבן א באַגריף וועגן דער אַרבעט, וואָס איז דעמאָלט אָפּגעטון
געוואָרן אויף צו בילדן פראָפ. פאַריינען, איז גענוג אָנצווויזן, אַז
אין פעטערבורג זענען פאַר די חדשים אָקטאָבער אין נאָוועמבער
געגרינדעט געוואָרן 40 פראָפ. פאַריינען, אין מאָסקווע איז צו

דעצעמבער צו געווען אריבער 50 פּראָפּ. פאַריינען א. א. וו.

אין ראיאָן פון בונדס טעטיקייט איז די פּראָפּ. באַוועגונג אויך געוואקסן אזוי אינטענסיוו, נאָר דאָ האָט זי ארויסגעוויזן אַנדערע טענדענצן אַביסל און האָט אָנגענומען אַן אנדער כאַ־ראקטער, איידער אין איבעריקן רוסלאַנד.

אומעטום איז געווען אַזוי, אַז די ברייטע מאסן־באַוועגונג, וואָס האָט זיך אויסגעדריקט אין דער אָרגאַניזירונג פון פּראָפּ. פאַריינען, איז גליי דגעוואָרן אומאָפּהענגיק פון די פּאַרטיי־אָר־גאַניזאציעס; דער פּרינציפּ פון נייטראליזם באקומט די אויבער־האנט איבערן פּאַרטייאישן פּרינציפּ. אין ראיאָן פון „בונד" אָבער קומט פאָר אַנדערש: די פּראָפּעסיאָנעלע באַוועגונג פון די יידישע אַרבעטער וואַרפט זיך פרייוויליק אונטער דער אָנפירונג פון „בונד". די זאַך דערקלערט זיך קודם כל דערמיט, וואָס דער „בינד" האָט שוין פון לאַנג אָן אוממיטלבאר אָנגעפירט מיטן עקאָנאָמישן קאַמף פון דער יידישער מאַסע. אין דער געשיכטע פון דער באַוועגונג פון יידישן פּראָלעטאַריאט איז נישטאָ קיין איין פּעריאָד, ווען דער „בונד" זאָל נישט ווי ווייט מעגלעך באַפרידיקן די באַדער־פענישן פון דעם עקאָנאָמישן קאַמף פון די יידישע אַרבעטער, און דעריבער איז צווישן די יידישע אַרבעטער נישט אַזוי גרויס דער תהום, וואָס טיילט אָפּ דעם אַוואַנגארד פון פּראָלעטאַריאט — פון זיינע גרויע מאסן. און אויך אין געגעבענעם פאַל האָט די סטי־כישע אָרגאַניזיר־שטרעמונג פון דער יידישער אַרבעטער־מאַסע נישט איבערגעיאָגט דעם „בונד" — ער האָט באַצייטנס גענומען די איניציאטיוו צו אָרגאַניזירן פּראָפּעסיאָנעלע פאַריינען; און פון דער אַנדער זייט האָט זיך די אַרבעטער־מאַסע אויך שוין אַזוי איינגעלעבט מיט דער אָנפירונג פון „בונד", אַז זי האָט אין דעם פאַל אויך אָנגענומען די דאָזיקע אָנפירונג, ווי עפּעס נאַטירלעכעס און נויטווענדיקעס.

אומאָפּהענגיק פון אָט די היסטאָרישע סיבות רוקט דערביי דער „בונד" אַרויס דעם פּרינציפּיעלן מאָטיוו, אַז אין איצטיקן מאָמענט באַדאַרף מען אָרגאַניזירן דוקא פּאַרטייאישע סאָציאל־

דעמאקראטישע און נישט קיין נייטראלע פראפעסיאנעלע פאריי־
נען*) אין צירקולאר־בריוו פון צ. ק. פון „בונד" וועגן פראפ.
פאריינען (נאוועמבער 1905**) ווערט אט די מיינונג מאטיווירט
דערמיט, וואס ביי דער „אפוועזנהייט פון וועלכע ס'נישט איז
זיכערע פאליטישע גראנטיעס... און דער עיקר ביי דער אומ־
מעגלעכקייט פאר דער סאציאל־דעמאקראטיע צו פירן אפן און
ברייט איר פאליטישן קאמף און אגיטאציע", קאן אמאל די לי־
בעראלע און אפילו די נישט ליבעראלע בורזשואזיע אויסנוצן די
פראפעסיאנעלע באוועגונג, כדי צו באקומען א השפעה אויף די
אומבאוווסטזיניקע ארבעטער־מאסן און אפציען זיי פון די סא־
ציאליסטישע פארטייען, אפטעמפן זייער רעוואלוציאנערישקייט.
אט פארוואס דער „בונד" האט געהאלטן, או מען מוז אנוועגדן
אלע כוחות, או די סאציאל־דעמאקראטיע זאל אנפירן מיט די
פראפעסיאנעלע פאריינען. גלייכצייטיק האט דער צ. ק. אין זעלבן
בריוו זיך ארויסגעזאגט פאר ארגאניזירן דוקא בונדישע פראפע־
סיאנעלע פאריינען, — ווייל די נאציאנאלע סאציאל־דעמאקראטי־
שע פארטייען זענען נאך דעמאלט נישט געווען פאריניקט; צווישן
די דאזיקע פארטייען זענען געווען שטארקע רייבונגען, און דער
„בונד" האט מורא געהאט, די פראפעסיאנעלע פאריינען זאלן
נישט ווערן קיין נייע ארענע פאר רייסעריין.

אויף צו קאארדינירן די ארבעט, רעקאמענדירט דער צ. ק.
צו בילדן אין יעדן ארט צווישן־פארטייאישע קאמיסיעס, ד. ה.
קאמיסיעס פון פארטרעטער פון די פארטייאישע פראפעסיאנעלע
פאריינען. וויטער ווייזט דער צ. ק. אן אויף דער נויטיקייט „צו
צוטרעטן תיכף און אומגעזאמט צו דער ארגאניזירונג פון פאריי־
נען" או לייגט פאר אלם גרינד־קעמערלעך פון די פראפ. פאריי־
נען איינארדענען פארזאמלונגען „פון די ארגאניזירטע, אין בריוון
זיינען פון דעם וואלט, ארבעטער פון יעדן פאך", און אויף אט די

---

*) „דער בונד" נום. 11.

**) „לעצטע נאכריכטן" נום. 255.

פארזאמלונגען זאל אויסגעארבעט ווערן דער סטאטוט פון פאריז, און געוויילט ווערן א ביורא.

אין א צירקולאר־בריוו, פאנאנדערגעשיקט אין פעברואר 1906, זאגט זיך דער צ. ק. פרוים מכוח דער טאקטיק, ביי וועלכער ס'דארפן זיך האלטן די בונדיסטן אין די פאריינען פון ליבעראלע פראפעסיעס, און ספעציעל אין פאריין פון לערער אין יידישע שולן, צולויבן צוזאמענפאר וואס דער פאריין האט געזאלט אין גיכן אפהאלטן. „ביים באהאנדלען די פראגע וועגן כאראקטער פון פאריין, זאגט זיך דארטן, דארפן אונזערע דעלעגאטן פארטיידיקן דעם געדאנק צו בילדן א פראפ. פאריין פון יידישע לערער אונטער דער אידעאישער אנפירונג פון „בונד". ווייטער ווייזט דער צירקולאר אן, אויף וועלכע באדינגונגען בונדיסטן קאנען אריינטרעטן אין פאריין, אויב דער דאזיקער פארשלאג זאל ווערן אפגעווארפן.

אויך יסוד פון די דאזיקע דירעקטיוון האט זיך צום סוף יאר 1905 אויסגעבילדעט א באזונדערער טיפ בונדישע פראפעסיאנעלע פאריינען. לויטן כארשלאג פון צ. ק.*) זענען אין די סטאטוטן פון די אלע פאריינען פאראן פונקטן וועגן דעם, אז די פאריינען שטייען אויפן באדן פון קלאסן־קאמף און אנערקענען די אנפירונג פון „בונד"; א געוויסן פראצענט פון זייערע הכנסות געבן זיי אפ לטובת דעם „בונד"; אין ביורא פון יעדן פאריין גייט אריין א פארשטייער פון דער ארטיקער בונדישער ארגאניזאציע; אין איניקע שטעט האט דער דאזיקער פארשטייער וועטא־רעכט ביי אלגעמיינע פראגן פון פראגראם און טאקטיק (ווילנע, וואר־שע). איניקע פאריינען (ווילנע) פאדערן נאך פון זייערע מיט־גלידער צו אנערקענען דעם פארלאמענטאריזם — כדי זיך צו באוואהרענען פאר א צושטראם פון אנארכיסטן. אנדערע פאריינען האבן אריינגעפירט אין זייערע סטאטוטן א פונקט וועגן דער אב־לייגאטארישקייט צו פייערן דעם 1 מאי (לאדז).

---

*) „ל. נ." נום. 255.

די מעטיקייט פון די פאריינען האָט גלייך, פון ערשטן מאָמענט פון זייער עקזיסטענץ, באַקומען א גרויסן פארנעם און האָט זיך אויסגעדריקט אין פאָרשיידנערליי פֿאָרמען. אויפן ערשטן פלאַץ איז נאַטירלעך, גזיונען דאָס אָנפירן מיטן עקאָנאָמישן קאָמפּ, אָבער א סך פאריינען האָבן זיך געפרוווט קעמפן אויך מיט דער אַרבעטסלאָזיקייט, אַרגאַניזירנדיק הילף מיט געלט, מיט שפייז־פּראָדוקטן, אָדער זאָרגנדיק פאר א גלייכמעסיקער פארטיילונג פון דער אַרבעט. די פאריינען האָבן זיך באַלד דערשלאָגן א פעסטע אויטאָריטעטע שטעלונג, און די אונטערנעמער האָבן געמוזט זיך רעכענען מיט זיי. זיי האָבן אייגנגעשטעלט דעם אינערלעכן רעגולאַמין אין די וואַרשטאַטן און פאבריקן, און אין פיל שטעט האָבן זיי זיך דערשלאָגן, אז די אונטערנעמער האָבן נישט געהאט קיין רעכט אָפּצוזאָגן אַדער צונעמען אַרבעטער אָן זייער ווייסן. א סך פאריינען (ווילנע) האָבן אַרגאַניזירט קלובן, פאָרלעזונגען, ביבליאָטעקן. מען דאַרף אָבער זאָגן, אז מחמת מאַנגל אין מענטשן און אין מיטלען איז די קולטור־טעטיקייט פון די פאריינען נישט געווען פון אזא פארנעם, אז זי זאָל מער ווייניקער באַפרידיקן די באַדערפענישן פון די מיטגלידערשאַפֿט. וועגן דער „בונד" האָט ארגאניזירט אַלגעמיינע פּאָליטישע שטרייקן, געפירט א וואַל־קאמפּאניע א. א. וו., האָבן די פאריינען מיט דערפאָלג אויסגעפירט די דירעקטיוון פון דער פארטיי. דעם פרינציפ פון נייטראַליזם אין דער פראָפעס. באַוועגונג האָבן אין בונדישן ראיאן פארטיידיקט די אַרגאַניזאַציעס, וועלכע זענען האַרטן געווען שוואַך פאר־בונדן מיט דער מאסע און האָבן געהאפט, אז דורך די פראָפּ. פאריינען וועלן זיי זיך מיט איר פארבינדן. דאָס איז געווען די טאַקטיק פון די גרופּעס פון דער רוסל. סאָצ. דעמ. אַרב. פּארטיי און פון די ס. ס.

צום באַדויערן האָבן מיר נישט קיין געניוע ידיעות וועגן דעם, וויפיל איז פאר דער צייט אַרגאַניזירט געוואָרן ביי אונז בונדישע פראָפעסיאָנעלע פאריינען. די קאָרעספּאָנדענצן פון פאר־שידענע שטעט, אין דער טאָג־צייטונג פון „בונד", זענען פול מיט

מיטגלידערן, אז „אלע פאכן" זענען ארגאניזירט געוואָרן אין פּראָפּ. פאריינען, אָבער נאָר זעלטן וועלן געבראכט גענויערע פּרטים. אין די באריכטן פון דעלעגאטן פון די בונדישע פּראָפּ. פאריינען אויף דער צווייטער אלרוסלענדישער קאָנפערענץ פון פּראָפּ. פאריינען, אין פעברואר 1906, געפונען מיר אנווייזונגען, אז אין וואַרשע איז צו יענער צייט געווען 10 בונדישע פּראָפּ. פאריינען, אין ווילנע — 19 פאריינען, מיט א צאָל ארבעטער ביז 5000, אין לאָדז, צום סוף נאָוועמבער 1905 — 8 פאריינען. א חוץ דער האָבן מיר פאר דעם פעריאָד ידיעות פון מאָהילעוו, ווו אין מאי 1906 האָט זיך געוואָרפן 11 בונדישע פּראָפּ. פאריינען, מיט 308 מיטגלידער*) זעלבסטפארשטענדלעך, אז די דאָזיקע צופעלליקע ידיעות גיבן אפילו נישט קיין לערכדיקן באגריף וועגן אמתן פאריענם פון דער פּראָפעסיאָנעלער באוועגונג אין „בונד".

נאָכדעם ווי דער מאָסקווער אויפשטאנד, אין דעצעמבער 1905, איז געוואָרן דערשטיקט, הויבט זיך אָן א נייער פעריאָד פון שווארצער רעאקציע. ווי מען האָט געקאָנט דערוואַרטן, ווארפט זיך די רעגירונג קודם כל אויף דער ארבעטער־באוועגונג, און עס הויבט זיך אָן א צייט פון רדיפות אויף די פּראָפעסיאָנעלע פאריינען. אין צענטראַל־רוסלאנד איז די פּראָפעסיאָנעלע באוועגונג כמעט ווי פארניכטעט; אין ראיאָן פון „בונד" איז זי אויך שטאַרק אָפּגעשוואכט, אָבער די פאריינען עקזיסטירן ווייטער, הגם זייער טעטיקייט איז אן אומבאַדייטנדיקע. דער עקאָנאָמישער קאַמף הערט צייטווייליק אויף; און ביי דער אלגעמיינער מידקייט, וואָס הערשט נאָך אזא לאנגער און אומגעהויערער אָנשטרענגונג פון די קאמפּ־כוחות, מוז דער פּראָלעטאַריאט ערשט ווידער אָנ־שטרענגען זיין גאנצע ווידערשטאַנד־קראפט, כדי אויפצוהאלטן כאטש א טייל פון דעם, וואָס מען האָט דערָאָברט איז קאמף.

האָם יאָר 1906, האָט זיך, אזוי אָרום, אָנגעהויבן אונטערן צייכן פון שטילשטאַנד אויפן געביט פון עקאָנאָמישן קאמף. אָבער

*) „פּאָלקסצייטונג", 1906, נומ. 66.

אין אט די רעוואלוציאנערע יארן זענען אפילו די צייטן פון שטיל־שטאנד אויך רייך מיט פראלעטאריש ארויסטרעטונגען, און דער־ביי גייט אינעווייניק אין די ארבעטער־ארגאניזאציעס אן אומ־אויפהערלעכע ארבעט פון זעלבסטבאשטימען זיך.

אין ראיאן פון „בונד" פירט זיך ווייטער דער עקאנאמישער קאמף, הגם ער ווערט אן זיין דעמאנסטראטיוו־רעוואלוציאנערן קאמף־כאראקטער; אין די בונדישע ארגאנען קומען אן טאג נאך טאג ידיעות ווענן שטרייקן, וועלכע כאפן ס'רוב ארום נאנצע פאכן אין דער נעגעבענער שטאט. די הויפט־פאדערונגען זענען ווידער — קירצן דעם ארבעטס־טאג און העכערן דעם ארבעט־לוין. לויט די מיטטיילונגען פון די קאראספאנדענטן, פארענדיקן זיך די שטרייקן מיסטנס מיטן נצחון פון די ארבעטער.

פון די מער באדייטנדיקע שטרייקן לאמיר דערמאנען די צאלרייכע שטרייקן פון די לעדער-ארבעטער (קרינקי — 1000 מאן, סאקאלקי — 500 מאן א. א. וו.), פון די בערשטער (קאל־וואריע, ווילקאווישקי, מעזריטש א. א.), אויף די שוועבעלעך־פאב־ריקן (באריסאוו — 1000 מאן, מאזיר — 500 מאן), אויף די מאבאק־פאבריקן (פרילוקי, ווילנע), אין די דרוקערייען (ווילנע— 110 מאן).

די פראפעסיאנעלע פארייגען לעבן איבער אן אינערלעכן אר־גאניזאציאנס-קריזיס. פריער האט די אפענע, נישט קאנספיראטי־וע עקזיסטענץ פון די פראפעסיאנעלע פארייגען צוגעצויגן צו זיי די ברייטע מאסן; די פארבינדונג מיט דער מאסע איז נעווארן אונטערגעהאלטן דורך סיסטעמאטישע פארזאמלונגען, וועלכע פלעגן דורכגיין אין גרויסער באגייסטערונג, און דורך דעם זיג־רייכן עקאנאמישן קאמף. די דדיפות, וואס די רעגירונג האט אנ־געהויבן קעגן די פראפעסיאנעלע פארייגען, האבן באלד אפגעריסן פון זיי די מער שרעקעוודיקע עלעמענטן, און די זעלטנקייט פון פארזאמלונגען, מחמת די אומגינסטיקע פאליציאישע באדינגונ־גען, און דער שוועלשטאנד פון דער שטרייק־באוועגונג האבן מיט־געהאלפן דערצו, אז די מאסע איז ווידער געווארן צעשטויבט, איר

פארבינדונג מיט די פראָפ. פאריינען איז געווען שוואך, אוו אין פיל פאריינען האָט איצט פונקציאָנירט בלויז די אייגע ביורא. מען הויבט זיך אָן קלאָגן (ווילנע) הערויף, אז די פאריינען ווערן אלץ מער דורכגעהרונגען מיטן גייסט פון פראקטיציזם, פון פראָפעסיאָנאליזם, אז דער אינטערעס צו אלגעמיין פאליטישע פראגן ווערט אָפגעטעמפט, און די פארטרעטער פון „בונד" אין די פאריינען פילן אלץ אָפטער זייער מאכטלאָזיקייט אויפן געביט פון אידעאישער אנפירונג, — אבער די ארגאניזאציאָנעלע פארבינדונג מיטן „בונד" האָט אין ערגעץ קיינמאל נישט אויפגעהערט. און נישט געקוקט דערויף וואָס יעדער פאריין באזונדער האָט פונקציאָנירט נישט נאָר נארמאל, איז פונדעסטוועגן די אלגעמיינע צאָל בונדישע פראָפ. פאריינען נאָך ווייטער געוואקסן. אין א גאנצער רייע שטעט און שטעטלעך בילדן זיך אלץ נייע און נייע פאריינען, און טאָמער קומען אום פאריינען אין איין שטאָט, ווערט דאָס קאָמפענסירט נאָך מיט אן עודף דורך נייי-אנטשטאנענע פאריינען אין אוו אנדער שטאָט. ווי א גרויסע געשעעניש אין דער געשיכטע פון די בונדישע פראָפעסיאָנעלע פאריינען פאר די לעצטע 1½ יאָר פון באריכט־פעריאָד דארף פארעכנט ווערן דער באשלום פון גרינדונגם־צוזאמענפאָר פון בערשטער־פארבאנד*) (סעפטעמבער 1906), ווו ס'זענען געווען פארטרעטן 15 פאריינען מיט 1530 מיטגלידער — אז דער נייי-נעגרינדעטער אלגעמיינער בערשטער־פארבאנד שטעלט זיך אונטער דער אנפירונג פון „בונד". דער גרינדונגם־צוזאמענפאָר פון לעדער־ארבעטער („דער גארבער־בונד"; מערץ 1907), ווו ס'זענען געווען פארטרעטן 16 פאריינען (פון צפון־מערב־קאנט), פון א טייל פוילן און פון דרום קאנט) מיט א 4—4½ טויזנ. מיטגלידער, האָט אויך אָנגענומען דעם בונדס פרינציפ, אז ס'איז געווונטשן, דער אלגעמיינער פראָפעסיאָנעלער פארבאנד פון לעדער־ארבעטער זאָל זיין א פארטיי־

*) אן אומלעגאלער פארבאנד פון יידישע בערשטער־ארבעטער, האָט עקזיסטירט נאָך פון אָנהויב 90-קער יאָרן.

אישער, א סאָציאַל־דעמאָקראַטישער, און אַז ס'איז צוועקמעסיק צו אָרגאַניזירן אינעווייניק אין די פאַריינען אויף די ערטער נאַציאָנאַלע סעקציעס, „ווייל, ווי די רעזאָלוציע זאָגט, אַ חוץ דעם דירעקטן קאַמף פאַר פאַרבעסערן די לאַגע פון די אַרבעטער גייט נאָך אריין אין די אויפגאַבן פון די פאַריינען אויך קולטור־אַרבעט, און אין דעם צווייג פון ארבעט מוז מען זיך רעכענען מיט די נאַציאָנאַלע אייגנשאַפטן פון באַזונדערע טיילן פראָלעטאַריאַט".

די סאַמע אַקטועלסטע פראַגע פאַר די פראָפעסיאָנעלע פאַריינען איז אָנהויב 1906 איז געווען די פראַגע וועגן לעגאַליזאַציע. די זאַך איז די, וואָס ביז דעמאָלט האָבן אַלערליי פאַריינען און חברות עקזיסטירט אין רוסלאַנד אויפן יסוד פון פאַרכאַפטע רעכט, אויפן סמך פון די צוזאָגן אינם מאַניפעסט פון 17 אָקטאָבער, און זיי האָבן דערייבער נישט געוואָלט וויסן פון קיינע שום באַגרענצונגען און האָבן זיך נישט אונטערגעוואָרפן אונטער קיין שום רעגירונגס־קאָנטראָל. נאָכן אָפּגעהאַלטענעם זיג איבער דער רעוואָלוציע, האָט די רוסישע רעגירונג נישט געקאָנט מער טאָלערירן אַזאַ לאַגע, און זי גיט אַרויס א געעזץ, וואָס דאַרף אומשעדלעך מאַכן די פאַריינען, פאַרשמעלערן די ראַמען פון זייער טעטיקייט און זיי שטעלן אונטער דער אויפזיכט פון פּאָליציי.

די צייטווייליקע תקנות פון 4 מערץ 1906 „וועגן געזעל־שאַפטן און פאַריינען" האָבן געזאָלט צו נישט מאַכן די פריערדיקע ברייטע טעטיקייט פון די פאַריינען, און די פאַריינען האָבן באַדאַרפט לייזן די פראַגע — צי זיך לעגאַליזירן און פירן די אַרבעט אין די ענגע ראַמען פון נייעם געעזץ, אָדער איגנאָרירן דעם געזעץ און עקזיסטירן ווייטער אומלעגאַל, אַבי זיך נישט זעלבסטבאַגרענעצן.

די אַלרוסלענדישע צווייטע קאָנפערענץ פון פראָפ. פאַריינען, וועלכע איז פאָרגעקומען ערב דעם דערשיינען פון געעזץ, געפינט איין, אַז די „לעגאַליזאַציע פון די פראָפעסיאָנעלע פאַריינען ביי די איצטיקע פּאָליטישע באַדינגונגען איז לחלוטין אוממעגלעך", נאָר, לייענען מיר ווייטער אין דער אַנטשפּרעכנדיקער רעזאָלוציע,

„אויב דער פראיעקטירטער געזעץ וועט אריין אין קראפט, האלט די קאנפערענץ פאר דערלאובאר, אלס אויסנאם, וועו די עקזיס־טענץ פון א פארריין אויף אנדערע יסודות איז בשום אופן נישט מעגלעך, אויסנוצן דעם דאזיקן געזעץ, פארוואנדלענדיק אים פון א געצייג אויף פארקנעכטן דעם ארבעטער־קלאס אין אן אויס־גאנג־פונקט פאר א נייעם כאך מער עקשנותדיקן קאמף צו דער־שלאגן זיך דאס רעכט פון שטרייקן אוו קאאליציע".

דער צ. ק. פון „בונד" האט אין אלגעמיין זיך אויך געהאלטן ביים זעלבן שטאנדפונקט. אין זיין צירקולאר־בריוו*) פון יוני ווייזט דער צ. ק. אן, אז די אומלעגאלע ארגאניזאציע קאן נישט ווערן די ארגאניזאציע פון בריטע מאסן, און ווי ענג ס'זאלן נישט זיין די ראמען פון נייעם געזעץ, גיבן זיי דאך א מעגלעך־קייט צו פארטזעצן דעם פראפעסיאנעלן קאמף פון די בריטע ארבעטער־מאסן. מען דארף בלויז, אז אין דער פראקטישער ארבעט זאלן די פראפ. פארריינען וואס וויניקער זיך רעכענען מיט די „נעזעצלעכע" ראמען. א חוץ דעם איז נויטיק אויסצונוצן אלע מעגלעכקייטן אויף זיך פארבינדן מיט יענע פראלעטארישע עלע־מענטן, וועלכע זיין אומלעגאלע ארגאניזאציעס קיינמאל נישט אריינטרעטן, און אויף צו קאנצענטרירן די כוחות פונם פראלעטאריאט. ביי דעם רעוואלוציאנערן אויפשטייג איז לאכד און ביי דער פעסטער פארבינדונג, וואס איז פאראן צווישן די פאליטישע ארגאניזאציעס פון „בונד" און דער יידישער ארבע־טער־סביבה, האט דער צ. ק. קיין מורא נישט, די פראפעסיאנעלע פארריינען זאלן ביי לעגאליזאציע אראפ פון די רעוואלוציאנערע רעלסן, און ער לייגט דעריבער פאר אלע פארריינען צו לעגאליזירן זיך.

כמעט אלע גרעסערע בונדישע פראפעסיאנעלע פארריינען האבן מאסקע איזוי געטון, געפאלגט די עצה פון צ. ק.; אן אויסנאם

*) „פאלקסצייטונג" נומ. 83, 1906.

איז נאָר דער אַלגעמיינער בערשטער־בונד, וועלכער האָט אויף זיין צוזאמענפאָר באשלאָסן זיך נישט לענאַליזירן.

פון דעם מאָמענט הויבט זיך אָן א קאמף פון די פראָפ. פאַרייגען פאר זייערע רעכט, און די פאריינס־מיטגלידער באקומען אפט פראקטישע לעקציעס פון פאָליטישער דערציונג. זעלטן וועט עס גייט אדורך א מיטגלידער־פארזאמלונג אָן א צוזאמענשטויס מיטן אנווענדיקן פאָליציי־מאן, וועלכער גיט אכטונג, אז אויף דער פארזאמלונג זאָלן זיך נישט דורכשמוגלען קיין זייטיקע מענטשען און אז די רעדנער זאָלן נישט בארירן קיין אלגעמיינע פאָליטישע פראגן. באזונדער אפט זענען געווען צוזאמענשטויס צוליב דעם, וואָס מען האָט פארווערט צו רעדן ייִדיש אויף די פארזאמלונגען. דער רוב ייִדישע ארבעטער פארשטייען נישט קיין רוסיש און נאָך ווייניקער קאָנען זיי זיך אויפרייַדן אויף רוסיש; די אנווענדיקע פאָליציי־לייט פאדערן אבער, מען זאָל דורכאוים נוצן נאָר די רוסישע שפראך. צוליב דעם איז אפט נאָר אוממעגלעך געווען צו פירן די פארזאמלונגען, און מען האָט זיי דעמאָנסטראטיוו פאנאנדערגעלאָזט. די דאָזיקע צוזאמענשטויסן האבן אויסגעלערנט די ארבעטער צו קוקן אויף דער לענאליזאציע ווי אויף א פארדריסלעכע נאָר אומפארמיידלעכע פארמאליטעט, וואָס מען מוז זען, ווי ווייט מעגלעך זי אומשעדלעך מאכן דורך אפנארן דעם נעזעץ.

כדי צו פארענדיקן מיט דער פראגע וועגן דער באציונג פון „בונד" צו די פראָפעסיאָנעלע פאריינען, וועלן מיר נאָך אנווייזן אויף דער רעזאָלוציע פון דער 7 קאָנפערענץ פון „בונד" (מערץ 1906) וועגן פראָפ. פאריינען. די רעזאָלוציע קאָנסטאטירט, אז פראָפעסיאָנעלע פאריינעס קאָנען נישט אין דער פולער מאָס אויספילן זייער אויפגאבע, אלס אינסטרומענט פון פראָלעטאריש־קלאסן־קאמף, אויב זיי זענען אָפנערין פון דער סאָציאל־דעמאָקראטישער פארטיי; זיי פארקריכן לייכט אין דער זייט פון שמאָלן פראָפעסיאָנאליזם אדער פון רעוואָלוציאָנערן סינדיקאליזם און

זוערן אפט אן ארענע פון קאמף צווישן די פארשידנארטאקע עלע־
מענטן, וועלכע גייען אריין אין באשטאנד פון נייטראלע פארײ־
גען. אנערקענענדיק ווייטער די ענגע שייכות, וואס איז פאראן
צווישן דער פאליטישער פארטיי פון פראלעטאריאט און זיין עקא־
נאמישן קאמף, וועפינט די קאנפערענץ, אז נאר די ענגע פארבינ־
דונג צווישן די פראפעסיאנעלע פאריינען און דער סאציאל־דע־
מאקראטיע קען באוואַרענען די אלזוייטיקע אנטוויקלונג פונם
קלאסן־קאמף. רעכענענדיק זיך דערמיט, אז לעת עתה איז נישטא
קיין אויסהויטלעכע רוסלענדישע סאצ. דעמאקראטישע פארטיי,
לייגט פונדעסטוועגן די קאנפערענץ פאר, אז אין דער ערטער ווו
די סאצ. דעמאקראטישע ארגאניזאציעס האלטן זיך, ווי דער
„בונד", ביי פארטייאישע סאצ. דעמאקראטישע פראק. פאריינען,
זאל מען בילדן אלגעמיינע פראק. פאריינען, מיט פארטרעטער־
שאפט פון די אלע ארגאניזאציעס. ווייטער האלט די קאנפערענץ,
אז פראק. פאריינען קאנען נאר דעמאלט מיט דערפאלג פירן דעם
עקאנאמישן קאמף, וועז זיי נעמען ארום אלע ארבעטער פון נע־
געבענעם פאל, אן אונטערשייד פון נאציע. ארויסגייענדיק דערי־
בער פון פרינציפ וועגן אלגעמיינע פאריינען, רעקאמענדירט די
קאנפערענץ צו ארגאניזירן אין די דאזיקע אלגעמיינע פאריינען
נאציאנאלע סעקציעס, אויף אנצופירן מיט דער קולטור־ארבעט
פון יעדער נאציע, וואס גייט אריין אין באשטאנד פון נעגעבע־
נעם פאריין.

האלטענדיק זיך ביי די דאזיקע גרונט־הנחות, האט דער
„בונד" באוויזן פאר לערך א קורצע צייט הורכצומאכן א קאלא־
סאלע ארבעט פון אריינפירן אין דער ארבעטער־באוועגונג צענט־
ליקער טויזנטער יידישע ארבעטער.

סוף 1906 און אנהויב 1907 איז א צייט פון שווערע נסיו־
עות פאר דער יונגער אבער שוין פיל געפרוווטער רוסלענדישער
פראפעסיאנעלער באוועגונג און פארן עקאנאמישן קאמף פונם
רוסלענדישן פראלעטאריאט. עס איז א צייט פון אויסערגעוויו־
לעכער ארבעטסלאזיקייט, וועז עס מאכן זיך אפילו פאלן פון

הונגער־טויט (לאָדז, פּעטערבורג) אַזו ווען דער קאַפּיטאַל פירט אַן ענערגישן אָנגריף קעגן די אָרגאַניזירטע קרעפטן פונם פּראָלע־טאַריאַט. פאַרן די יאָרן רעוואָלוציע האָט זיך ביי די רוסלענדישע אונטערנעמער אָנגעקליבן פיל האַס און פאַרביטערונג קעגן פּראָ־לעטאַריאַט, וועלכע האָט זיי טאָג ביי טאָג געגעבן צו פילן זיין מעכטיקייט. ווען עס האָבן זיך באַוויזן די פּראָפעסיאָנעלע פאַריי־נען און זיי האָבן נישט נאָר אָנגעפירט מיט שטרייקן, נאָר זיי האָבן זיך אויך געמישט אין דעם אינערלעכן גאַנג פון דער אַר־בעט אין די פאַבריקן און וואַרשטאַטן, קאָנטראָלירט דעם צונעם און אָפּזאָג פון אַרבעטער א. א. וו., האָט דאָס אַריינגעטראָגן א שטענדיקע גערייצטקייט אין דער סביבה פון די אונטערנעמער. די קאַפּיטאַליסטן האָבן דערפילט, אַז זיי האָבן אויפגעהערט צו זיין פולמעכטיקע באַלעבאַטים, אַז זיי זענען געפּענטעט דורך אַ כוח, וואָס לויט דער קאַפּיטאַליסטישער לאָגיק דאַרף ער זיך גאָר זיי בלינד אונטערוואַרפן, און זיי האָבן אַרויסגעקוקט אויפן מאָ־מענט, ווען זיי זאָלן קאָנען אָט דעם כוח דערשטיקן, לאַנגע חד־שים רעגירונגס־רעאַקציע, די אַפּאַטיע, וואָס האָט ווידער אָנגע־הויבן פאַרסמען דאָס געזעלשאַפטלעכע לעבן פון רוסלאַנד, די מיד־קייט פונם פּראָלעטאַריאַט, דאָס פאַלן פון דער רעוואָלוציאָנערער ענערגיע און דער עקאָנאָמישער קריזיס — האָבן געשאַפן דעם גינסטיקן דערויף מאָמענט. דער קאַפּיאַל האָט זיך אָרגאַניזירט, בדי צו צעברעכן די אָרגאַניזאַציע פונם פּראָלעטאַריאַט.

עס האָט זיך אָנגעהויבן אַ פּעריאָד פון לאָקאַוטן. בנוגע צו די יידישע אַרבעטער, וועלכע אַרבעטן ס'רוב אין קליינע וואַר־שטאַטן, זענען די לאָקאַוטן נישט געווען אַזעלכע ריזיקע און שאַר־פע, ווי די לאָקאַאוטן אין לאָדז, ביי פּאָזנאַנסקין, ביי שייבלערן א. א., אָבער לויט זייער תוך נאָך און לויט דער בשותפותדיקער פאַר זיי אַלע טענדענץ, מעג מען די קליינע לאָקאַוטן, פון וועלכע ס'האָבן געליטן די יידישע אַרבעטער, שטעלן אין איין רייע מיט די גרויסע לאָדזער לאָקאַאוטן. אַלע זענען זיי געווענדעט קודם כל קעגן די פּראָפעסיאָנעלע פאַריינען און קעגן דער פּאַרטייאישער

ארגאניזירטקייט, קעגן קאלעקטיוון ווילן פון די ארבעטער. אויב פאזנאנסקי באשטייט אויף זיין רעכט ארויסצוואראפן פון אייניקע פאבריק־אפטיילונגען יעדן פינפטן און פארלאנגט אן אונטערשריפט פון די ארבעטער, אז זיי וועלן ארבעטן אויף די באדינגונגען, וואס די פאבריקאנטן וועלן פארמולירן א. א. וו. — פארדערן די באלעבאטים פון די בערשטל־פאבריקן אין פוילישן ראיאן פון זייערע ידישע ארבעטער נאטארילע אונטערשריפטן, אז זיי וועלן נישט מאכן קיין שטרייקן, אז זיי וועלן לאזן פאר די באלעבאטים דאס רעכט אנצונעמען און אפצוזאגן וועמען זיי ווילן, און ווען זיי ווילן. דער באלעבאטים־צוואמענפאר פון אט דער פראדוקציע, וואס איז פארגעקומען אין ווילקאווישקי, באשליסט צווישן אנדערן: 1) נישט האבן קיין באציונגען מיט דער ביורא פון פראפעסיאנעלן פאריין, און 2) מיט דער הילף פון פאליציי ארויסשיקן די סאמע געפערלעכסטע פאר זיי ארבעטער. די באלעבאטים פון די לעדער־זאוואדן איז מאהילעווער גובערניע דערקלערן א לאקאאוט און פארמולירן דערביי אויף א כאראקטעריסטישן אופן זייער הויפט־פארדרונג צו די ארבעטער— אז „באלעבאטים" אויף זייערע פאבריקן דארפן זיין זיי, און נישט די ארבעטער. די עפידעמיע פון לאקאאוטן האט ארומגעכאפט נישט נאר די גרויסע פראדוקציע־צווייגן אין ראיאן פון „בונד"; נאר זי האט זיך פארשפרייט אויך איבער אלע צווייגן פון האנטווערק. עס האבן דערקלערט לאקאאוטן שניידער (מינסק, וואר־שע א. א.), שוסטער (וואר־שע), בעקער א. א. וו., און אומטום האט זיך געווויזן די זעלבע טענדענץ, די זעלבע שטרעבונג אומצוקערן דעם פראלעטאריאט צום פריערדיקן מצב פון אונטערטעניקייט לגבי דעם קאפיטאל.

אבער די אויסרעכנונגען פון די קאפיטאליסטן, אנצוטרעפן אויף א מאסע א מידע פון קאמף און א נאכגיביקע, האבן זיך ארויסגעוויזן פאר פאלש. דער געוונטער קלאסן־אינסטינקט האט אונטערגעזאגט דעם פראלעטאריאט, אז מען דארף אויפהויבן די געוואלדפענע העגטשקע און אז אונטערגעבן זיך אן קאמף

היסט אפשניידן זיך אויף לאנג יעטווידן וועג פון קאמף. די ארגאניזירטע אין „בונד" ארבעטער האבן באוויזן אפילו פון די לאקאאוטן מאבן אן אויסגאנג־פונקט פאר א קאמף פאר וויי־טערדיקע עקאנאמישע אויסבעסערונגען און אין פיל פאלן זענען זיי פארלאפן די לאקאאוטן דעם וועג מיט שטרייקן (וואהרשע — בעטן־פאבריק פון ה' אראנאוויטש), אדער וען דער לאקאאוט איז שוין דערקלערט געווארן, האבן זיי קענן די פאדערונגען פון די באלעבאטים ארויסגעדרוקט זייערע קאנטר פאדערונגען.

א פראזאמלונג אין מעזריטש פון 500 בערשטער־ארבעטער, וועלכע מען האט ארויסגעווארפן אויפן גאס בעת א לאקאאוט, באשלוסט צו פאדערן אז 8 שעהדיקן ארבעטס־טאג, און אז די באלעבאטים זאלן אנערקענען די ביורא פון פראפעסיאנעלן פאר־ריין פארן אפיציעלן פארשטייער פון די ארבעטער. א קאנפערענץ פון בערשטער־ארבעטער, צונויפגערופן אין צוזאמענהאנג מיט די לאקאאוטן, באשלוסט צווישן אנדערן מעלדן די פאבריקאנטן, אז אויב זיי וועלן שלוסן די פאבריקן, וועט מען דערנאך נישט אנהויבן ארבעטן, ביז זיי וועלן נישט באצאלן פאר דער צייט פון שטרייק. אין סוואלקער גובערניע פארערן לעדער־ארבעטער, גע־לימענע פון א לאקאאוט, מעז זאל אומקערן די ארבעטער וואס זענען ארעסטירט און ארויסגעשיקט געווארן צוליב דער שולד פון די באלעבאטים און מען זאל דער ביורא פון פראפעסיאנעלן פאריין געבן דאס רעכט צו פארטיילן די ארבעט אויף די זא־וואלן. מיר וואלטן געקאנט אנווייזן נאך אויף א גאנצע רייע ענ־לעכע פאלן אין די פארשידענע האנטווערק־פאכן. ארבעטער האבן געהונגערט, די אריסקייט איז דערגאנגען ביז צו דער לעצטער מדרגה, אבער די אטאקע פון די קאפיטאליסטן אויף זייערע פרא־פעסיאנעלע ארגאניזאציע האבן זיי אפגעשלאגן. און די מחשבה פון די אונטערנעמער — אנטוואפענען די ארבעטער, דעזארגא־ניזירן זייערע רייען, צוריק אויפשטעלן זייער אומבאגרעניצטע מאכט איבער דער ארבעט — איהנן נישט מקוים געווארן.

III. די צווישנפארטייאישע באציונגען און די פאריי-ניקונג מיט דער ר.ס.ד.א.פ.

דער שטרייט צווישן דער ר. ס. ד. א. פ. און „בונד", דעם בונדס ארויסטריט פון דער פארטיי אין 1903 און זיין נייער אנשלוס, האַרבסט 1906, האָט הינטער זיך אַ לאנגע געשיכטע, און נישט דאָ איז דאָס אָרט צו דערציילן זי באַריכות. מיר וועלן פארצייכענען בלויז די הויפט־מאָמענטן פון דער דאָזיקער גע־שיכטע.

דער ערשטער צוזאמענפאָר פון דער רוסלענדישער סאָציאל־דעמאָקראטיע, אין מערץ 1898 (אין מינסק), האָט אַנערקענט דעם „בונד" פאר אן אויטאַנאָמען טייל פון דער פארטיי, וועל־כער איז זעלבשטענדיק אין די פראגן, וואָס זענען ספעציעל נוגע דעם יידישן פראָלעטאַריאט. פאקטיש אָבער האָט די סאָציאל־דע־מאָקראטיע פאר די פינף יאָר, צווישן ערשטן און צווייטן צוזא־מענפאָר, נישט עקזיסטירט אין רוסלאנד, ווי אַ פארייניקטע פארטיי. עס האָבן עקזיסטירט באַזונדערע קאָמיטעטן, גרופעס און אַפילו גאנצע פראקציעס, נישט פארייניקטע צווישן זיך נישט דורך אַן איינהייטלעכן פלאַן פון אַרבעט און נישט דורך אַן איינ־הייטלעכער טאַקטיק, שוין נישט רעדענדיק וועגן אַן איינהייט־לעכער אָרגאניזאציע; דער „בונד" האָט זיין אַרבעט פון פראָפּאַ־גאנדירן און פארשפרייטן סאָציאליסטישע אידעען צווישן יי־דישן פראָלעטאַריאַט געפירט אינגאנצן זעלבשטענדיק.

וואָס מער די יידישע אַרבעטער־באַוועגונג איז געוואָקסן,

וואָס מער דער „בונד" האָט זיך פארוואנדלט פון אן ענגן קרייז פראָפאגאנדיסטן און אגיטאטארן אין א פראלעטאריש פארטיי — פון א נאציע, וועלכע לעבט אין אייננארטיקע סאציאלע און שטייגערישע באדינגונגען — אלץ מער קאמפליצירט זענען געווארן זייערע אויפגאבן. א חוץ די ספעציעלע רעפרעסיעס מצד דער רעגירונג קעגן דער יידישער ארבעטער־באוועגונג—און גלייכצייטיק מיט די דאזיקע רעפרעסיעס — האָבן קעגן „בונד" אָנגעהויבן א קאמפאניע פארשידענע עלעמענטן פון יידנטום גופא. די רבנים און ארטאדאקסן האָבן געלייגט דעם „בונד" אין חרם, וויל ער צעשטערט די געבאָטן און טראדיציעס פון יידישקייט און טראָגט אריין א שפאלטונג אין דעם בלומרשט אייניהויטלעבן „פאלק ישראל". שטרייקער און דעמאקראטן זענען געוואָרן זידל־ווערטער אויף דער יידישער גאס. פון דער אנדערער זייט, האָבן קעגן „בונד" אונטערגענומען א פארצווייפלטן קאמף אלערלי נאציאנאליסטן און ציוניסטן, און האָבן דערקלערט דעם „בונד" פאר דעם אייניציק שולדיקן אין אלע צרות, וואָס האָבן זיך געשאָטן אויפן קאָפּ פון יידן. די ציוניסטן, וועלכע זענען לכתחילה ארויסגעטרעטן קעגן יעטוועדן עקאָנאָמישן און נאָטמער פאָליטישן קאמף, האָבן מיט דער צייט אָנגעהויבן אויסמייַדן פון זיך באזונדערע גרופעס און פראקציעס, וואָס האָבן בימלעכווייז אונטערגעכאפט די עקאָנאָמישע און פאָליטישע לאָזונגען פון יידישן פראלעטאריאט, כדי אין געפילדער פון דעמאָנאָגישע פראָזע וואָס בעסער אויסבאהאלטן זייער רעאקציאָנערן תוך און וואָס דערפאָלגרייכער באקעמפן דעם „בונד" — מיט זיין אייגן געווער. אין דער זעלבער צייט זענען געוואָקסן און האָבן זיך אויסגעבריימטערט די גויטן און באדערפענישן פון דער באוועגונג גופא פון יידישן פראלעטאריאט, און עס האָבן זיך פארמערט זייַנע פאדערונגען און פארלאנגען. דער „בונד" האָט געמוזט גלייכצייטיק פירן א פילזייטיקן קאמף אויף עטלעכע פראָנטן. און באשיצן און פארפעסטיקן זיין פאזיציע פון אן אוואנגארד־עמפער פאר דעמאקראטיע און סאציאליזם צווישן די יידישע ארי־

בעטנדיקע מאסן, אריינציענדיק זיי אין אלגעמיינעם שטראָם פון דער רעוואָלוציאָנערער און סאָציאליסטישער באַוועגונג פון גאנצן לאנד, צום מאָמענט פון 2־טן צוזאמענפאָר פון ר. ס. ד. א. פ. האָט זיך דער כאַראַקטער פון אונזער פּאַרטיי, אַלס נאַציאָ־נאַלע סאָציאַל־דעמאָקראַטישע אָרגאַניזאַציע פון יידישן פּראָ־לעטאַריאַט, שוין געהאַט אויסגעקריסטאַליזירט גענוג בולט. און חוץ דעם, האָבן פאַקטן פון לעבן גערעדט דערפאַר, אַז אין רוס־לאנד מיט איר בונטער באַפעלקערונג מוזן צווישן אַנדערע נאַ־ציעס אויך אומפאַרמיידלעך אַנטשטיין אַזעלכע סאָציאַל־דעמאָ־קראַטישע אָרגאַניזאַציעס. און דער „בונד" האָט געהאַלטן, אַז כדי צו געבן די דאָזיקע אָרגאַניצאַציעס גענוג פרייע הענט פאַר זייער סאָציאַל־דעמאָקראַטישער טעטיקייט און אין דער זעלבער צייט באַוואָרענען זיי דעם געהעריקן איינפלוס אויפן גאנג פון די אַל־געמיינע ענינים פון דער גאַנצער פאַרייניקטער פּאַרטיי, טאָר מען נישט מעכאַניש פאַרייניקן דעם פּראָלעטאַריאַט פון גאנץ רוסלאנד אין אייו איינציקער איינהייטלעכער אָרגאַניזאַציע, ווו אַלע אונ־טערשיידן און ניואַנסן זאָלן דערטרונקען ווערן, מיט דעם איינציקן צענטר, וועלכער שוועבט אַרום ערגעץ ווו ווייט און הויך. אונזער פּאַרטיי האָט זיך דעריבער אַרויסגעזאָגט דערפאַר, אַז מען מוז די רוסלענדער סאָציאַל־דעמאָקראַטיע אָרגאַניזירן אויף פעדעראַטיווע יסודות, לויטן מוסטער, למשל, פון דער עסטרייכישער ס"ד פּאַר־טיי. דער „בונד" האָט געהאַלטן פאַר אינגאַנצן אוטאָפּיש די מיינונג, אַז אין אַזאַ לאנד ווי רוסלאנד קאָן מען בויען א איינ־הייטלעכע פּאַרטיי אויף שטרענג־צענטראַליסטישע יסודות, וועל־כע זאָלן פאַרווישן אַלע נאַציאָנאַלע און שטייגערישע באַזונדער־קייטן. אָבער דוקא די דאָזיקע מיינונג איז געוואָרן פּאַרטיידיקט איז דער ליטעראַטור פון דער רוסישער סאָציאַל־דעמאָקראַטיע, און באַזונדערס אויף די שפּאַלטן פון „איסקרא".

דער V צוזאמענפאָר פון אונזער פּאַרטיי איז פאָרגעקומען קורץ פאַרן II אַלגעמיין־פּאַרטייאישן צוזאמענפאָר (1903). רע־

בענעדיק זיך מיט דער שטימונג, וואָס האָט געהערשט אין די רייען פון אונזערע רוסישע חברים, האָט אונזער צוזאמענפאָר אויסגעארבעט א רייע אולטימאטיווע פונקטן, אלם מינימום גאראנטיעס, וועלכע האבן געזאלט באוואָרענען פארן „בונד" א גרויסן גראד זעלבשטענדיקייט.

דער ערשטער פון די דאָזיקע פונקטן זאָגט אזוי:

דער „בונד" איז די סאָציאל-דעמאָקראטישע ארגאניזאציע פון יידישן פּראָלעטאריאט; ער איז נישט באגרענעצט אין זיין ארבעט מיט קיינע ראיאָניקע ראמען און גייט אריין אין דער פּארטיי אלס אייניציקער פאָרשטייער פון יידישן פּראָלעטאריאט"*).

מיר האָבן געהאלטן פאר נויטיק אויסצורעדן די גישט-באגרענעצטקייט מיט ראיאָניקע ראמען, ווייל ווי באקאנט, פארנעמען נישט די יידן אין רוסלאנד וועלכע ס'נישט איז באשטימטע דורכאויסיקע טעריטאָריע, נאר זיי זענען פארשפרייט איבערן גאנצן מערב און דרום. ביי אונזערע רוסישע חברים איז אָבער געווען א טענדענץ צו באגרעניצן די טעטיקייט פון אונזער פּארטיי נאר אויף ליטע און פוילן, ווו ס'זענען געווען אויפגעקומען די ערשטע ארגאניזאציעס פון „בונד". מיט דער באוואָרענייש וועגן „אייניציקער" פאָרשטייערשאפט" האָבן מיר געוואלמ אונטערשטרייכן, אז אין דער פארייניקטער פּארטיי איז דער יידישער פּראָלעטאריאט פארטראטן נאר דורך איין נאציאנאלער סאָציאל-דעמאָקראטישער ארגאניזאציע, דורכן „בונד", און ער פירט צווישן אים א מאסן-ארבעט, אבער דאָס באטייט נישט נאטירלעך, אז אייניציקע יידישע ארבעטער קאָנען נישט געהערן, אויב זיי ווילן, אויך צו אנדערע ארגאניזאציעס פון דער פארייניקטער פּארטיי

אויף דעם 2-טן אלגעמיין-פּארטייאישן צוזאמענפאָר האָבן זיך באלד געלאָזט הערן טענות, אז דער „בונד" איז א היסטאָרישע אנאכאלזם, אז דער „בונד" ווייזט ארויס מיסטרענען צו סע-

*) V צוזאמענפאָר פון „בונד", לאָנדאָן 1903.

פאראטיזם, צו נאציאָנאַליזם און צו אנד. אַפּיקורסערייען. אין דער אַלגעמיינער רעזאָלוציע פון 2 צוזאמענפאָר וועגן דער לאגע פון „בונד" אין דער פארטיי האָט זיך שוין גערעדט נישט וועגן זעלבשטענדיקייט פון דער אָרגאניזאציע פון יידישן פראָלעטאַריאט, נאָר וועגן זעלבשטענדיקייט פון דער יידישער אַרבעטער־באַוועגונג אין אלץ, וואָס איז נוגע די ספּעציעלע אויפגאַבן פון אַגיטאַציע צווישן דער יידישער באַפעלקערונג. די דאָזיקע רעזאָלוציע איז געוואָרן אָנגענומען כמעט מיט אַלע שטימען, קעגן די 5 שטימען פון „בונד", און די אויסבעסערונג פון דער בונדישער דעלעגאציע, אַז פארן „בונד" ווערט איינגעהאַלטן די אויטאָנאָמיע פון יאָר 1898, איז מיט זייער א גרויסער מערהייט געוואָרן אָפּגעוואָרפן. כמעט איינשטימיק איז אויך אָפּגעוואָרפן געוואָרן דער פריער געבראַכטער ערשטער פונקט פון פאריינקונג־סטאַטוט, וואָס אונזער V צוזאמענפאָר האָט אויסגעארבעט.

דער „בונד" איז געשטעלט געוואָרן פאר אן אַלטערנאַטיוו: אָדער באַגייען איבער זיך זעלבסטמאָרד, ווי איבער אן אָרגאניזאציע פון יידישן פראָלעטאַריאט, אָדער אַרויסטרעטן פון דער פארטיי, און ער האָט — מיט אַ שווער האַרץ — אויסגעקליבן דאָס צווייטע.

אַרום 30 טויזנט*) יידישע אַרבעטער, וואָס זענען דעמאָלט אָרגאניזירט געווען אין „בונד", האָבן אין א רייע רעזאָלוציעס מכוח דעם V צוזאמענפאָר פון אונזער פארטיי און מכוח דעם II אַלגעמיין־פאַרטיישן צוזאַמענפאָר אויסגעדריקט צוטרוי צום „בונד" און זענען געבליבן אין זיינע רייען. כמעט איז אלע רעזאָלוציעס ווערט אויסגעדריקט די האָפּעגונג, אַז אונזערע רוסישע חברים וועלן מיט דער צייט איינזען די גערעכטיקייט פון די פאָדערונגען פון יידישן פראָלעטאַריאט, און דאַן וועט געשעען די

*) די צאָל איז באַרעכנט געוואָרן לערך, לויט די באַריכטן, וואָס זענען צוגעשטעלט געוואָרן צום V צוזאַמענפאָר.

ווירקלעכע פארייניקונג פון די פראָלעטאַריער פון גאַנץ רוסלאַנד, אויף די פּראָגלייעגטע דורכן „בונד" יסודות. דערווייל אָבער זענען די יידישע אַרבעטער גערופן געוואָרן צו נאָך אינטענסיווער ארבעט, צו נאָך גרעסערער באהעפטקייט — צו פארשטאַרקן זייערע רייען אוכטער דער פאָן פון „בונד". און די דריי יאָר, פון דעם II אַלפאַרטייאישן צוזאַמענפאָר, ווען דער „בונד" איז אַרויס פון דער פארטיי ביז דעם 7 צוזאַמענפאָר פון אונזער פארטיי (סעפטעמבער 1906 אין לעמבערג) ווען מ'האָט באשלאָסן ווידער אריינצוטרעטן אין דער רוסל. פארטיי, זענען ווירקלעך געווען יאָרן פון גרעסטן ווּוקס און אנטוויקלונג אין דער ארבעט פון אונזער פארטיי און אין דער באַוועגונג פון יידישן פּראָלעטאַריאט.

נאָך דעם II אַלפּארטייאישן צוזאַמענפאָר נעמט אָן די לי־טעראַרישע פּאָלעמיק צווישן „בונד" און דער רוסל. פארטיי זייער א שארפן און ליידנשאפטלעכן כאַראקטער. צווישן די אָרגאַניזא־ציעס פון „בונד" און פון דער רוסלענדער פּארטיי אויף די ערטער הויבט זיך אויך אָן א פארשארפטער קאַמף. זומער 1904 ווערט געבילדעט דער צפון־מערב־קאָמיטעט פון דער רוסלענדער פאר־טיי און דער ציל פון זיין ארבעט איז — קאַמף מיטן „בונד". אין גיכן אָבער טרעט דער קאַמף מיטן „בונד" אָפּ אויפן צווייטן פלאַן. דער זעלבער צענטראַליזם, ווועלכער האָט אין 1903 אָפּגע־האַלטן דעם זיג אויפן II אַלפּארטייאישן צוזאַמענפאָר, איז אין גיכן געוואָרן דער אויסגאַנג־פונקט פאר א שפּאַלטונג אין דיי־ען פון דער רוסלענדער אָרגאַניזאַציע גופא, — שפּעטער שוין איז די שפּאַלטונג נאָך קאַמפּליצירט געוואָרן דורך פרינציפּיעלע און טאַקטישע חילוקי־דעות. עס האָבן זיך געבילדעט 2 פראַ־ציעס: „באַלשעוויקעס" און „מענשעוויקעס" (מערהייט און מינ־דערהייט). זיי האָבן אָנגעהויבן צווישן זיך אן אמתע מלחמה, ווועלכע איז נישט אויסגעלעבט נאָך ביז הייַנט צו טאָג.

די געשעענישן אין רוסלאַנד האָבן לעת עתה געזומען שטעלן פאר דער סאָציאַלדעמאָקראַטיע נייע און אלץ מער פאַרוויקלטע

אויפגאבן. די מלחמה מיט יאפאן, און די קלעפ וואס די מלחמה האט דערלאנגט דער זעלבסטהערשונג, האבן דורכאוים געפאדערט אויב שוין נישט קיין פארייניקונג פון אלע סאציאל־דעמאקראטישע קרעפטן, איז לפחות א קאארדינירטע טאקטיק. אלע אנדערע רעוואלוציאנערע און אפאזיציאנעלע פארטייען פון רוסלאנד האבן אויך שארף געפילט די ארזיקע נויטיקייט, און א באדייטנדיקער טייל פון זיי האבן זיך טאקע פארייניקט אין א בלאק*). אוז צוליב דעם האט מען אין די רייען פון די סאציאל־דעמאקראטישע ארבעטער־ארגאניזאציעס נאך דרינגענדיקער גענומען פילן א באדערפעניש אין פארייניקונג. אונזער צ. ק. האט אונטערגענומען שריט אין דער ריכטונג נאך אנהויב זומער 1904.

ער האט גוט געוווסט, אז וועגן פולער פארייניקונג קאן קוים א רייד זיין, אי צוליב פארשיהנקייט פון ארגאניזאציאנעלע

---

*) אין האַרבסט 1904 איז אין פּאַריז צושטאַנד געקומען א קאָנפערענץ פון די דאָזיקע פּאַרטייען. אין איר האָבן זיך באַטייליקט: די פּאַרטיי סאָציאַליסטן־רעוואָלוציאָנערן, דער פּאַרבאַנד „אָסוואָבאָזשדעניע", די פּוילישע סאָציאַליסטישע פּאַרטיי (פּ. פּ. ס.), די פּוילישע פּאָלקס־ליגע, די פינלענדישע פּאַרטיי פון אַקטיוון ווידערשטאַנד, די אַרמענישע רעוואָלוציאָנערע פעדעראַציע („דראַשאַק"), די גרוזינישע פּאַרטיי סאָציאַליסטן־פּעדעראַליסטן־רעוואָלוציאָנערן. אַלע סאָציאל־דעמאָקראַטישע גרופּעס, דער „בונד" בתוכם, האָבן אויך באַקומען איינלאַדונגען צו באַטייליקן זיך אין דער קאָנפערענץ. אָבער צוליב דעם בונטן צוזאַמענשטעל פון די פּאַרטייען, וואָס זענען געגאַנגען זיך בלאָקירן, ביי דער פּאַרשיידנאַרטיקייט פון זייערע פּאָליטישע אָנשויאונגען; צוליב דעם וויסטער, וואָס אויניקע פון די דאָזיקע פּאַרטייען זענען אָזוי געווען וויט פון שטאַנדפונקט פון קלאַסן־קאַמפּף, אַז זיי האָבן אפילו שפּעקולירט אויפן נצחון פון דער יאַפּאַנישער רעגירונג, — האָבן די ס"ד אַרגאַניזאַציעס זיך אָפּגעזאָגט פון אָנטייל אין דער קאָנפערענץ, וואָס האָבן געמיינזאָם אויסגעאַרבעט א טעקסט פון אַן ענטפער („לעצטע נאַכריכטן" נומ. 204).

אָנשויאונגען, אי נאָך מער צוליב דער שפּאַלטונג אין די רייען פון דער רוסלענדער אָרגאַניזאַציע גופא. האָט דעריבער אונזער צ. ק. אַפּעלירט צו אלע סאָציאַל־דעמאָקראַטישע אָרגאַניזאַציעס — צו טון אַלץ וואָס מעגלעך, כדי צושטאַנד צו ברענגען כאָטש אַ צייטווייליקע פאַרייניקונג, כדי צו אָרגאַניזירן געמיינזאַמע קאָ־אָרדינירטע אַרויסטרעטונגען*).

אויפן וועג צו אָט דעם ציל האָט זיך דער צ. ק. פון „בונד" אָנגעשטויסן אויף אַ גאַנצע רייע מניעות, וואָס נישט דאָ איז דאָס אָרט צו רעדן וועגן זיי, אַזוי אַז די ערשטע קאָנפערענץ פון סאָציאַלדעמאָקראַטישע אָרגאַניזאַציעס, וועגן וועלכער מיר האָבן שוין גערעדט פריער, האָט זיך געקאָנט צענויפקומען ערשט אין יאַנואַר 1905.

אויף דער דאָזיקער קאָנפערענץ האָט מען, צווישן אַנדערן, אויסגעאַרבעט אַ פּראָיעקט פון אַ שטענדיקן בלאָק צווישן די ס"ד אָרגאַניזאַציעס. דאָס ענדגילטיקע באַטראַכטן און אָנגעמען פון דעם פּראָיעקט האָט געזאָלט פאָרקומען אויף דער צווייטער קאָנ־פערענץ, אין צוויי חדשים אַרום, אָבער די פאָרשטייער פון דער רוסל. פּאַרטיי זענען נישט געקומען צו דער צווייטער קאָנפע־רענץ — ווי שפּעטער האָט זיך אַרויסגעוויזן, צוליב אומאָפּהענ־גיקע פון זיי סיבות. די פאַרזאַמלטע דעלעגאַטן פון אַלע איבערי־קע סאָצ. דעמ. אָרגאַניזאַציעס האָבן זיך באַגרענעצט מיט אַן אויסטויש פון מיינונגען איבער אייניקע פראַגן, און האָבן באַ־פולמעכטיקט די צענטראַל־קאָמיטעטן פון „בונד" און פון דער לעטישער סאָציאַל־דעמאָקראַטיע צעניפצורופן די גאָענטסטע קאָנפערענץ, ביים תנאי אויב ס'זאָלן זיך אין איר באַטייליקן פאָרשטייער פון דער רוסל. פּאַרטיי.

אַרויסגעוויזן האָט זיך, אַז די פּראַקציע פון דער מינדער־הייט איז פאַרבליבן אומצופרידן מיט דער אַרבעט פון דער ער־

---

*) „אַרבעטער-שטימע", נומ. 37.

שטער (יאנואר) קאָנפערענץ; די פאָרשטייער פון דער דאָזיקער פראַקציע האָבן געפאָדערט, אַז די ווייטערדיקע קאָנפערענצן זאָלן זיך באַגרענעצן בלויז מיט אויסטויש פון מיינונגען, און אַז אייניקע אָרגאַניזאַציעס זאָלן זיך אין זיי גאָר נישט באַטייליקן. אויף אַזאַ אופן האָט מען זיך געמוזט צעשיידן מיטן גע־דאַנק וועגן רופן פעריאָדישע קאָנפערענצן, וועגן שאַפן אַ פעסטן בלאָק פון די ס"ד אָרגאַניזאַציעס — אַ בלאָק, וואָס זאָל ביסלעכ־ווייז צוגרייטן דעם באָדן פאַר אַ פולער פאַרייניקונג.

אַז עס זענען פאַרעפנטלעכט געוואָרן די תקנות וועגן דער מלוכה־דומע, האָט אונזער צ. ק. ווידעראַמאָל אויפגעהייבן די פראַגע וועגן רופן אַ קאָנפערענץ פון די ס"ד אָרגאַניזאַציעס, און זי איז צושטאַנד געקומען אין סעפּטעמבער 1905, ווי מיר האָבן שוין פריער דערמאָנט („בויקאָט פון די וואַלן צו דער ערשטער דומע"). אויף איר איז, אגב, באַשלאָסן געוואָרן, אַז נאָך פאַר די וואַלן צו דער דומע זאָל מען רופן אַ נייע קאָנפערענץ, וועל־כע זאָל אַ הוץ אַנדערע פונקטן פון טאָג־אָרדענונג זיך אויך פאַר־נעמען מיט דער פראַגע וועגן אַ פולער פאַרייניקונג פון די ס"ד אָרגאַניזאַציעס. די דאָזיקע קאָנפערענץ האָט געפּרוווט זיך צו־זאַמענגעקומען אָנהויב דעצעמבער, גאָר צוליב די רעוואָלוציאָנערע געשעענישן וואָס האָבן זיך אינגיכן אַנגעהויבן, האָבן פאַרטרעטער פון פיל אָרגאַניזאַציעס נישט געקאָנט קומען צו דער קאָנפערענץ.

אָבער אַ קורצע צייט ערב אונזער VII קאָנפערענץ, פרילינג 1906, האָט דער צ. ק. באַקומען אַ פאָרשלאַג פון צ. ק. פון דער רוסל. פאַרטיי צו שיקן אַ דעלעגאַציע אויף דעם פאַרייני־קונגס־צוזאַמענפאָר (שטאָקהאָלם), צו וועלכן מען האָט דעמאָלט געהאַלטן אין גרייטן זיך: אויפן סדר היום פון שטאָקהאָלמער צו־זאַמענפאָר איז געווען אויך אַ פונקט וועגן פאַרייניקונג מיט די נאַציאָנאַלע סאָצ. דעמ. אָרגאַניזאַציעס.

אונזער VII קאָנפערענץ האָט נאָך לאַנגע און הייסע דע־

באַטן *) אָנגענומען פאָלגנדיקן סטאַטוט פאַר דער פאַרייניקונג מיט דער רוסל. פאַרטיי:

די אולטימאַטיווע תנאים פון פאַרייניקונג:

I. דער „בונד" איז די סאָציאַל־דעמאָקראַטישע אָרגאַניזאַציע פון יידישן פּראָלעטאַריאַט, און איז נישט באַגרענעצט אין זיין טעטיקייט מיט ראַיאָן־ראַמען.

II. דער „בונד" באַקומט אַ פאַרטרעטערשאַפט אין צ. ק. פון דער פאַרטיי.

III. די אָרגאַניזאַציעס פון „בונד" שיקן זייערע פאָרשטייער אויף די אַלגעמיין־פאַרטייאישע צוזאַמענפאָרן און קאָנפערענצן אויף די זעלבע יסודות, וואָס די אָרגאַניזאַציעס פון ר. ס. ד. אַ. פּ.

IV. די פּראָגראַם פון דער רוסל. פאַרטיי איז אויך די פּראָגראַם פון „בונד"; אָבער פאַרן „בונד" ווערט אָנערקענט דאָס רעכט איינצוהאַלטן אין דער נאַציאָנאַלער פראַגע זיין פּראָגראַם, וואָס ס'האָט אָנגענומען דער בונדישער VI צוזאַמענפאָר.

V. דער „בונד" האַלט איין דאָס רעכט זעלבשטענדיק צו פאַרוואַלטן מיט אַלע ענינים פון זיין אָרגאַניזאַציע.

VI. די אַלע אויסגערעכנטע פונקטן קאָנען געענדערט ווערן דורך אַלגעמיין־פאַרטייאישע צוזאַמענפאָרן נאָר מיטן הסכם פון „בונד".

וועגן איינציקער פאָרשטייערשאַפט:

די קאָנפערענץ קאָנסטאַטירט, אַז נישט אַריינגעמענדיק דעם פונקט וועגן איינציקער פאָרשטייערשאַפט, וואָס ס'האָט אויסגעאַרבעט דער V צוזאַמענפאָר, אין דער צאָל אולטימאַטיווע תנאים פאַר דער פאַרייניקונג מיט דער ר. ס. ד. אַ. פּ., האַלט זי פונדעסטוועגן פולשטענדיק אונטער די פאָדערונג פון דעם דאָזיקן

*) די פראַגע וועגן פאַרייניקונג מיט דער רוסל. פאַרטיי אויף דער IINe קאָנפ. פון „בונד", פעטערבורג 1906.

פונקט, און דערקלערט, אז א נאָרמאַלע פאַרבינדונג צווישן דער יידישער אַרבעטער־באַוועגונג און צווישן דער רוסלענדישער סאָ־ציאַל־דעמאָקראַטיע אַלס גאַנצער קאָן זיך איינשטעלן נאָר דע־מאָלט, ווען דער „בונד" וועט זיין אין דער פאַרטיי דער איינצי־קער פאָרשטייער פון יידישן פּראָלעטאַריאַט, ד. ה. די איינציקע אָרגאַניזאַציע, וואָס פירט צווישן אים א מאַסן־אַרבעט און וואָס דורך איר וועט די פאַרטיי אָנפירן מיטן קאַמף פון יידישן פּראָ־לעטאַריאַט און וואָס דורך איר וועט דער יידישער פּראָלעטאַריאַט קאָנען רעאַליזירן דעם נויטיקן פאַר אים איינפלוס אויפן אַלגע־מיינעם גאַנג פון די פאַרטיי־ענינים.

דער לעצטער פונקט — מכוח דער איינציקער פאָרשטייער שאַפט — איז אַדורך מיט גאָר א קליינער מערהייט, פון 2 שטי־מען. פיל פון די, וועלכע זענען באַשטאַנען אויף אַריינגעמען דעם פונקט צווישן די אולטימאַטיווע, האָבן געטענהט, אַז כל זמן עס וועלן עקזיסטירן אַזעלכע דעזאָרגאַניזאַטאָרישע אינסטיטוציעס, ווי דער פריער דערמאָנטער צפון־מערב־קאָמיטעט, וועט יעדע פאַרייניקונג זיין נישט מער ווי א שלעכטער שלום, איז א „גוטער ברוגז" שוין פיל בעסער פאַר אַזאַ שלום.

דער שטאָקהאָלמער פאַרייניקונגס־צוזאַמענפאָר פון דער ר. ס. ד. א. פּ. (אַפּריל 1906) פון זיין זייט האָט אָנגענומען פאָל־גענדיקן פּראָיעקט פון פאַרייניקונג פון „בונד" מיט דער ר. ס. ד. א. פּ., און האָט איבערגעגעבן דעם צ. ק. פון דער ר. ס. ד. א. פּ. דורכצופירן דעם פּראָיעקט אין לעבן, ווי נאָר דער „בונד" וועט אים באַשטעטיקן:

1. דער „בונד" גייט אַריין אין באַשטאַנד פון דער ר. ס. ד. א. פּ., ווי די ס. ד. אָרגאַניזאַציע פון יידישן פּראָלעטאַריאַט, און איז נישט באַגרענעצט אין זיין טעטיקייט מיט א באַשטימטן ראַיאָן. 2. דער „בונד" נעמט אָן די פּראָגראַם פון ר. ס. ד. א. פּ. באַמערקונג: די פראַגע וועגן דער נאַציאָנאַלער פּראָ־גראַם בלייבט אָפן, צוליב דעם וואָס דער פאַרייניקונגס־צוזאַ־

מעגנפאר האט די פראגע נישט באהאנדלט. 3. אלע באשלוסן פון די אלגעמיין־פארטייאישע צוזאמענפארן זענען אבליגאטאריש אויך פארן „בונד". 4. אין די ראמען פון די אלגעמיינע באשלוסן פון די צוזאמענפארן פון ר. ס. ד. א. פ. און פון די אלגעמיינע דירעקטיוון פון צ. ק. פון דער פארטי געניסט דער „בונד" זעלבשטענדיקייט אין די פראגע פון אגיטאציע, ארגאניזאציע און פראפאגאנדע. 5. דער „בונד" האט זיינע ארטיקע ארגאניזאציעס, צענטראלע אינסטאנצן און צוזאמענפארן און פארוואלטעט זעלבשטענדיק מיט אלע ענינים פון זיין ארגאניזאציע. 6. אלע ארטיקע ארגאניזאציעס, וואס גייען אריין אין באשטאנד פון ר. ס. ד. א. פ., בילדן אויפן יסוד פון אלגעמיינע וואלן אן אונטערשיד פון נאציע פון די פארטיי־מיטגלידער, אן אינהויטלעכן אנפירנדיקן אלשטאטישן קאמיטעט פון ר. ס. ד. א. פ. באמערקונג: דער קאמיטעט באשליסט אלע פראגן, וואס זענען נוגע דעם גאנצן פראלעטאריאט פון דער געגעבענער שטאט, און די באשלוסן ווערן אנגענומען מיט אוינפאכער מערהייט. דער אופן פון וויילן דעם אלשטאטישן קאמיטעט ווערט באשטימט אין הסכם מיט די אלגעמיינע כללים, וואס גילטן אין דער פארטי. 7. די ארגאניזאציעס פון „בונד" שיקן זייערע פארטרעטער אויף די אלגעמיין־פארטייאישע צוזאמענפארן און קאנפערענצן אויף די זעלבע יסודות, וואס די איבעריקע ארגאניזאציעס פון ר. ס. ד. א. פ. באמערקונג: לויט אן אויסגלייך פון די ארטיקע ארגאניזאציעס, קאנען וואלן צום צוזאמענפאר פארקומען אויף אלגעמיינע וואל־פארזאמלונגען. 8. דער „בונד" האט א פארשטייערשאפט אין צ. ק. פון דער פארטי. באמערקונג: דער אופן פון בונדם פארטרעטערשאפט אין צ. ק. פון דער פארטי ווערט איינגעשטעלט לויט אן אויסגלייך צווישן צ. ק. פון „בונד" און צ. ק. פון ר. ס. ד. א. פ. — אין די דעלעגאציעס פון ר. ס. ד. א. פ. אויף אינטערנאציאנאלע סאציאליסטישע קאנגרעסן שיקט דער „בונד" זיינע פארטרעטער.

ר ע ז א ל ו צ י ע: אננעמענדיק דעם פראיעקט פון פארייני־

קונג מיטן „בונד", זאגט ויך פונדעסטוועגן דער צוזאמענפאר קא־
טעגאריש ארוים קעגן דער ארגאניזירונג פון פראָלעטאריאט לויט
נאציעס; דער צוזאמענפאר האָט באשטעטיקט דעם פראָיעקט פון
פארייניקונג בלויז מיטן צווועק — צוצוגעבן א מער נאָרמאלן כא־
דאקטער דעם קאמף צווישן די אנהענגער פון די ביידע ארגאניזא־
ציאָנעלע פרינציפן.

אז דער דאָזיקער פראָיעקט איז געווארן אָנגענומען, האָט די
בונדישע דעלעגאציע אויפן שטאָקהאָלמער צוזאמענפאר אריינגע־
טראָגן א מעלדונג, אז „די פונקטן 1, 2, 4, 5, 7 און 8 זענען א
גויטיקער תנאי פאר דער עקזיסטענץ פון „בונד" אין דער פאר־
טי, און אז אויב א פארטיי־צוזאמענפאר זאל זיי ענדערן אָן דער
צושטימונג פון „בונד" דערויף, וועט דאָס ארויסרופן פארן „בונד"
די נויטיקייט ארויסצוטרעטן פון דער פארטיי"*).

דער VII צוזאמענפאר פון אונזער פארטיי, וועלכער איז
פאָרגעקומען סעפטעמבער 1906 האָט אָנגענומען די פארייניקונגס־
באדינגונגען, וועלכע ס'האָט פאָרגעלייגט דער שטאָקהאָלמער צו־
זאמענפאר. דערמיט נופא איז דער אריינטריט פון „בונד" אין
דער רוסל. פארטיי געווארן א געשעענער פאקט. די ארגאניזאציא־
נעלע אנשויאונגען פון „בונד" און פון דער פארטיי האָבן זיך
נישט געביטן**). נאָר אי דער „בונד" אי די פארטיי האָבן נע־
האלטן, אז ס'איז צוועקמעסיקער און אנטשפרעכט מער די בא־
דינגונגען פון מאָמענט איבערצוטראָגן זייער שטרייט אינעווייניק
אין דער פארייניקטער פארטיי, — און זיי זענען דערום געגאנגען
אויף קאָנצעסיטיקע הנחות.

נאָך אין דער מיטטיילונג וועגן ארויסטריט פון „בונד" פון

*) פראָטאָקאָלן פון שטאָקהאָלמער קאָנפערענץ (רוסיש), פעטער־
בורג 1907. זע אויך „נאַשע סלאָוואָ" (אונזער וואָרט), 1906, נום. 8.

**) זע רעזאָלוציע וועגן פארייניקונג מיט דער ר. ס. ד. א. ב.
אָנגענומען אויפן VII צוז. פון „בונד".

דער פארטיי אין 1903 האָט אונזער צ. ק. געשריבן. „מיר וועלן וויטער אויך צולייגן אלע כוחות דערצו, אז ס'זאל וואָס גיכער פאָרקומען א ווירקלעכע פארייניקונג פון אלע רעוואָלוציאָנערע פראָלעטאריישע כוחות פון רוסלאַנד. מיר וועלן אונזער סאָציאַליסטישע ארבעט צווישן ייִדישן פראָלעטאריאט אויך וויטער פירן אונטערן אלטן לאָזונג: „פראָלעטאריער פון אלע לענדער, פאריניקט אייך".

דער קורצער איבערזיכט פון דער איינערלעכער און צווישנפארטייישער ארבעט פון אונזער ארגאניזאציע פארן בארישט פעריאָד ווייזט, אז די דאָזיקע ווערטער זיינען נישט געווען קיין פוסטע פראזע.

וועגן דעם אָנטייל פון א פאָרשטייער פון צ. ק. פון „בונד" אין פעטערבורגער ראָט פון ארבעטער־דעפוטאטן, האָבן מיר שוין פריער גערעדט („זומער און הארבסט" 1905).

נאָך דער ביאַליסטאָקער שחיטה אין יוני 1906 האָט זיך ווידער געשטעלט אויפן סדר היום די פראגע וועגן קאָמף מיט פאָגראָמען. מען האָט געמוזט אויסזוכן אזעלכע מיטלען פון קאָמף, וואָס זאָלן זיך לאָזן אָנווענדן באַלד, אויפן אָרט, נישט וואָרטענדיק ביז די דערפירטע ביזן סוף רעוואָלוציע וועט א סוף מאכן צו דער פאָגראָם־געפאר.

אונזער פארטיי־פרעסע האָט אָנגעוויזן אויף צווייערלייַ מיטלען. ערשטנס, איזאָלירן דעם פאָגראָם־מעכאניזם; צווייטנס, שאפן א רעאלע קראפט, וואָס זאָל זיך קאָנען שטעלן קעגן דער רעאלער קראפט פון אָט דעם מעכאניזם. אָפנעמען ביי די פאָגראָמשטיפטער פון אָט דעם מעכאניזם. אין דעם צוזאמענהאנג האָבן מיר אויך אָפט גערעדט וועגן דעם, אַז מען מוז אָפנעמען ביי די פאָגראָמשטיפטער נישט נאָר די מיטלען, מיט וועלכע זיי פירן זייערע פאָגראָמען דורך, נאָר אויך די מיטלען, מיט וועלכע זיי בעראַטעווען זיך נאָך דעם, ווען דער פאָגראָם איז שוין פאָרביי. מיר האָבן

קענן דער באפרייאונגם־באוועגונג. און וואס איז שייך צו שאפן א רעאלן קענן־פאגראמישן כוח, איז די מלוכהשע דומע מחויב רופן דאס פאלק צו זעלבשוץ און רופן די ארגאנען פון ארטיקער זעלבסטפארוואלטונג — צו ארגאניזירן א מיליץ. מען מוז פאר־שפרייטן צוויישן די בריטע מאסן באפעלקערונג, און קודם כל, נא־טירלעך, אין דער ארבעטער־סביבה, די פעסטע אויבערציגונג דע־רין, אז נאר דאס באוואפנטע פאלק קאן א סוף מאכן צו דער שוצלאזיקייט פון דער באפעלקערונג.

אויף צו באטראכטן די מיטלען פון קאמף מיט פאגראמען, איז לויט דער איניציאטיוו פון אונזער צ. ק. צענויפגערופן נעוואָרן א באראטונג פון פארשטייער פון ר. ס. ד. א. פ., „בונד", לעטישע ס"ד, ס"ד פון פוילן און ליטע, פוילישע סאציאליסטישע פאר־טיי*), פארטיי ס"ר און אלרוסלענדישער פויערן־פארבאנד.

אויף דער באראטונג זענען אנגענומען געוואָרן פאלגנדיקע רעזאלוציעס:

1. די באראטונג ווייזט אן אויף דעם כמעט פולן מאנגל פון פאפולערער ליטעראטור, וואס זאל זיין געווענדעט קעגן אנטי־סעמיטישער און פאגראמישער אגיטאציע, און ווענדעט די אויפ מערקזאמקייט פון אלע רעוואלוציאנערע ארגאניזאציעס אויף דער נויטיקייט צוצוטרעטן ארויסגעבן און וואס בריטער פארשפרייטן פאפולערע ליטעראטור, וועלכע זאל באשענען מיט דער רעכטלאזי־קייט פון דער יידישער באפעלקערונג, מיט איר עקאנאמישן מצב און מיט דער פאליטיק פון דער זעלבסטהערשונג לגבי די יידן.

2. די באראטונג ווייזט אן אויף דער נויטיקייט צו ארגאני־זירן אן אלרוסלענדישע קאמפאניע קעגן דער פאגראם־פאליטיק פון דער רעגירונג, און ליגט פאר איינארדענען אומעטום פאר־זאמלונגען און מיטינגען און ארויסטראגן רעזאלוציעס. (דא פאלגט

*) די פארשטייער פון פין פ. ס. ד. און פ. פ. ס. האבן צוליב אי־ניקע סיבות נישט געקאנט קומען צו דער קאנפערענץ.

א פּראָיעקט פון א רעזאָלוציע, אין וועלכער באזונדערע פּאַרטייען און אָרגאַניזאַציעס מעגן מאַכן די אָדער אַנדערע ענדערונגען און צוגאַבן).

3. די באראטונג וועגדעט די אויפמערקזאמקייט אויף דער נויטיקייט צו פירן אן אַנטי־פּאָגראָמען־אַגיטאַציע צווישן מיליטער, כדי נישט וועלאַזן, עס זאָל זך באַטייליקן אין פּאָגראָמען.

4. די באראטנג ווייזט אָן אַלע רעוואָלוציאָנערע אָרגאַניזאַציעס אויף דער נויטיקייט פון אויסגלייכן ביים אָרגאַניזירן זעלבשוץ, און אז מען דארף אויף די ערטער איינאָרדענען באַראָטונגען פון פארשידענע רעוואָלוציאָנערע אָרגאַניזאַציעס מכוח די מעכנישע פראגן, וואָס זענען פארבונדן מיט דער אָרגאַניזירונג פון זעלבשוץ. — לערך פון זעלבן איינהאַלט איז געווען די רעזאָלוציע, וואָס די סאָציאַל־דעמאָקראַטישע פראקציע האָט אריינגענטראָגן אין דומע צום סוף פון די דעבאַטן איבערן ביאַליסטאָקער פּאָגראָם.

IV צוזאמענפאַרן און קאַנפערענצן

פון סוף 1904 אָן אַנטוויקלען זיך די געשעענישן אין רוסלאנד מיט אן אומגלויבלעכער שנעלקייט. און עס שטעלן זיך אלץ נייע און נייע פראגן, וועלכע פאַדערן אן ענטפער מצד די רעוואָלוציאָנערע און סאָציאליסטישע פארטייען. דער באריכט־פעריאָד צייכנט זיך דעריבער אויס מיט לערך זייער פיל צוזאמענפאַרן און קאַנפערענצן.

די VI קאַנפערענץ פון אונזער פארטיי איז פאַרגעקומען, ווי מיר האָבן שוין דערמאָנט, אין רוסלאנד, באלד נאָך די יאנואר־טעג פון 1905 (אין פעברואר, אין דווינסק). פון די פראגן, וואָס זענען באהאנדלט געוואָרן אויף דער דאָזיקער קאַנפערענץ און ס'איז וועגן זיי אָננעקומען געוואָרן אנטשפרעכנדיקע רעזאָלוציעס, וועלן מיר הא אָנווייזן פאַלגנדיקע: וועגן אויסברייטערן דעם ווירקונגס־קרייז אויף נישט פראָלעטאַרישע שיכטן פון דער באפעלקערונג; וועגן ארבעט צווישן נישט יידישן פראָלעטאַריאט; וועגן ארבעט צווישן מיליטער.

אונזער VI צוזאמענפאַר, וועלכן ס'האָבן פארכאפט, ווי מיר האָבן שוין געזאָגט, די אָקטאָבער־צעשעענישן פון 1905, איז אויסגעקומען צו פירן זיין ארבעט אין די סאמע אומגינסטיקע באדינגונגען. א חוץ די דעלעגאטן און א חוץ דעם צענטראלן אויסלענדישן קאָמיטעט זענען אויף אים געווען פארשטייער פון 12 ארטיקע קאָמיטעטן און 6 ארטיקע ארגאניזאציעס. די דעלעגאטן פון וואַרשעווער, **האָמלער** און דינער קאָמיטעטן און פון רא־

יאן־קאָמיטעט פון פוילן האָבן צוליב די אויסגעבראָכענע אייזנ־באן־שטרייקן נישט געקאָנט קומען אויפן צוזאמענפאָר.

די טאָג־אָרדענונג איז געווען באַדייטנד פארקירצט. פון די אָנגענומענע אויפן VI צוזאמענפאָר רעזאָלוציע זענען די וויכטיק־סטע — די רעזאָלוציע וועגן דער נאציאָנאַלער פראגע, די רעזאָ־לוציעס וועגן אויטאָנאָמיע פון פוילן און וועגן די פארשידענע ציו־ניסטיש־סאָציאַליסטישע פראָקציעס, וועלכע האָבן די לעצטע יאָרן זיך געהאַט אָנגעהויבן זייער שנעל צו פארמערן.

ווינטער 1905 — 1906

די געשעענישן פון האַרבסט 1905 און פון ווינטער 1905 — 1906 האָבן ארויסגערופט א רייע נייע פראגן, וועלכע האָבן גע־פאָדערט א באַלדיקע לייזונג, אזוי אז מערץ 1906 איז זיך צוזא־מענגעקומען אונזער 7 קאָנפערענץ, אין וועלכער עס האָבן זיך בא־טיליקט — מיט באַשטימונגס־רעכט — 50 מאן. די הויפט־פונקטן פון סדר־היום פון דער קאָנפערענץ זענען געווען: די מלוכה־דומע און אונזער טאקטיק; פראָפעסיאָנעלע פאַריינען; די איינלאַדונג וואָס דער „בונד" האָט באקומען צום צוזאמענפאָר פון דער רוסל. פארטיי.

וועגן מען האָט צעטריבן די ערשטע דומע און ס'האָט געהאַלטן ערב וואלן צו דער צווייטער, און מען האָט געדארפט ענדגילטיק לייזן די פראגע וועגן וויידער אריינטרעטן אין דער רוסל. פארטיי און נאָך אייניקע אַנדערע ריזיקּ געווארענע פראגן — האָט דאָס בא־וויזן אונזער פארטיי צענויפצערופן אָנהויב סעפטעמבער 1906 דעם 7 צוזאמענפאָר.

דער צוזאמענפאָר איז געווען זייער א צאָלרייכער. עס זענען געווען אריבער 90 מאן: 67 דעלעגאטן מיט באַשטימונגס־רעכט, געווייקטע דורך אַלע אָרגאניזירטע מיטגלידער פון אונזער פאר־טיי, צו 1 דעלעגאט אויף יעדע 300 אָרגאניזירטע מיטגלידער; 26 מאן מיט באראטונגס־רעכט; צווישן זיי זענען געווען פאר־

שטייער פון דער רוסל. ס"ד פארטיי, פון דער לעטישער ס"ד פארטיי, פון דער ארמענישער ס"ד ארבעטער־ארגאניזאציע און פון „בונד" אין גאליציע).

דער צוואמענפאר האט אנגענומען א רייע רעזאלוציעס ווענן פארשידענע פראגן (ווענן פארייניקונג מיט דער רוסל. ס"ד־פארטיי, ווענן טאקטיק, ווענן פארטיזאנישע אריוסטרעטונגען) און אויך דעם ארגאניזאציאנעלן סטאטוט פון „בונד"*).

*) זע דאס פאלגנדיקע קאפיטל.

V. דער צאָל־באַשטאַנד און דער אינערלעכער געבוי פון אונזער אָרגאַניזאַציע

לויטן באריכט פון דער מאַנדאַט־קאָמיסיע פון אונזער 7 צו־זאַמענפאָר, האָבן זיך אין דיי וואלן פון דעלעגאַטן באַטיליקט 254 אָרטסאָרגאַניזאַציעס, וועלכע האָבן געציילט סוף זומער 1906 אַרום 33 — 34 טויזנט פאָליטיש אָרגאַניזירטע מיטגלידער**). אין דער צאָל גייען נישט אַריין די מיטגלידער פון יענע אָרגאַ־ניזאַציעס, וועלכע האָבן ווייניקער ווי 50 מיטגלידער, ווי אויך נישט די מיטגלידער פון די פראָפעסיאָנעלע פאַריינען, וועלכע געפונען זיך אונטער דער אָנפירונג פון „בונד"; און אויב נעמען אין אַכט די אומלעגאַלע עקזיסטענץ פון די פאָליטישע אָרגאַני־זאציעס, דעם קרינג־צושטאַנד און די פארשטאַרקטע און אויסער־אָרדנטלעכע שמירה, וואָס זענען געווען פראָקלאַמירט אין גאַנצן תחום און האָבן געמאַכט אוממעגלעך א נעגויע רעגיסטראציע פון די אָרגאַניזירטע פארטיי־מיטגלידער, — דאן איז די צאָל 34 טויזנט נישט נאָר נישט קיין איבערגעטריבענע, נאָר זייער מעגלעך, אז זי איז נאָך באַדייטנד פארקלענערט לגבי דער ווירקלעכער צאָל.

ביזן יאָר 1905, וועו קאָנסטיטוציע האָט זיך נערעכנט פאר אייגער פון די הויפט־מדות טובות פון פארטיי־טוער, איז די אָרגאַניזאציע פון אונזער פארטיי געווען געבויט אויף שטרענג

*) זע מ׳טטיילונג וועגן VII צוזאַמענפאָר פון „בונד" (רוסיש, געגנ 1906.

קאָנספּיראַטיווע און צענטראַליסטישע יסודות. אַלע אינסטאַנצן פון די אָרטיקע אָרגאַניזאַציעס פלעגן מייסטנס זיין נאָמינירטע, און זייער ווייטערדקע קאָמפּלעטירונג איז פאָרגעקומען אויפן וועג פון קאָאָפּטאַציע. דעם צ. ק. האָט מען געוויילט אויף צוזאַמענפאָרן, פון דריי מענטשן בלויז, און פון זיי האָט נאָר איינער זיך גערעכנט פארן אָפיציעלן פאָרשטייער און אַלס אַזעלכער איז ער געווען באַקאַנט די אָרטיקע קאָמיטעטן. דער צ. ק. האָט געהאַט דאָס רעכט פון קאָאָפּטאַציע, און האָט — גענאָסן פון זייער ברייטע פול מאַכטן, — ביז צום רעכט פון נאָמינירן און אויסשליסו איינצעלנע מענטשן אינם באַשטאַנד פון די אָרטיקע קאָמיטעטן.

אונטערן איינפלוס פון די געשעענישן פון יאָר 1905 האָבן די אַלטע אָרגאַניזאַציאָנעלע ראַמען אָנגעהויבן שנעל זיך ברעכן. די אָרגאַניזאַציעס זענען אויף דער העלפט אַרויס פון אונטער דער ערד; בעת די ברייטע פאָלקס־קאַמפּאַניעס האָט די איניציאַטיוו־קייט פון די מאַסן און פונם דורכשניטלעכן מאַסן־טוער אָנגעהויבן שפּילן אַ גרויסע ראָל. אויפן סדר־היום האָט זיך געשטעלט די פראַגע וועגן רעאָרגאַניזירן די פּאַרטיי אויף מער דעמאָקראַטישע יסודות.

מיט דער פראַגע וועגן רעאָרגאַניזאַציע האָט זיך געהאַט פאַר־נומען די 7 קאָנפערענץ פון אונזער פּאַרטיי, פרילינג 1906, נאָר צום טייל מחמת מאַנגל אין צייט, און דער עיקר מחמת דער אומבאַשטימטער לאַגע, אין וועלכער רוסלאַנד האָט זיך געפונען ערב דער ערשטער דומע, איז די פראַגע דעמאָלט נישט געוואָרן דורכגעאַרבעט מיט דער געהעריקער אויספירלעכקייט.

מיט דער ווייטערדיקער באַטראַכטונג פון דער פראַגע האָט זיך פאַרנומען אונזער 7 צוזאַמענפאָר. ער האָט אָנגענומען אַן אָר־גאַניזאַציאָנס־סטאַטוט, וועלכער באַשטימט דעם אינערלעכן אָרגאַ־ניזאַציאָנעלן געבוי פון אונזער פּאַרטיי.

אויסער רוסלאַנד האָט עקזיסטירט דער אויסלענדישער קאָמי־טעט פון „בונד", וואָס זיינע מיטגלידער ווערן נאָמינירט דורכן צ. ק.

דער אויסל. קאָמ. פון „בונד" פירט די באַציונגען מיט דער אינטערנאַציאָנאַלער סאָציאַליסטישער ביוראָ און מיט די סאָציאַ־ליסטישע פּארטייען און אָרגאַניזאַציעס פון מערב־אייראָפּע. אונ־טער זיין קאָנטראָל געפינט זיך די פאַרייניקטע אָרגאַניזאַציע פון בונדישע אַרבעטער-פאַריינען און מיטהילף־גרופּעס אין אויסלאַנד, וואָס זייער טעטיקייט ווערט פאַרייניקט דורך אַ צענטראַל־ביוראָ, געוויילט אויף יערלעכע צוזאַמענפאָרן פון דער „פאַרייניקטער אָרגאַניזאַציע". די צאָל גרופּעס און פאַריינען אין מערב־אייראָפּע דערגייט ביז 30, מיט אַ צאָל מיטגלידער אַריבער 400.

די גרופּעס שטעלן זיך פאַר אַ ציל צו געבן דעם „בונד" אין רוסלאַנד אידעאישע און מאַטעריעלע הילף, באַקענען די רוסיש־יידישע שטודירנדיקע יוגנט מיט דער פּראָגראַם און מיט דער טע־טיקייט פון „בונד", אָרגאַניזירנדיק צוליב דעם קרייזן פאַר זעלבסט־בילדונג, רעפעראַטן, פאָרלעזונגען און דיסקוסיעס. די זעלבע צילן שטעלן זיך די פאַריינען צווישן די יידישע אַרבעטער, וועלכע האָבן אויסגעוואַנדערט פון רוסלאַנד אין די פאַרשידענע לענדער פון מערב־אייראָפּע. אַ חוץ דעם העלפן זיי אויך מיט, אַז די רו־סיש־יידישע אַרבעטער זאָלן אַריינטרעטן אין די אַנטשפּרעכנדיקע פּראָפעסיאָנעלע פאַריינען און — דאָרט ווו דאָס איז מעגלעך — אויך אין די פּאָליטישע פּארטייען.

דער אויסל. קאָמ. פון „בונד" פירט אויך די באַציונגען מיטן צענטראַל־פאַרבאַנד פון די בונדישע סעקציעס אין אַמעריקע. די דאָזיקע סעקציעס עקזיסטירן אין באַריכטס־פּעריאָד אין פיל שטעט פון די פאַרייניקטע שטאַטן פון צפון אַמעריקע און ציילן אַרום 3000 מיטגלידער — רוסיש־יידישע עמיגראַנטן. זיי שטעלן זיך לערך די זעלבע צילן, וואָס די אַרבעטער־פאַריינען און מיט־הילף־גרופּעס אין מערב אייראָפּע. און ענדלעך, דער אויסל. קאָמ. פירט באַציונגען מיט איינצעלנע מענטשן און מיט קלענערע גרו־פּעס, וואָס זענען די לעצטע יאָרן אויפגעקומען אין פאַרשידענע ערטער פון דרום־אַפריקע און פילן מיט דער אַרבעט פון „בונד".

ביז סוף יאָר 1905 האָט זיך דער אויסל. קאָמ. פאַרנומען,

וואָס אמאל אלץ מער מיט ארויסגעבן און טראנספּארטירן ליטעראטור קיין רוסלאנד. פון אָנהויב 1906, ווען דער פּארלאג איז אריבערגעטראָגן געוואָרן קיין רוסלאנד, האָט דער דאָזיקער געביט פון ארבעט פון אויסל. קאָמיטעט איינגאנצן אָדער כמעט איינגאנצן אויפגעהערט.

VI די פאַרלעגערישע אַרבעט אָון די קאַסע

אין דער פארלעגערישער טעטיקייט פון אונזער פארטיי פאר נען געווען צוויי פּעריאָדן, וועלכע שיידן זיך שארף אונטער צווישן זיך. דער ערשטער פעריאָד נעמט אָרום די צייט פון אמסטערדאמער קאָנגרעס ביזן VI צוזאמענפאר פון „בונד" (סעפטעמבער 1904 — אָקטאָבער 1905); דער צווייטער הויבט זיך אָן נאָך די אָקטאָבער־און דעצעמבער טעג פון 1905, וועו די פאָליטישע פארטייען פון רוסלאנד הויבן אָן פירן א האלב־לעגאלע עקזיסטענץ.

אין משך פון ערשטן פעריאָד האָט דער צ. ק. אויסגעהאלטן אין רוסלאנד 5 נעהיימע דרוקערייען, וווּ ס'האָבן זיך נעדרוקט, א חוץ בראָשורן און אויפרופן, צוויי נישט־פעריאָדישע זשורנאלן אויף יידיש: „אַרבעטער־שטימע" און „דער בונד" — דער ערשטער סאר די מער אָנטוויקלטע פארטיי־מיטגלידער, דער צווייטער — פארן מאסן־לעזער. אָבער דער עיקר איז די פארלעגערישע טעטיקייט פאר יענער צייט נעווען קאָנצענטרירט, צולויב פארשטענדלעכע סיבות, אין אויסלאנד, און איז נעווען איינע פון די הויפט־פונקציעס פונם אויסלענדישן קאָמיטעט. פון דער טאבעלע, וואָס מיר ברענגען ווייטער, זעט מען, אז דער צ. ק. האָט פאר דער צייט אַרויסגעלאָזט 15 אויסגאבן און זשורנאלנומערן אין א צאָל 113 טויז. עקזעמפלארן, בעת דער אויסל. קאָמיטעט האָט פאר דער זעלבער צייט אַרויסגעלאָזט 134 אויסגאבן, אין א צאָל פון 808 טויז. עקזעמפלארן. זעלבסטפארשטענדלעך, אז די אינטענסיווע פארלעגערישע טעטיקייט פון אויסל. קאָמ. איז נעווען אויסגע־

רעכנט דער עיקר אויף רוסלאנד. אזוי, האָט דער אויסל. קאָמ. פאר די לעצטע 4 חדשים 1904 און די ערשטע 9 חדשים 1905 טראנס־פּאָרטירט קיין רוסלאנד, אין קיילעטריקע ציפערן, 350 פוד, אדער 5,600 קילא אומלעגאלע לימעראטור — צייטונגען, זשורנאלן און בראשורן אויף יידיש, רוסיש און פויליש. פן דער וויטער גע־בראכטער טאבעלע זעט מען, אז פּאַרן ערשטן פּעריאָד פון אונזער באריכט־צייט האָט דער אויסל. קאָמ. ארויסגעגעבן 26 נומערו פון נישט־פּעריאָדישן ביולעטין אויף יידיש — „די לעצטע פּאסירונ־גען" — 125 טויז. עקז. — דאן! 66 נום. פון דער וועכנטלעכער צייטונג אויף רוסיש — „פּאָסלעדניא איזוועסטיא" („לעצטע נאכריכטן") — 350 טויז. עקז., און 23 פארשידענע יידישע בראשורן, 245 טויז. עקזעמפלארן.

סטאַטיסטישע דאטן וועגן דער פּאַרלעגעריש־ער טעטיקייט פון „בונד" פון סעפּטעמבער 1904 ביז סוף 1905

אויסגאבעס צייטונגען און זשורנאלן	פון צענטראל־קאָמ. צאָל נומערן אדער נעמען	צאָל עקזעמ־פלארן	פון אויסל. קאָמיטעט צאָל נומערן אדער נעמען	צאָל עקזעמ־פלארן
1. אויף יידיש				
א) ארבעטער־שטימע	3	9.000	—	—
ב) דער בונד	7	95.000	—	—
ג) לעצטע פּאסירונגען	—	—	26	125.000
ד) דער ייד. ארבעטער	—	—	1	1.500
2. אויף רוסיש				
א) „פּאָסלעדניא איזוועסטיא"	—	—	66	350.000
ב) וועסטניק בונדא	—	—	1	3.500
3. אויף פויליש				
גלאָס בונדו	—	—	1	1.500

II בראָשורן

1. אויף יידיש	—	—	23	245.000
2. אויף רוסיש	5	9.000	15	80.000
3. אויף פּויליש	—	—	1	1.500
סך־הכל	15	113.000	134	808.000

אויף אַזאַ אופן קומט אויס, אַז דער צ. ק. און דער אויסל. קאָמ. האָבן פאר דער צייט פון סעפּטעמבער 1904 ביז סוף 1905 אַרויסגעגעבן אינגאַנצן 149 נומערן (15+134) אין אַ צאָל 921 טויז. עקז. (113.000 + 808.000); אַהער גייט נישט אַריין די קאָלאָסאלע צאָל אויפרופן פון צענטראלן קאָמיטעט און פון די אָרטיקע קאָמיטעטן פון אונזער פּארטיי פאר דער זעלבער באַ־ריכט־צייט.

וואָס איז שייך די אויפרופן פון צ. ק., געפינט זיך אַ פּוגער קאָמפּלעט פון זיי אין בונדישן אַרכיוו. ליידער דאָס זעלבע לאָזט זיך נישט זאָגן וועגן די אויפרופן פון אונזערע אָרטיקע אָרגאני־זאציעס. אונזער אַרכיוו איז צענויפגעקליבן קוים אפשר אַ העלפט פון די בלעטלעך און פּראָקלאמאציעס, וואָס אונזערע אָרטיקע אַר־גאניזאציעס האָבן אַרויסגעגעבן.

פאר דער גאנצער באַריכט-צייט (סעפּטעמבער 1904 — פעברואר 1907) האָבן אַרויסגעגעבן אויפרופן:

	נעמען	צאָל עקז.
דער צענטראל קאָמיטעט	59	2.921.000
די אָרטיקע אָרגאניזאציעס	1.063	2.364.000
סך־הכל	1.122	5.285.000

די אויפרופן, סיי פון צ. ק. סיי פון די אָרטיקע קאָמיטעטן פון אונזער פּארטיי, האָבן זיך מייסטנס געדרוקט אויף דריי שפּראַכן: יידיש, רוסיש און פּויליש — דערפון גוטע דריי פערטל אויף יידיש.

פון אָנהויב צווייטן פּעריאָד פון אונזער באַריכט־צייט, ד. ה. פון סוף 1905, בייט זיך האָס בילד זייער שאַרף. די אומלעגאַלע חרוקערייען אין רוסלאנד הערן ביסלעכווייז אויף צו פונקציאָנירן. די פארלעגערישע טעטיקייט שטעלט זיך אין אויסלאנד כמעט אינגאנצן אָפּ — זי ווערט אַריבערגעטראָגן קיין רוסלאנד. פון אָנהויב 1906 גיט דער צ. ק. אַרויס אַ טעגלעכע צייטונג אויף יידיש („דער וועקער", שפּעטער „די פאָלקס־צייטונג" אין וויל־נע); פון אָנהויב פון זעלבן יאָר איז אויך אַרויס, מיט אייניקע הפסקות — צוליב אדמיניסטראטיווע פארפאָלגונגען — 22 נומערן פון אַ רוסישן וואָכנבלאַט; און די געגרינדעטע אַרום יענער צייט יידישער און רוסישער ביכער־פארלאג האָבן אַרויסגעגעבן 90 נעמען יידישע בראָשורן און 15 רוסישע. חוץ אָריגינעלע ווערק זענען צווישן זיי פאראן איבערזעצונגען פון די בעסטע ווערק פון די מערב־אייראָפּעישע טעאָרעטיקער פון סאָציאליזם און סאָציאל־דעמאָקראַטיע, מאַרקס, ענגעלס, לאַסאַל, ליבקנעכט, קאַאוטסקי, לאפארג א. א. וו.

די ציפערן, וועלכע מיר ברענגען ווייטער וועגן די געלט־הכנסות פון צ. ק. און פון אויסל. קאָמיטעט פון אונזער פּארטיי, זענען גענומען פון די געלט־באַריכטן פון צ. ק. און אויסל. קאָמ., וואָס זיי האָבן צוגעשטעלט צום 6 און 7 צוזאמענפאָר פון „בונד"; און וואָס איז שייך די הכנסה־ציפערן פון די אָרטיקע אָרגאניזאציעס, זענען זיי גענומען פון די געלט־באַריכטן, וואָס האָבן זיך געדרוקט אין אונזערע פּארטיי־אָרגאנען אָדער וואָס זענען צוגעשיקט געוואָרן דעם אויסל. קאָמיטעט. ווייט נישט אַלע אָרגאניזאציעס האָבן צוגעשטעלט באַריכטן, און די צוגעשטעלטע כאַפּן ווייט נישט אַרום די גאנצע באַריכט־צייט (סעפּטעמבער 1904— פעברואר 1907). און נאָך איין וויכטיקע באַוואָרעניש: די גרעסערע העלפט געלט־הכנסות פון צ. ק. אין דער צווייטער העלפט פון דער באַריכט־צייט באַשטייט פון סומעס וועלכע ער האָט באַקומען פונם אויסלענדישן קאָמיטעט.

די געלט־הכנסות פון צ. ק., פון אויסל. קאָמ. און פון די אָר־טיקע קאָמיטעטן פון אונזער פּארטיי פּאר אָט דער באַריכט־צייט שטעלן זיך פּאָר אין קיילעכדיקע ציפערן אַזוי (אין שווייצאַרישע פראנקן):

	פון סעפט. 1904 ביז אָקט. 1905	פון אָקט. 1905 ביז סעפט. 1906	פּאַר דער גאַנצער באַריכט־צייט
צ. ק.	106.000*)	304.000**)	410.000
אויסל. קאָמיטעט	190.000	420.000	610.000
אָרטיקע אָרגאַניזאַציעס	—	—	290.000
סך־הכל	296.000	724.000	1.310.000***)

*) אין דעם אַרום 12 טויז. פראַנק פון אויסל. קאָמיטעט.

**) אין דעם אַרום 200 טויז. פראַנק פון אויסל. קאָמיטעט.

***) היוסט דאָס, אַז די סומע דאַרף מען פּאַרקלענערן אויף 212 טויז (1.098.000 = 212.000 — 1.310.000). ווייל זיי פיגורירן שוין אין דער הכנסה פון אויסלענדישן קאָמיטעט.